

Monitor Brede Welvaart

& de Sustainable Development Goals

2026

Inhoud

Het verhaal **3**

Dimensies van brede welvaart

Brede welvaart hier en nu

Hier en nu: samenvatting **7**

Thema's

Subjectief welzijn **10**

Materiële welvaart **11**

Gezondheid **12**

Arbeid en vrije tijd **13**

Wonen **14**

Samenleving **15**

Veiligheid **17**

Milieu **18**

Brede welvaart later

Later: samenvatting **19**

Thema's

Economisch kapitaal **22**

Natuurlijk kapitaal **23**

Menselijk kapitaal **25**

Sociaal kapitaal **26**

Brede welvaart elders

Elders: samenvatting **28**

Thema's

Milieu en grondstoffen **30**

Handel en hulp **32**

Verdieping

Verdeling van brede welvaart

Verdeling: samenvatting **33**

Verdeling brede welvaart hier en nu

Verdeling: Subjectief welzijn **38**

Verdeling: Materiële welvaart **39**

Verdeling: Gezondheid **41**

Verdeling: Arbeid en vrije tijd **43**

Verdeling: Wonen **46**

Verdeling: Samenleving **47**

Verdeling: Veiligheid **50**

Verdeling: Milieu **51**

Stapeling

Verdeling: stapeling **53**

Schokbestendigheid

Schokbestendigheid: samenvatting **59**

Schokbestendigheid per aspect

Schokbestendigheid: hier en nu **60**

Schokbestendigheid: later **62**

Schokbestendigheid: kritieke systemen **64**

Schokbestendigheid: elders **66**

Sustainable Development Goals

SDG's: samenvatting **67**

Monitor Brede Welvaart en SDG's 2026

Brede welvaart gaat over het welzijn van iedereen die in Nederland woont, over de duurzaamheid van dat welzijn voor de volgende generaties en elders in de wereld, en over de verdeling van welzijn onder mensen in Nederland.

Het verhaal

Naar het overzicht van 'MBW en SDG's 2026'

Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu, en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld.

Brede welvaart heeft drie dimensies:

De brede welvaart **'hier en nu'** gaat over de mensen die op dit moment in Nederland leven. Dit betreft de kwaliteit van leven van mensen en de kwaliteit van de omgeving waarin zij leven. Het gaat in het bijzonder om subjectief welzijn, materiële welvaart, gezondheid, arbeid en vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid, en milieu.

De brede welvaart **'later'** heeft betrekking op mensen die over één of enkele decennia in Nederland zullen leven en die, om een zelfde niveau van brede welvaart te kunnen bereiken, hulpbronnen nodig zullen hebben die de huidige generatie nu gebruikt. Deze hulpbronnen worden ook wel 'kapitalen' genoemd. Het gaat in het bijzonder om economisch, menselijk, natuurlijk en sociaal kapitaal.

De brede welvaart **'elders'** gaat over mensen in andere landen die nu of in de toekomst de gevolgen van onze keuzes voelen. Dit betreft de positieve en negatieve effecten van de keuzes die Nederlanders maken, op banen en inkomens, op (niet-hernieuwbare) hulpbronnen en het milieu, en op instituties in andere landen.

Brede welvaart gaat niet alleen over de gemiddelde kwaliteit van leven van de individuele inwoners die nu in Nederland wonen. Het gaat ook over de duurzaamheid en inclusiviteit van de kwaliteit van leven. Duurzaamheid en inclusiviteit kunnen alleen worden begrepen (en gemeten) op het collectieve niveau van groepen of samenlevingen, waarin uitkomsten worden bepaald door interacties tussen mensen onderling en tussen mensen en hun omgeving.

Brede welvaart als concept is neutraal. De uitkomsten op maatschappelijk niveau zijn het gevolg van de keuzes van miljoenen mensen met uiteenlopende kenmerken (zoals leeftijd, geslacht, gezinssituatie), die handelen op basis van verschillende waarden (economische, religieuze, filosofische) en in verschillende rollen (zoals ondernemer, kostwinner, werknemer, lid van een geloofsgemeenschap). In statistieken over brede welvaart moet dan ook de diversiteit aan relevante aspecten worden gemeten. Het is bovendien niet nodig dat alle aspecten van brede welvaart verbeteren. Anders dan bij het bbp is groei geen vereiste. Gebruikers van deze monitor mogen zelf prioriteiten aanbrengen en doelen stellen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid gaat over de balans tussen alle sociale, economische, natuurlijke en andere hulpbronnen die de mensen die nu in Nederland leven (de huidige generatie) gebruiken om hun brede welvaart vorm te geven en de hulpbronnen die de generaties na ons nodig gaan hebben voor hun brede welvaart. Het gaat om voorraden, systemen, infrastructuren en netwerken die voor de langere termijn zijn bedoeld en, mits goed onderhouden, een (zeer) lange levensduur hebben. Daarom worden deze hulpbronnen ook wel kapitalen genoemd.

Wanneer de huidige generatie de beschikbare kapitalen uitput of verslechtert, kan de volgende generatie niet een zelfde niveau van brede welvaart 'hier en nu' bereiken. Wanneer het onderling vertrouwen verwatert en de sociale, maatschappelijke en politieke participatie van grote groepen vermindert, wanneer technologie veroudert en infrastructuur wordt verwaarloosd, wanneer het milieu wordt vervuild en de natuur onleefbaar wordt voor mens en dier, of wanneer onderwijs niet voor iedereen toegankelijk is en noodzakelijke vaardigheden niet worden onderwezen, heeft dat onvermijdelijk consequenties voor de volgende generatie. Dat kan betekenen dat het

leven anders wordt ingevuld zonder dat de brede welvaart per se lager wordt. Hoe meer de kapitalen verslechteren, des te minder mogelijkheden heeft de volgende generatie om het leven anders in te vullen. Wanneer natuurlijk kapitaal wordt uitgeput, helemaal wanneer dat wereldwijd gebeurt, komt de basis van het menselijk leven in gevaar.

Drie soorten hulpbronnen

Mensen zetten hier en nu hun hulpbronnen in om hun leven vorm te geven. Ze maken hun eigen keuzes, individueel of vanuit een gezin of huishouden, op basis van hun persoonlijke behoeften, voorkeuren en mogelijkheden. Vermogen en spaargeld worden gebruikt om een woning te kopen of te huren, een auto te kopen, lang vakantie te nemen of aanvullend pensioen op te bouwen. Sociale netwerken helpen bij het vinden van een baan, om vrije tijd in te vullen met vrienden en bekenden, of om eenzaamheid te voorkomen. In lokale gemeenschappen helpen mensen elkaar om veiligheid en geborgenheid te vinden en tradities in stand te houden. Natuur in de leefomgeving biedt mensen de mogelijkheid om te recreëren en te genieten van frisse lucht, rust en de schoonheid van een landschap. Kennis en vaardigheden stellen mensen in staat om goed te functioneren in de maatschappij, hun tijd zinvol en gezond te besteden, en om regie te houden over hun eigen leven.

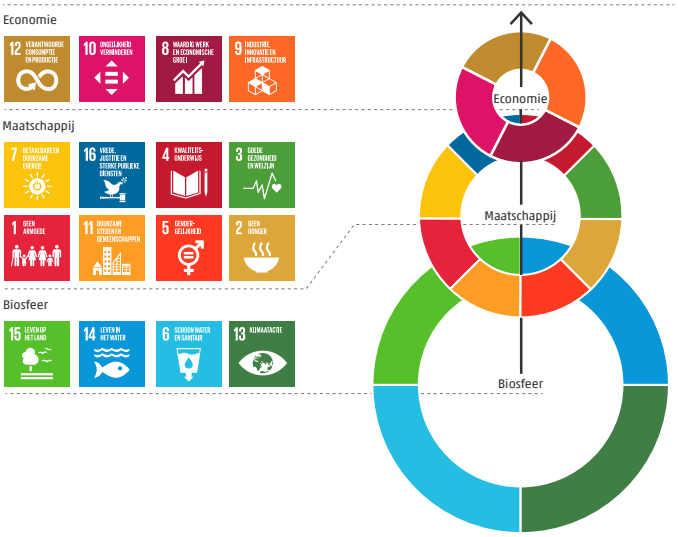
Mensen zijn ook afhankelijk van hulpbronnen waarover ze geen individuele controle hebben. Een deel van deze hulpbronnen wordt verzorgd door politiek en bestuur, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven, en maatschappelijk middenveld. Zo is materiële welvaart sterk afhankelijk van het verdienvermogen van de economie en van kennisontwikkeling en technologische innovatie door bedrijven en wetenschap. Collectieve maatschappelijke instituties zorgen voor veiligheid en stabiliteit, bieden zorg en zekerheid, geven ruimte aan culturele diversiteit, en beschermen historisch erfgoed. In het onderwijs leren kinderen hoe maatschappij en politiek functioneren en hoe ze hun burgerschap kunnen uitoefenen, wat fundamentele rechten zijn, en hoe een democratie werkt.

Sommige van deze hulpbronnen vervullen een publieke functie zonder dat iemand daarvoor verantwoordelijk is. De natuur is de leefomgeving voor dieren en planten. Natuurlijke processen (biologisch, chemisch en geologisch) zorgen ervoor dat de planeet leefbaar is voor mensen, dieren en planten. De mens kan de natuur beschermen maar moeilijk sturen. Hetzelfde geldt voor sociaal kapitaal. Gedeelde normen en waarden, tradities en cultuur zijn belangrijk voor onderling vertrouwen in de samenleving. Ze komen vooral voort uit sociale interacties en niet omdat ze formeel worden vastgesteld.

Drie grote systemen: biosfeer, samenleving, economie

De volgende generaties kunnen andere keuzes maken over de manier waarop ze sociale, economische en natuurlijke hulpbronnen gebruiken om hun brede welvaart vorm te geven. Om die keuzes in alle vrijheid te kunnen maken, hebben ze gezonde systemen nodig. Brede welvaart is afhankelijk van drie grote systemen: de biosfeer, de samenleving en de economie.

De biosfeer maakt leven op aarde mogelijk. De mens oefent met zijn activiteiten druk uit op het functioneren van systemen die de planeet leefbaar maken. Dat gebeurt bijvoorbeeld door broeikasgasemissies, milieuvervuiling, overmatig watergebruik, en de aantasting van ecosystemen en biodiversiteit door stikstof- en fosforoverschotten en door veranderingen in landgebruik. De samenleving is waar mensen in onderlinge relaties en interacties vorm geven aan hun leven. De samenleving heeft sociale samenhang nodig met voldoende vertrouwen en gelijke kansen op sociale, culturele, maatschappelijke en politieke participatie. Een economie is nodig voor het voorzien van de belangrijkste levensbehoeften zoals voedsel, kleding en een dak boven het hoofd. De economie moet voldoende verdienvermogen en innovatiekracht hebben om productie en kapitaalgoederenvoorraden op peil te houden. Deze drie grote systemen zijn hiërarchisch geordend: zonder biosfeer geen leven, zonder samenleving geen economie.

Daarnaast zijn sterke instituties nodig die het gebruik van ieder systeem reguleren. Dit zijn de formele en informele regels en normen voor sociale, economische, politieke en andere interacties in een samenleving. Voorbeelden zijn wet- en regelgeving, normen en waarden, tradities, contracten, en politieke gewoontes en procedures. Scholen, overheden, het parlement, justitie, kerken en bedrijven zijn voorbeelden van organisaties die regels maken en handhaven.

Inclusiviteit

De brede welvaart wordt beschreven vanuit het perspectief van de mens. De monitor heeft in principe betrekking op alle mensen die in Europees Nederland wonen, ongeacht geslacht, leeftijd, religie, herkomst of andere kenmerken. Het gaat in de praktijk om individuen, huishoudens, kostwinners, werknemers, scholieren, enzovoort, afhankelijk van de statistische informatie over een thema.

Keuzevrijheid en kansengelijkheid zijn centrale begrippen in het concept brede welvaart. Brede welvaart gaat om de keuzevrijheid die mensen hebben, om de keuzes die ze (hier en nu) daadwerkelijk maken om hun leven de moeite waard te maken, en om de gevolgen van deze keuzes voor toekomstige generaties en voor mensen elders in de wereld. Iedereen in Nederland is gelijkwaardig en heeft dezelfde fundamentele rechten. Inclusiviteit betekent dat iedereen die in Nederland woont in principe dezelfde vrijheden heeft om een leven te leiden dat waardevol is.

In de praktijk zijn de kansen niet voor iedereen gelijk en maakt niet iedereen dezelfde keuzes. Daarom is de brede welvaart van bevolkingsgroepen en regio's verschillend. Het is wel zaak om de uitersten in de verdeling van de brede welvaart zorgvuldig te monitoren. Extreme verschillen zoals grootschalige armoede of dakloosheid, honger, sociale uitsluiting of een overmatige concentratie van vermogens bij een kleine groep kunnen grote maatschappelijke gevolgen hebben.

Langetermijnontwikkelingen

Ontwikkelingen op de lange termijn veranderen de context waarin mensen keuzes maken om hun leven vorm geven. Deze ontwikkelingen hebben niet per se een direct (positief of negatief) effect op de brede welvaart. Het zijn ontwikkelingen waarover mensen individueel geen controle hebben, maar die wel invloed hebben op het hele spectrum aan keuzes die ze kunnen maken. Langetermijnontwikkelingen verhogen geleidelijk de druk op de Nederlandse brede welvaart, vooral op die van latere generaties.

Vergrijzing verandert geleidelijk de verhouding tussen werkenden en niet-werkenden. Dat stelt grenzen aan de houdbaarheid van pensioenen en sociale zekerheid. Vergrijzing creëert ook grote uitdagingen voor de gezondheidszorg en vergroot, onder de huidige omstandigheden, de krapte op de woningmarkt.

Verstedelijking verandert de natuurlijke en sociale leefomgeving waarin mensen wonen, vraagt om bijzondere voorzieningen en infrastructuur, en stelt uitdagingen aan mobiliteit, gezondheid en veiligheid. Steden zijn ook innovatieve en cultureel dynamische omgevingen met veel ruimte voor diversiteit. De uitkomsten van de regionale Monitor Brede Welvaart laten zien dat de brede welvaart in stedelijke gemeentes sterk verschilt van die in landelijke gemeentes.

Migratie heeft invloed op alle dimensies van de brede welvaart in Nederland. Migratie is op dit moment en naar verwachting in de toekomst, de voornaamste bron van bevolkingsgroei. Door bevolkingsgroei neemt de druk op natuurlijke hulpbronnen, beschikbare ruimte en publieke instituties toe. Ook heeft de komst van migranten invloed op sociale cohesie, waarbij het zowel gaat om de integratie van migranten als om de zorgen in de samenleving (SCP, 2022). Het is moeilijk te bepalen hoe migratie bepaalde aspecten van de brede welvaart 'hier en nu', 'later' en 'elders' beïnvloedt. De relatie tussen migratie en brede welvaart is complex en laat zich niet in een enkele indicator vangen. Het wetenschappelijke bewijs voor de effecten van immigratie en emigratie op het land van bestemming is niet eenduidig. Vaak gaat het om een afweging van positieve en negatieve effecten, niet om een absoluut effect. Die effecten zijn bovendien anders voor verschillende groepen en worden verschillend gewaardeerd. Vanuit brede welvaart gaat het niet alleen om de effecten op Nederland door migratie maar ook om de brede welvaart van personen die naar Nederland migreren.

Digitalisering, robotisering en globalisering veranderen de mate waarin mensen regie hebben over hun leven, en hebben direct en indirect invloed op ervaren regie over het leven, psychische gezondheid, arbeid en vrije tijd, sociale relaties en andere aspecten van brede welvaart. Digitalisering biedt tal van mogelijkheden die het leven kunnen verrijken. Daar staan grote uitdagingen tegenover op het terrein van privacy en persoonlijke data, het gebruik van algoritmes en het risico van uitsluiting en keuzebeperking, de voortdurende behoefte aan nieuwe vaardigheden om technologie en informatie te kunnen gebruiken en de gezondheidseffecten. Bepaalde banen (zoals vertalers en call centermedewerkers) worden bedreigd door robotisering en kunstmatige intelligentie (AI). Globalisering betekent dat de wereld in allerlei opzichten steeds sterker verweven raakt: economisch, cultureel, politiek en sociaal. Die verwevenheid levert allerlei voordelen op,

maar presenteert ook een aantal uitdagingen. Nederland wordt bijvoorbeeld steeds sterker afhankelijk van beslissingen die elders in de wereld worden genomen.

Hoe meet het CBS brede welvaart?

Het CBS publiceert de Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals jaarlijks op verzoek van de Tweede Kamer om op Verantwoordingsdag in mei een beeld te geven van de stand en ontwikkeling van de brede welvaart. De monitor geeft een beeld van de brede welvaart 'hier en nu', 'later' en 'elders'. Dit beeld wordt verdiept met cijfers over de verdeling onder bevolkingsgroepen, over de Sustainable Development Goals, en over de schokbestendigheid van de brede welvaart.

De monitor beschrijft de ontwikkeling op de middellange termijn (in deze publicatie de trend in de periode 2018-2025), vergelijkt waar mogelijk Nederland met de andere landen in de EU-27, en meet voor iedere indicator de verandering tussen de twee meest recente cijfers. Lees meer over het raamwerk van de Monitor. De technische toelichting geeft daarnaast uitgebreide informatie over de definities, de selectie van indicatoren, de statistische methoden en de betekenis van kleuren in visualisaties.

De CBS-publicaties over brede welvaart zijn bedoeld als informatiebasis voor politici, beleidsmakers en andere gebruikers van statistische informatie over brede welvaart, zoals adviesraden, planbureaus, kennisinstellingen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, zowel op nationaal als regionaal niveau. Naast deze monitor publiceert het CBS regionale monitoren (de Monitor Brede Welvaart en SDG's Caribisch Nederland in november en de regionale Monitor Brede Welvaart in december) en Factsheets Brede Welvaart ter ondersteuning van het begrotingsproces van de Rijksoverheid.

Het CBS monitort brede welvaart integraal – het gaat om alle aspecten van het fenomeen – en doet dat systematisch – op basis van internationale standaarden en transparante methoden. De monitoring van brede welvaart is opgezet conform de Conference of European Statisticians (CES) Recommendations on Measuring Sustainable Development (UNECE, 2014). Het CBS draagt bij aan de verdere ontwikkeling en harmonisatie van de CES Recommendations en andere internationale raamwerken, waaraan wordt gewerkt onder leiding van de Verenigde Naties, de OESO en Eurostat. Het CBS is nauw betrokken bij de ontwikkeling vanuit de Verenigde Naties van het Framework for Inclusive and Sustainable Wellbeing, dat een raamwerk moet worden voor het meten van brede welvaart wereldwijd.

Monitoring van brede welvaart is relevant en bruikbaar omdat het aansluit bij maatschappelijke thema's en daarvoor statistische verdieping biedt. De Sustainable Development Goals (SDG's) bieden het CBS een mogelijkheid om neutraal en systematisch thema's in kaart te brengen die relevant zijn voor beleid en politiek. De SDG's zijn een integraal onderdeel van de brede welvaart. Brede welvaart is het algemene fenomeen. De SDG's zijn internationaal vastgestelde doelen die raken aan alle ecologische, sociale en economische aspecten van brede welvaart. De 17 Sustainable Development Goals zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld. Regeringsleiders van 193 landen committeerden zich aan deze agenda voor duurzame ontwikkeling die loopt tot 2030 (VN, 2015).

Het beeld dat brede welvaart laat zien is politiek neutraal. De statistische monitoring is systematisch en integraal, niet selectief. Het gaat per definitie om alle dimensies en thema's. Gebruikers mogen echter selectief zijn en de beschikbare informatie inzetten voor eigen (politieke of maatschappelijke) doeleinden. Vanuit de brede informatiebasis over brede welvaart is het voor anderen mogelijk om met tegenargumenten te komen. Met de monitoring van brede welvaart geeft het CBS een feitelijke onderbouwing voor debat en besluitvorming.

Het CBS monitort alleen de statistisch meetbare aspecten van de brede welvaart. Veel aspecten zijn essentieel maar statistisch 'onzichtbaar'. Voorbeelden zijn de kracht van democratie en rechtsstaat, de intrinsieke waarde van natuur, en culturele normen en waarden. Het is belangrijk dat de publieke discussie over brede welvaart niet bij voorbaat wordt versmald tot die aspecten die meetbaar zijn. Het CBS probeert deze niet-meetbare aspecten indirect te meten (bijvoorbeeld met belevingsindicatoren) en voortdurend onder de aandacht te houden.

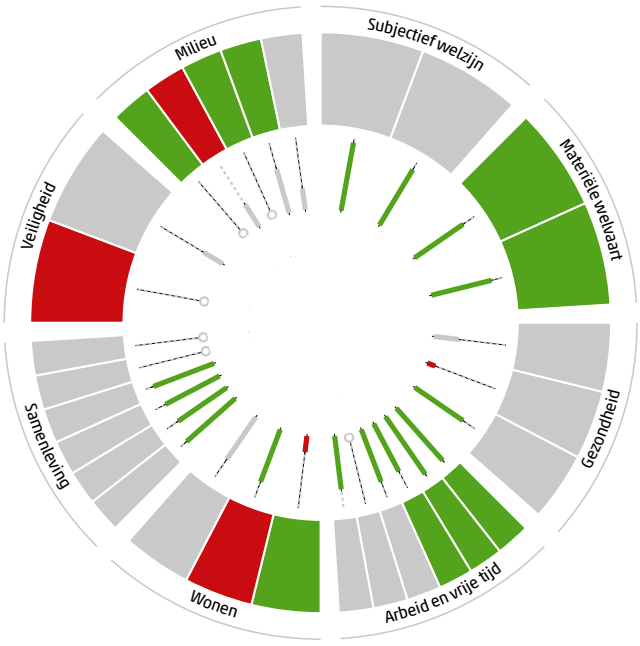
Brede welvaart hier en nu

Brede welvaart 'hier en nu' gaat over hoe Nederland er nu voor staat. Dit omvat persoonlijke kenmerken, zoals subjectief welzijn, gezondheid en inkomen, maar ook de kwaliteit van de omgeving waarin we leven. Denk aan veiligheid, onderling vertrouwen en hoe het gaat met de natuur. Naast de positie en trends is het ook belangrijk hoe de brede welvaart verdeeld is over bevolkingsgroepen, hoe goed ze schokken kan weerstaan en hoe ze linkt aan de SDG-agenda.

Hier en nu: Samenvatting

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Wielweergave | Lijstweergave

Weergaveopties

- [x] Toon positie in de Europese Unie
- (•) Trend: 2018-2025
- ( ) Meest recente ontwikkeling

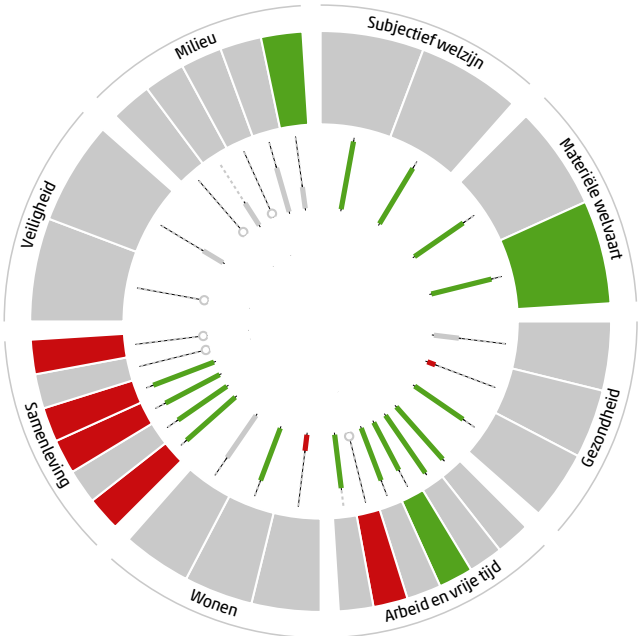
Legenda

Trend en ontwikkeling

- Stijging brede welvaart
- Daling brede welvaart
- Geen verandering
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Positie in de Europese Unie

- Hoog
- Laag
- Midden
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Weergaveopties

- [x] Toon positie in de Europese Unie
- ( ) Trend: 2018-2025
- (•) Meest recente ontwikkeling

Legenda

Trend en ontwikkeling

- Stijging brede welvaart
- Daling brede welvaart
- Geen verandering
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Positie in de Europese Unie

- Hoog
- Laag
- Midden
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Brede welvaart 'hier en nu' gaat over de kwaliteit van leven en van de leefomgeving van de mensen die op dit moment in Nederland wonen. Brede welvaart 'hier en nu' wordt beschreven aan de hand van acht thema's, namelijk subjectief welzijn, materiële welvaart, gezondheid, arbeid en vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid, en milieu.

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De brede welvaart 'hier en nu' is groot vergeleken met andere EU-landen en is nog altijd in de meeste gevallen stabiel of stijgend. De meeste Nederlanders zijn tevreden met hun leven en met aspecten daarvan zoals werk, vrije tijd en wonen. In het laatste jaar ontstaat echter wel een breuk in het vertrouwen in andere mensen en in instituties en doen minder mensen vrijwilligerswerk of informele hulp. De financiële middelen van huishoudens nemen toe en weinig mensen leven in armoede vergeleken met andere EU-landen. De mogelijkheden om te werken zijn groot, maar dit leidt al langere tijd niet tot hogere financiële beloningen. Een steeds groter aandeel werkenden ervaart psychische vermoeidheid door werk. De woningvoorraad groeit, maar kan de vraag niet bijbenen en meer jongvolwassenen wonen nog bij hun ouders dan in eerdere jaren. De kwaliteit van de leefomgeving gaat in sommige opzichten vooruit, maar er blijft druk op de natuur.

Subjectief welzijn

De tevredenheid met het leven is in Nederland over het algemeen groot. in 2025 gaf 84,9 procent van de Nederlanders hun eigen leven een rapportcijfer van een 7 of hoger. Nederland had in 2023 het hoogste niveau van tevredenheid met het leven in de EU. De meeste mensen in Nederland zijn ook tevreden met aspecten van hun leven, zoals hun woning, werk en sociaal leven. Alsnog betekent dit dat meer dan twee miljoen mensen het leven een 6 of lager geven en heeft minder dan de helft van de bevolking het gevoel in hoge mate regie te hebben over het eigen leven.

Materiële welvaart

Het mediaan besteedbaar inkomen van huishoudens en de individuele consumptie horen bij de hoogste in de EU-27 en blijven stijgen.

Huishoudens zijn gemiddeld goed in staat om in het geval van een schok te voorzien in het eigen levensonderhoud. Volgens de Nederlandse armoededefinitie nemen het aandeel kinderen in armoede en het aandeel langdurig armen trendmatig af. In 2024 steeg de mediane koopkracht van de Nederlandse bevolking met 3,6 procent. Dit is de hoogste stijging in meer dan twintig jaar. Wel maakten in 2025 meer mensen zich zorgen over hun financiële toekomst dan in 2024.

Gezondheid

De gezonde levensverwachting van mannen is niet hoog of laag en die van vrouwen is laag vergeleken met de rest van de EU. De gezonde levensverwachting van vrouwen is ook lager dan die van de mannen in Nederland. Vrouwen leven gemiddeld langer dan mannen maar brengen een groter deel van hun leven door in minder goede gezondheid.

In 2025 beoordeelde bijna 77 procent van de Nederlanders de eigen gezondheid als goed of zeer goed. Meer dan vier miljoen Nederlanders ervaren hun gezondheid dus als minder dan goed. In 2025 kampte 4,5 procent van de bevolking als gevolg van problemen met de gezondheid langdurig met ernstige beperkingen bij het dagelijks functioneren. Dit percentage daalt niet langer. Het aandeel van de bevolking dat gevoelens van angst en depressie ervaart neemt niet langer toe.

Arbeid en vrije tijd

Door de krapte op de arbeidsmarkt zijn de mogelijkheden om te werken groot, hoewel deze krapte niet langer toeneemt. De vacaturegraad was in 2024 de hoogste in de EU (1e van de 17 beschikbare landen), maar daalde in 2025. De nettoarbeidsparticipatie in Nederland is al jaren de hoogste van de EU-27. De langdurige werkloosheid (één jaar of langer) daalt trendmatig en blijft de laagste in de EU-27.Hoewel de meeste mensen tevreden zijn met hun werk, ervaart een steeds groter deel van de werkenden psychische vermoeidheid door werk. Ook was in 2025 het aandeel dat zich zorgen maakt om het behoud van hun baan toegenomen. Op de middellange termijn nemen zorgen van werknemers over het behoud van hun baan wel af. Al jaren blijft de financiële beloning voor werk stabiel. Gecorrigeerd voor inflatie was het reële uurloon van werknemers in 2024 een van de hoogste in de EU-27, maar het is sinds 2009 niet meer gestegen.

Wat betreft deelname aan verschillende vormen onderwijs is er een stabiel beeld: ruim 96 procent van de kinderen vanaf 4 jaar neemt deel aan voorschoolse educatie, ruim 7 procent van de jongvolwassenen stopt voortijdig met hun opleiding en meer dan 23 procent van de Nederlanders van 25 tot 75 jaar volgde in 2024 een vorm van onderwijs in de vier weken voorafgaand aan het moment dat zij hierover bevraagd werden.

Wonen

De meeste volwassen Nederlanders zijn tevreden met hun woning (86,5 procent in 2025). Dat betekent wel dat 13,5 procent niet of minder tevreden was. Van elke 10 duizend mensen (van 18 tot 65 jaar) hadden 30 mensen in 2024 geen woonruimte. De krapte op de

woningmarkt maakt het vinden van een betaalbare woning moeilijk. De woningvoorraad groeit maar kan de vraag niet bijbenen: voor 2025 wordt het tekort aan woningen door ABF Research geraamd op bijna 400 duizend woningen of 4,8 procent van de woningvoorraad. Het kopen of huren van een woning wordt steeds duurder. Dit maakt het moeilijk voor starters om een woning te vinden zoals te zien aan het groeiende aandeel van de jongvolwassenen van 25 tot 30 jaar dat nog bij hun ouder(s) woont. Dit aandeel is nog steeds laag vergeleken met andere EU-landen.

Voor mensen die al een woning hebben, wordt wonen beter betaalbaar. Huishoudens geven een steeds kleiner deel van hun inkomen uit aan de totale woonlasten. Nederlanders zijn over het algemeen tevreden met hun woonomgeving. De leefomgeving wordt schoner en geluidsoverlast door buren of van de straat neemt niet langer trendmatig toe.

Samenleving

Sociale contacten en deelname aan de samenleving via vrijwilligerswerk en informele hulp zijn in 2025 afgenomen. Het aandeel mensen (van 15 jaar of ouder) dat minstens een keer per week vrijwilligerswerk doet is gedaald tot 47 procent. Na een stijgende trend tot 2024 verleende in 2025 34,1 procent van de mensen in de vrije tijd onbetaald (informele) hulp aan anderen.

In 2025 zijn het vertrouwen in andere mensen en het vertrouwen in instituties gedaald. Ruim 63 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder had in 2025 vertrouwen in andere mensen. Dit is een daling ten opzichte van 2024, toen dit nog ruim 66 procent van de bevolking was. Tot 2024 was er nog sprake van een stijgende trend.
Het vertrouwen in instituties (politie, rechters en Tweede Kamer) is van 2024 op 2025 afgenomen tot 60,6 procent. Vergeleken met andere EU-landen is de kwaliteit van de publieke instituties hoog. Wel nemen de effectiviteit van het overheidsbestuur en de mate waarin de publieke sector als vrij van corruptie wordt beschouwd trendmatig af.

Veiligheid

In 2025 voelde 2,5 procent van de bevolking zich vaak onveilig in eigen buurt. Hoewel dat een relatief kleine groep is neemt het aandeel wel toe. In datzelfde jaar gaf een op de vijf inwoners aan slachtoffer te zijn geworden van traditionele criminaliteit, waaronder geweld, inbraak, diefstal en vernieling. Een steeds groter percentage van alle verdachten was minderjarig in 2025. Dit aandeel was in 2023 hoog vergeleken met andere EU-landen. Sterfte door moord of doodslag is daarentegen lager dan in de meeste andere landen van de EU-27.

Het aantal politiebeambten per 100 duizend inwoners neemt trendmatig af, hoewel het in 2024 wel weer is toegenomen ten opzichte van 2023. Het vertrouwen in de politie was in 2023 relatief groot vergeleken met andere EU-landen, maar nam in 2025 niet langer toe. Ook het vertrouwen in rechters is relatief groot.

Milieu

De luchtkwaliteit van de leefomgeving verbetert door een daling van de stedelijke achtergrondconcentratie van fijnstof ($PM_{2,5}$) en van de uitstoot van verzurende stoffen (zwaveloxide, stikstofoxide en ammonia). Ondanks een zeer geleidelijke afname kampt nog bijna 70 procent van de landnatuur met een stikstofoverschrijding. Recent is het percentage van de bevolking (van 16 jaar of ouder) dat last heeft van vuil en verontreiniging of andere milieuproblemen na een flinke toename weer afgenomen tot 15,9 procent in 2025. Dit aandeel is nog steeds relatief hoog vergeleken met eerdere jaren.

De oppervlakte van beheerde natuurgebieden in het totale landoppervlak neemt trendmatig toe, al gaat het sinds 2017 zeer geleidelijk. Wel neemt de hoeveelheid groen-blauwe ruimte (exclusief reguliere landbouw) per inwoner af. Ook de biodiversiteit neemt in de meeste gevallen af. De populaties vogels in de stad, boerenlandvogels en Nederlandse landfauna nemen allemaal trendmatig af. Alleen bij soorten die leven in zoetwater en moeras is er bij meer populaties sprake van een vooruitgang dan achteruitgang, ondanks dat de chemische en biologische kwaliteit van water in de natuur bijna overal onvoldoende is. Ook neemt de kwaliteit van zwemwater van de binnenwateren voor het eerst trendmatig af: van 72,6 procent dat gekwalificeerd werd als ‘uitstekend’ in 2018 naar 70,4 procent in 2025.

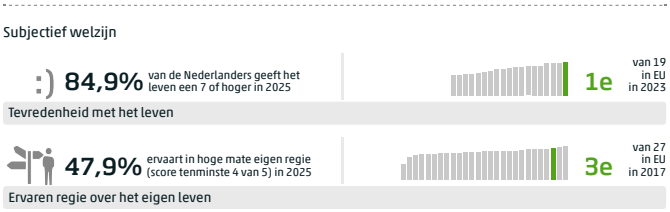
Subjectief welzijn

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Subjectief welzijn gaat over hoe mensen hun leven waarderen. Het gaat om tevredenheid met het leven als geheel en met specifieke aspecten van het leven. Het gaat ook om positieve en negatieve gevoelens die mensen ervaren en de mate waarin ze het gevoel hebben dat hun leven doel en betekenis heeft. Subjectief welzijn wordt sterk bepaald door de mate waarin mensen regie over hun leven ervaren.

- Nederlanders ervaren grote tevredenheid met het leven vergeleken met andere EU-landen.
- Minder dan de helft van de bevolking heeft het gevoel in hoge mate zelf regie te hebben over het eigen leven.

Brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De tevredenheid met het leven is groot. In 2025 gaf 84,9 procent van de bevolking (van 18 jaar of ouder) het leven een rapportcijfer van 7 of hoger. Nederland had in 2023 het hoogste niveau van tevredenheid met het leven in de EU. Nederlanders zijn ook relatief tevreden met aspecten van hun leven, zoals hun woning (86,5 procent) en woonomgeving (85,3 procent), hun werk (79,2 procent), de hoeveelheid vrije tijd (73,9 procent), en hun sociale leven (79,9 procent). Informatie over de ervaren tevredenheid is te vinden onder de categorie 'Beleving' van de afzonderlijke dashboards bij de Sustainable Development Goals.

Wel moet worden opgemerkt dat de groep mensen die het leven een 6 of lager geeft meer dan twee miljoen mensen bevat (15,1 procent van alle volwassen). In 2025 was 3,0 procent van de bevolking ontevreden met het leven. De tevredenheid met het leven verschilt duidelijk naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, geboorteland en herkomst, zie Verdeling van brede welvaart over bevolkingsgroepen.

Ondanks de hoge tevredenheid met het leven heeft minder dan de helft van de bevolking het gevoel in hoge mate regie te hebben over het eigen leven. In 2025 ervoer 47,9 procent van de bevolking veel regie. Op de jaren 2022 en 2023 na is dit cijfer sinds de eerste meting in 2010 vrij constant. Tegenover de hoge tevredenheid met het werk (79,2 procent) staat dat maar 64,0 procent van de werkenden regelmatig zelf kan beslissen in het werk (SDG 8.2 Arbeid en vrije tijd). Ook vond in 2025 maar 20,7 procent van de volwassenen dat normen en waarden de goede kant op gaan of gelijk blijven.

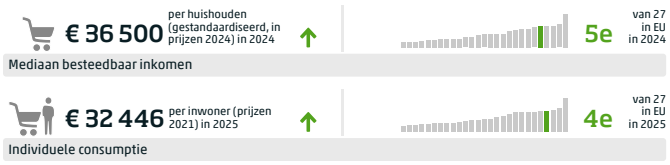
Materiële welvaart

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Materiële welvaart gaat over de mate waarin mensen in staat zijn om te voorzien in hun eerste levensbehoeften en invulling te geven aan hun leven.

- Het mediaan besteedbaar inkomen en de individuele consumptie stijgen en horen bij de hoogste in de EU-27.
- De financiële middelen van huishoudens zijn toegenomen en armoede komt vergeleken met andere EU-landen weinig voor.
- Meer mensen maken zich zorgen om hun financiële toekomst.

Brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Het mediaan besteedbaar inkomen per huishouden en de individuele consumptie per inwoner stijgen trendmatig, gecorrigeerd voor inflatie. De individuele consumptie per inwoner is van 2024 op 2025 met 1,2 procent toegenomen. Nederland is een relatief welvarend land: het mediaan besteedbare inkomen (5e van 27 landen) en de individuele consumptie (4e van 27 landen) zijn in 2025 relatief hoog binnen de EU. Ook is de inkomensongelijkheid laag ten opzichte van andere EU-landen (SDG 10.1 Sociale samenhang en ongelijkheid).

Het gemiddelde huishouden is goed in staat om in het geval van een schok te voorzien in het eigen levensonderhoud (Schokbestendigheid: hier en nu). De financiële middelen van huishoudens zijn toegenomen en de relatieve armoede en het risico op armoede zijn laag vergeleken met andere EU-landen (SDG1 Armoede). Volgens de Nederlandse armoededefinitie nemen het aandeel kinderen in armoede en het aandeel langdurig armen trendmatig af. In 2024 steeg de mediane koopkracht van de Nederlandse bevolking met 3,6 procent. Dit is de hoogste stijging in meer dan twintig jaar. De koopkrachtstijging is niet gelijk verdeeld. Mensen in werknemershuishoudens gingen er het meest op vooruit, zelfstandigen minder en bijstandshuishoudens het minst. Het aandeel mensen met een problematische schuld neemt niet langer trendmatig toe.

Wel maakten in 2025 meer mensen zich zorgen over hun financiële toekomst dan in 2024. Het percentage van de bevolking dat zich veel zorgen maakt over de eigen financiële toekomst steeg van 26,1 procent in 2024 naar 28,1 procent in 2025.

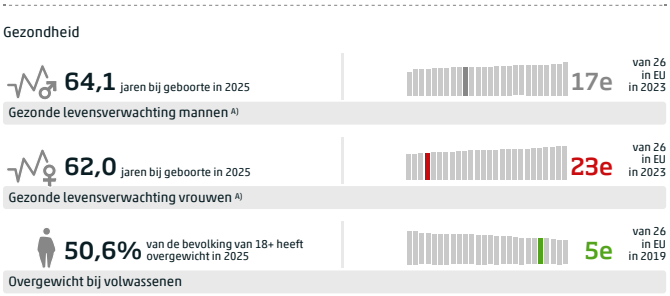
Gezondheid

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Gezondheid gaat over gezond zijn en je gezond voelen en heeft betrekking op fysiek, mentaal en sociaal welzijn. Goede gezondheid heeft intrinsieke waarde voor mensen, het stelt mensen in staat regie op hun leven te houden en het vergroot de kansen om actief en gelijkwaardig deel te nemen aan de samenleving.

- Nederlanders zijn in de afgelopen decennia steeds minder alcohol gaan drinken en minder gaan roken.
- De gezonde levensverwachting van vrouwen is laag vergeleken met die van mannen en met die van vrouwen in de rest van de EU.

Brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Nederlanders van 15 jaar of ouder drinken weinig alcohol vergeleken met de inwoners van andere EU-landen. Vergeleken met 16 andere EU-landen dronk alleen in Zweden en Finland inwoners in 2023 gemiddeld minder alcohol. De hoeveelheid alcohol die wordt gedronken is in de 21e eeuw afgenomen. Dit geldt ook voor het percentage rokers van tabaksproducten. Het gebruik van elektronische sigaretten is tussen 2021 en 2023 toegenomen, maar neemt in 2025 weer af. Onder jongeren en jongvolwassenen, van 15 tot en met 24 jaar, is het aandeel vapers hoger. In 2025 had ongeveer de helft van de volwassenen overgewicht. Het cijfer is al een aantal jaren stabiel.

Ondanks de relatief gezonde leefstijl is de gezonde levensverwachting van mannen niet hoog of laag en die van vrouwen laag vergeleken met de rest van de EU. De gezonde levensverwachting van vrouwen is ook lager dan die van de mannen in Nederland. Vrouwen leven gemiddeld langer dan mannen maar brengen een groter deel van hun leven door in minder goede gezondheid. In 2025 was de gezonde levensverwachting van mannen 64,1 jaar en van vrouwen 62,0 jaar. In de Europese cijfers over levensverwachting zonder beperkingen stond Nederland in 2023 bij mannen in het midden van de EU-ranglijst (17e van de 26) maar bij vrouwen bijna onderaan (23e van de 26).

In 2025 beoordeelde bijna 77 procent van de Nederlanders de eigen gezondheid als goed of zeer goed (SDG 3 Goede gezondheid en welzijn). Meer dan vier miljoen Nederlanders ervaren hun gezondheid dus als minder dan goed. In 2025 kampte 4,5 procent van de bevolking als gevolg van problemen met de gezondheid langdurig met ernstige beperkingen bij het dagelijks functioneren. Vergeleken met de rest van de EU is dit aandeel laag (4e van 13 beschikbare landen). Dit percentage daalt niet langer. Het aandeel van de bevolking dat gevoelens van angst en depressie ervaart neemt niet langer toe.

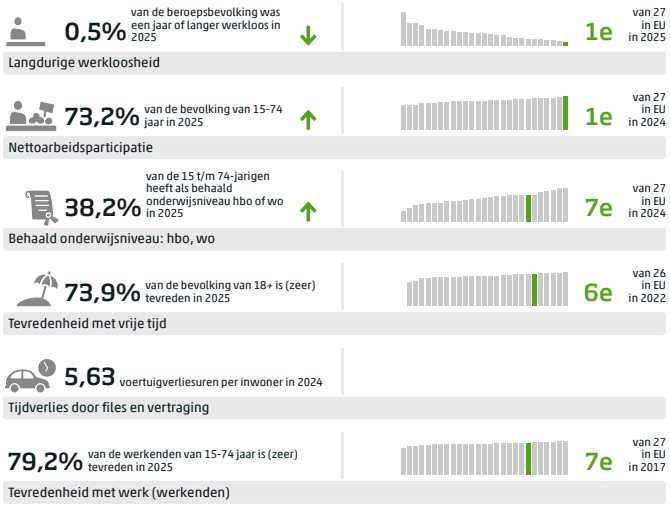
Arbeid en vrije tijd

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Arbeid en vrije tijd gaat over de hoeveelheid en kwaliteit van werk en over de balans tussen werk en vrije tijd. Betaald en onbetaald werk geeft mensen controle over hun leven, helpt bij het ontwikkelen van vaardigheden en van een gevoel van eigenwaarde en nut voor de samenleving. Vrije tijd draagt bij aan gezondheid, tevredenheid met het leven en sociale relaties.

- Veel Nederlanders werken en de gewerkte uren nemen geleidelijk toe, maar gecorrigeerd voor inflatie was het uurloon van werknemers in 2024 ongeveer even hoog als in 2009.
- De omzet van bedrijven gaat naar verhouding minder naar loon en meer naar winst.
- Steeds meer mensen hebben een hbo- of wo-diploma en juist minder mensen hebben een ander onderwijsniveau.

Brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Door de krapte op de arbeidsmarkt zijn de mogelijkheden om te werken groot, hoewel de spanning op de arbeidsmarkt niet langer toeneemt. De vacaturegraad was in 2024 de hoogste in de EU (1e van de 17 beschikbare landen), maar daalde in 2025 (SDG8.2 Arbeid en vrije tijd). De nettoarbeidsparticipatie in Nederland is al jaren de hoogste van de EU-27. Bijna driekwart van de bevolking heeft in 2025 betaald werk. De langdurige werkloosheid (langer dan één jaar) blijft met 0,5 procent laag en daalt trendmatig. Vergeleken met andere EU-landen is de langdurige werkloosheid in Nederland het laagste.

Al jaren blijft de financiële beloning voor werk stabiel. Gecorrigeerd voor inflatie was het reële uurloon van werknemers in 2024 een van de hoogste in de EU-27, maar is het sinds 2009 niet meer gestegen (SDG8.2 Arbeid en vrije tijd). Door stijgende winsten van de machine-industrie en energiebedrijven lijkt de arbeidsinkomensquote structureel lager te zijn dan in voorgaande jaren (ongeveer 70 procent vanaf 2021 tegenover ongeveer 74 procent daarvoor). Deze daling betekent dat het aandeel van het arbeidsinkomen in het totale inkomen afneemt en dat het aandeel van de operationele winst van bedrijven stijgt (SDG8.1 Economie en productiefactoren).

Ook de tevredenheid met verschillende aspecten van werk en de ervaren balans tussen arbeid en vrije tijd zijn belangrijke pijlers onder brede welvaart 'hier en nu'. De tevredenheid met het werk is in Nederland groot: ongeveer 79 procent van de werknemers was in 2025 (zeer) tevreden. Ondanks deze hoge tevredenheid, ervaart een steeds groter deel van de werkenden psychische vermoeidheid door werk. Het aandeel mensen dat een disbalans ervaart tussen werk en privé loopt wel terug (SDG8.2 Arbeid en vrije tijd). Mensen zijn daarnaast tevreden met de hoeveelheid vrije tijd: in 2025 was 74 procent van de bevolking (zeer) tevreden.

De krapte op de arbeidsmarkt wordt minder. In 2025 was het aandeel dat zich zorgen maakt om het behouden van hun baan groter dan in 2024. Op de middellange termijn nemen zorgen van werknemers over het behoud van hun baan wel af. Het aandeel van de werkenden dat aangeeft regelmatig zelfstandig te kunnen beslissen over de uitvoering van het werk neemt niet langer trendmatig toe en daalde zelfs tussen 2024 en 2025. In 2025 gaf 64 procent van de werkenden van 15 tot 75 jaar aan regelmatig zelf te kunnen beslissen over de uitvoering van het werk vergeleken met 65,5 procent in 2024 (SDG8.2 Arbeid en vrije tijd).

Verdeling van brede welvaart over bevolkingsgroepen laat zien dat hbo'ers en universitair geschoolden op veel maatschappelijke terreinen over het algemeen een hogere brede welvaart bereiken. Nederlanders hadden in 2024 vergeleken met andere EU-landen vaak een hbo- of wo-diploma. In 2025 is dit aandeel verder toegenomen tot 38,2 procent van de 15- tot 75-jarigen en een dalend aandeel van de 15- tot 75-jarigen heeft juist geen startkwalificatie. Ook andere vormen van opleiding zijn van belang: de groep met als behaald onderwijsniveau havo, vwo of mbo-2-4 nam af tot 36,1 procent. Vergeleken met andere EU-landen is dit aandeel juist klein.

Wat betreft deelname aan verschillende vormen onderwijs is er een stabiel beeld: ruim 96 procent van de kinderen vanaf 4 jaar neemt deel aan voorschoolse educatie, ruim 7 procent van de jongvolwassenen stopt voortijdig met hun opleiding en meer dan 23 procent van de Nederlanders van 25 tot 75 jaar volgde in 2024 een vorm van onderwijs in de vier weken voorafgaand aan het moment dat zij hierover bevraagd werden. Al deze indicatoren hebben een stabiele trend (SDG 4 Kwaliteitsonderwijs).

Nederlanders hebben een hoog niveau van digitale vaardigheden vergeleken met inwoners van andere EU-landen: in 2025 stond Nederland aan kop in de EU-27. Bijna 84 procent van de Nederlanders van 16 tot 75 jaar heeft ten minste digitale vaardigheden op basisniveau. Digitale vaardigheden worden steeds belangrijker om maatschappelijk en economisch te kunnen participeren. Ook is een groot deel van de Nederlandse bevolking tevreden met de opleidingskansen, bijna 84 procent. Wel bleek uit het PISA-onderzoek in 2022 een afname in de wiskunde- en leesvaardigheden van Nederlandse 15-jarigen. De meest recente cijfers zijn onderdeel van het PISA-onderzoek dat iedere vier jaar in de OESO-landen wordt gedaan (SDG 4 Kwaliteitsonderwijs).

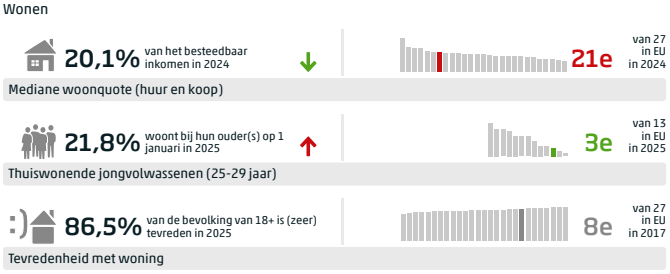
Wonen

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Wonen gaat over de woonsituatie van mensen. Een woning biedt onderdak, veiligheid, privacy en persoonlijke ruimte. Een goed en betaalbaar huis in een prettige buurt met toegang tot verschillende diensten draagt bij aan de kwaliteit van leven.

- Het vinden van een betaalbare woning blijft moeilijk en een groeiend percentage jongvolwassenen woont nog thuis.
- Huishoudens geven een steeds kleiner deel van hun inkomen uit aan woonlasten.
- Nederlanders zijn onverminderd tevreden met hun woonomgeving en woning.

Brede welvaart 'hier en nu'

De meeste Nederlanders zijn tevreden met hun woning (86,5 procent in 2025). Dat betekent wel dat 13,5 procent niet of minder tevreden was. Van elke 10 duizend mensen (van 18 tot 65 jaar) hadden 30 mensen in 2024 geen woonruimte SDG 11.1 Wonen.

De krapte op de woningmarkt maakt het vinden van een betaalbare woning moeilijk (SDG 11.1 Wonen). De woningvoorraad groeit maar kan de vraag niet bijbenen: voor 2025 wordt het tekort aan woningen door ABF Research geraamd op bijna 400 duizend woningen of 4,8 procent van de woningvoorraad. Het kopen of huren van een woning wordt steeds duurder. Dit maakt het moeilijk voor starters om een woning te vinden zoals te zien aan het groeiende aandeel van de jongvolwassenen van 25 tot 30 jaar dat nog bij hun ouder(s) woont. Op 1 januari 2025 ging het om 21,8 procent. Wel is het percentage thuiswonende jongvolwassenen nog altijd relatief laag vergeleken met andere EU-landen (3e van 13 landen in 2025).

Voor mensen die al een woning hebben, wordt wonen beter betaalbaar. Huishoudens geven een steeds kleiner deel van hun inkomen uit aan de totale woonlasten. In 2024 bedroeg de mediane woonquote 20,1 procent van het besteedbaar inkomen. Dit is hoog vergeleken met andere EU-landen (21e van de 27).

Nederlanders zijn over het algemeen tevreden met hun woonomgeving SDG 11.2 Leefomgeving. In 2025 was 85,3 procent van de volwassenen (zeer) tevreden. De leefomgeving wordt schoner. Emissies van verzurende stoffen en stedelijke blootstelling aan fijnstof nemen af. Ook neemt geluidsoverlast door buren of van de straat niet langer trendmatig toe, al is het aandeel (26,8 procent in 2025) nog steeds hoog vergeleken met andere landen in de EU. Wel stijgt het percentage van de bevolking dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt (2,5 procent in 2025).

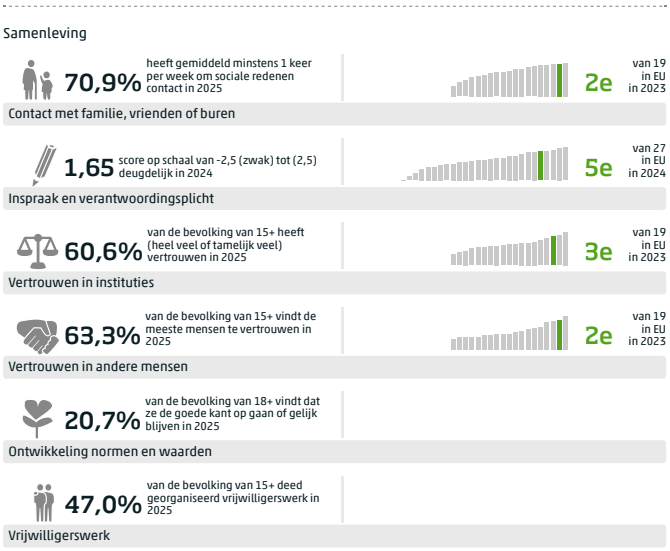
Samenleving

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Samenleving gaat over sociale relaties en maatschappelijke participatie. Sociale netwerken geven ondersteuning en dragen bij aan de kwaliteit van leven. Het gaat ook om een samenleving waaraan iedereen kan deelnemen en waarin mensen kunnen vertrouwen op elkaar en op de overheid en andere instituties.

- Het vertrouwen in andere mensen en het vertrouwen in instituties zijn in 2025 afgenomen.
- Sociale contacten, deelname aan vrijwilligerswerk en informele hulp zijn in 2025 afgenomen.
- Eén op de vijf volwassenen vindt dat de normen en waarden de goede kant op gaan of gelijk blijven.

Brede welvaart 'hier en nu'

Sociale contacten en deelname aan de samenleving via vrijwilligerswerk en informele hulp zijn in 2025 afgenomen. Het aandeel van de bevolking dat minstens eenmaal per week contact had met familie, vrienden of buren nam in 2025 af. In 2025 zag, sprak of berichtte 70,9 procent van de mensen minstens één keer per week familieleden, vrienden of buren om sociale redenen. Dit is een daling ten opzichte van 2024, toen het nog 72 procent was. Het aandeel mensen dat om sociale redenen contact heeft (met familie, vrienden of collega's) was in 2023 groot ten opzichte van andere Europese landen, toen was dit alleen in Portugal groter.

Ook nam het aandeel mensen (van 15 jaar of ouder) dat minstens een keer per week vrijwilligerswerk deed of informele hulp verleende in 2025 af (SDG 10.1 Sociale samenhang en ongelijkheid). In 2025 deed 47,0 procent van de bevolking georganiseerd vrijwilligerswerk, ten opzichte van 49,5 procent in 2024. Het aandeel mensen dat in de vrije tijd onbetaald (informele) hulp verleent aan anderen buiten het eigen huishouden nam af van 36,1 procent in 2024 tot 34,1 procent in 2025. Tot 2024 nam het percentage informele hulp nog trendmatig toe.

In 2025 zijn het vertrouwen in andere mensen en het vertrouwen in instituties gedaald. Ruim 63 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder had in 2025 vertrouwen in andere mensen. Dit is een daling ten opzichte van 2024, toen dit nog ruim 66 procent van de bevolking was. Tot 2024 was er nog sprake van een stijgende trend. Dat is in 2025 niet langer het geval. Het vertrouwen in andere mensen was in 2023 groot vergeleken met andere EU-landen. Nederland stond toen op de tweede plaats van de 19 beschikbare landen, na Finland.

Het vertrouwen in instituties (politie, rechters en Tweede Kamer) is van 2024 op 2025 met 2,3 procentpunt afgenomen tot 60,6 procent. Tijdens de coronajaren schommelde het vertrouwen in instituties aanzienlijk. In de eerste coronajaren was het vertrouwen uitzonderlijk hoog. In 2025 ligt het vertrouwen onder het niveau van voor corona. Het vertrouwen in specifieke instituties verschilt. Het vertrouwen in rechters wordt groter in Nederland. In 2025 had 78,2 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder heel veel of tamelijk veel vertrouwen in rechters. Het vertrouwen in de politie neemt niet langer trendmatig toe (SDG 16.1 Veiligheid en vrede). Tot 2024 was er sprake van een stijgende trend in dit vertrouwen. Het vertrouwen in de Tweede Kamer neemt weer trendmatig af. In 2025 heeft nog 24,6 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder vertrouwen in de Tweede Kamer, ten opzichte van 31,3 procent een jaar eerder. Deze waarde is de laagste in de hele tijdreeks die begon in 2012 (SDG 16.2 Instituties).

Relatief veel mensen voelen zich gediscrimineerd en maar één op de vijf mensen vindt dat normen en waarden de goede kant op gaan of gelijk blijven. In 2023 beschouwde 12 procent van de mensen van 15 jaar of ouder zich lid van een gediscrimineerde groep (SDG 10.1 Sociale samenhang en ongelijkheid). Dit is ongeveer evenveel als in 2020 en het op-een-na hoogste percentage van de 19 EU-landen waarvoor de vergelijking mogelijk is. In 2025 vond 20,7 procent van de volwassen bevolking dat normen en waarden de goede kant op gaan of gelijk blijven. Normen zijn concrete gedragsregels en verwachtingen, die vaak komen vanuit de waarden of overtuigingen die mensen hebben. Gedeelde normen en waarden werken verbindend tussen mensen en bevorderen de sociale samenhang.

Vergeleken met andere EU-landen is de kwaliteit van de publieke instituties hoog. Wel nemen de effectiviteit van het overheidsbestuur en de mate waarin de publieke sector als vrij van corruptie wordt beschouwd trendmatig af (SDG 16.2 Instituties).

Veiligheid

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Misdaad en ervaren (on)veiligheid grijpen direct in op de kwaliteit van leven van burgers. Zowel feitelijk risico op slachtofferschap als het gevoel van (on)veiligheid doen ertoe.

- Een relatief kleine maar groeiende groep voelt zich vaak onveilig in eigen buurt.
- Het aandeel van de bevolking dat vertrouwen heeft in de politie is vergeleken met andere EU-landen groot maar neemt niet langer toe.
- De kwaliteit van Nederlandse publieke instituties blijft hoog in vergelijking met die van andere EU-landen.

Minder agenten per inwoner, groeiend vertrouwen in politie

Brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

In 2025 voelde 2,5 procent van de bevolking zich vaak onveilig in eigen buurt. Hoewel dat een relatief kleine groep is neemt het aandeel wel toe. In het algemeen voelen meer mensen zich weleens onveilig: in 2025 geeft 37,2 procent van de mensen dit aan. In 2019 was dat nog 33,0 procent. Jonge vrouwen voelen zich zelfs ruim twee keer zo vaak onveilig als jonge mannen. In 2025 gaf een op de vijf inwoners van 15 jaar of ouder aan slachtoffer te zijn geworden van traditionele criminaliteit, waaronder geweld, inbraak, diefstal en vernieling. Daarnaast gaf 16,8 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder aan slachtoffer te zijn geweest van online criminaliteit (SDG 16.1 Veiligheid en vrede).

Een steeds groter percentage van alle verdachten is minderjarig in 2025. Dit aandeel was in 2023 hoog vergeleken met andere EU-landen (SDG 16.1 Veiligheid en vrede). Sterfte door moord of doodslag is daarentegen lager dan in de meeste andere landen van de EU-27.

Het aantal politiebeambten per 100 duizend inwoners neemt trendmatig af. Dat wijst op een afname van de middelen en mogelijkheden om de veiligheid te bewaren. In het meest recente jaar is de operationele sterkte van de politie wel toegenomen, met 0,7 procent tussen 2023 en 2024. Het vertrouwen in de politie was in 2023 relatief groot vergeleken met de EU (2e van de 19 beschikbare landen), maar neemt in 2025 niet langer toe. Het vertrouwen in rechters is ook relatief groot (2e van de 19 beschikbare landen in 2023), en blijft trendmatig groeien in 2025 (SDG 16.2 Instituties). De score op de indicator rechtsorde (rule of law) neemt trendmatig af. Hoewel de trend dalend is, functioneert de rechtsorde in Nederland vergeleken met andere EU-landen relatief goed. Binnen Europa is alleen in Finland, Denemarken, Luxemburg en Zweden de uitkomst hoger.

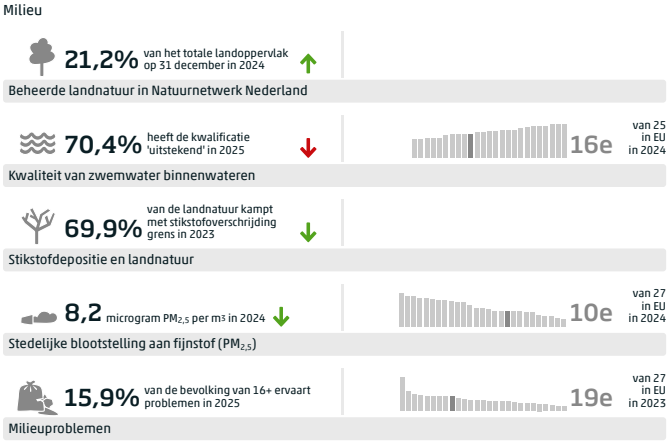
Milieu

Naar het overzicht van 'Hier en nu'

Milieu gaat over de kwaliteit van de omgeving waarin mensen leven. Een gezonde leefomgeving wordt gekenmerkt door schone lucht, schoon water, voldoende en gezonde natuur en biodiversiteit, en een bodem zonder vervuiling.

- In de meeste leefomgevingen neemt de biodiversiteit af.
- De lucht bevat minder fijnstof en verzurende stoffen.
- Ten opzichte van eerdere jaren hebben nog steeds veel mensen last van vuil, verontreiniging of andere milieuproblemen.

Brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De oppervlakte van de beheerde natuurgebieden neemt trendmatig toe, al gaat het zeer geleidelijk. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) omvat de Nederlandse oppervlakte van bestaande en nieuw in te richten natuurgebieden op het land. In 2024 besloeg het beheerde NNN-oppervlak 21,2 procent van het landoppervlak. Wel neemt de hoeveelheid groen-blauwe ruimte (exclusief reguliere landbouw) af (SDG 15 Leven op het land). Ook de biodiversiteit neemt in de meeste gevallen af. De populaties vogels in de stad, boerenlandvogels en Nederlandse landfauna nemen allemaal trendmatig af (SDG 11.2 Leefomgeving, SDG 15 Leven op het land). Alleen bij soorten die leven in zoetwater en moeras is er bij meer populaties sprake van een vooruitgang dan achteruitgang, ondanks dat de chemische en biologische kwaliteit van water in de natuur bijna overal onvoldoende is (SDG 6 Schoon water en sanitair). Ook neemt de kwaliteit van zwemwater van de binnenwateren voor het eerst trendmatig af: van 72,6 procent dat gekwalificeerd werd als 'uitstekend' in 2018 naar 70,4 procent in 2025.

De luchtkwaliteit gaat vooruit. In 2024 was de gewogen jaarlijkse gemiddelde concentratie fijnstof ($PM_{2,5}$) in stedelijke gebieden gehalveerd ten opzichte van 2011. De uitstoot van verzurende stoffen (zwaveloxiden, stikstofoxiden en ammonia) daalt ook al jaren (SDG 11.2 Leefomgeving). Dit is ook te merken in de stikstofdepositie in de landnatuur, deze neemt trendmatig af. Het gaat hierbij om het aandeel landnatuur dat kampt met een overschrijding van de stikstofgrens. De afname is redelijk klein: van ruim 71 procent in 2018 naar bijna 70 procent in 2023.

Recent is het percentage van de bevolking (van 16 jaar of ouder) dat last heeft van vuil en verontreiniging of andere milieuproblemen na een flinke toename weer afgenomen tot 15,9 procent in 2025. Dit aandeel is nog steeds relatief hoog. Lange tijd schommelde het tussen de 13 en 16 procent. Geluidsoverlast door buren of van de straat neemt niet langer toe (SDG 11.2 Leefomgeving). Het aandeel huishoudens dat geluidsoverlast ervaart is in 2025 bijna 27 procent. Tussen 2006 en 2010 daalde dit percentage nog van 33 naar 24 procent. In de jaren daarna is het geleidelijk gestegen. Het aandeel was in 2023 hoog vergeleken met andere landen in de EU.

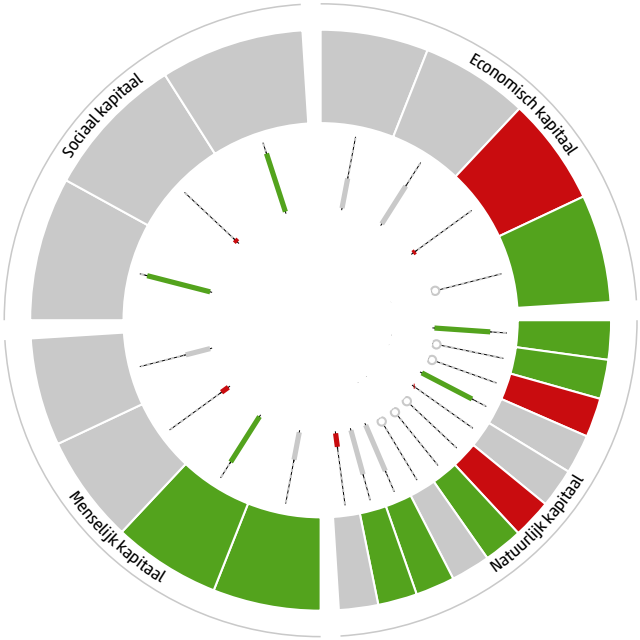
Later

Wat is brede welvaart 'later'? Brede welvaart 'later' gaat over de beschikbare hulpbronnen voor volgende generaties om hetzelfde welvaartsniveau te kunnen bereiken als de huidige generatie, en de gevolgen van de huidige brede welvaart daarvoor. Gekeken wordt naar economisch, natuurlijk, menselijk en sociaal kapitaal.

Later: Samenvatting

Naar het overzicht van 'Later'

Wielweergave | Lijstweergave

Weergaveopties

- [x] Toon positie in de Europese Unie
- (•) Trend: 2018-2025
- ( ) Meest recente ontwikkeling

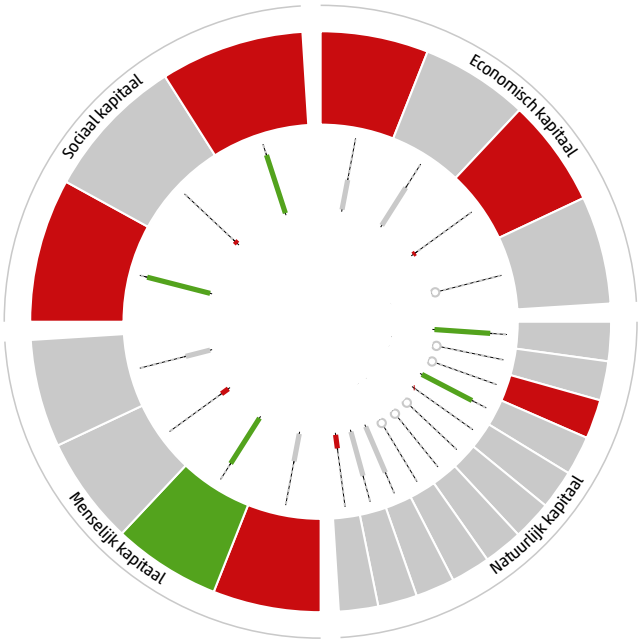
Legenda

Trend en ontwikkeling

- Stijging brede welvaart
- Daling brede welvaart
- Geen verandering
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Positie in de Europese Unie

- Hoog
- Laag
- Midden
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Weergaveopties

- [x] Toon positie in de Europese Unie
- ( ) Trend: 2018-2025
- (•) Meest recente ontwikkeling

Legenda

Trend en ontwikkeling

- Stijging brede welvaart
- Daling brede welvaart
- Geen verandering
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Positie in de Europese Unie

- Hoog
- Laag
- Midden
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Brede welvaart 'later' gaat over de hulpbronnen die volgende generaties nodig hebben om een zelfde niveau van brede welvaart te kunnen bereiken als de huidige generatie. Er zijn economische, natuurlijke, menselijke en sociale hulpbronnen. Ze worden ook wel 'kapitalen' genoemd. De hoeveelheden moeten minstens constant blijven over de lange termijn om te spreken van duurzaamheid.

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De brede welvaart lijkt duurzamer te worden maar het niveau is niet hoog. Op drie indicatoren na blijven economisch, menselijk, natuurlijk en sociaal kapitaal gelijk of nemen ze trendmatig toe. Van de ontwikkelingen in het laatste jaar zijn de meeste negatief. Vergeleken met de andere landen in de EU zijn de meeste hulpbronnen die beschikbaar zijn voor latere generaties gemiddeld of zelfs klein. Dit wijst erop dat, ondanks de gunstige trendmatige ontwikkelingen, de brede welvaart 'later' onder druk staat.

Economisch kapitaal

De investeringen om het economisch kapitaal op peil te houden blijven min of meer gelijk, als percentage van het bbp. Investeringen in nieuwe kapitaalgoederen, kennis en technologische innovaties zijn nodig om het verdienvermogen van de Nederlandse economie sterk te houden. Uitgaven aan materiële vaste activa stagneren en investeringen in ICT nemen af. De investeringen in grond-, weg- en waterbouw – noodzakelijk voor het onderhoud en de verbetering van de infrastructuur – blijven op middellange termijn op hetzelfde niveau. Het aandeel van private R&D-uitgaven in het bbp stijgt, terwijl het aandeel van publieke R&D-uitgaven stabiel blijft.

De fysieke kapitaalgoederenvoorraad en de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur hebben een stabiele trend. De totale fysieke kapitaalgoederenvoorraad en de kenniskapitaalgoederenvoorraad, gecorrigeerd voor inflatie, nemen gestaag toe maar de gewerkte uren stijgen sneller. Nederland is een van de weinige landen waar de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur niet verder stijgt. Nederland stond in 2024 nog op de vijfde plaats in de EU-ranglijst met 13 andere landen, maar verliest geleidelijk haar voorsprong.

Het mediane vermogen van huishoudens na correctie voor inflatie neemt nog trendmatig toe maar is gedaald na 2022. De schulden van huishoudens zijn ten opzichte van andere EU-landen hoog (24e van de 25 landen in 2024) en ze nemen toe. In 2024 was de gemiddelde schuld van huishoudens alleen in Luxemburg hoger. Tegenover de schulden staat het spaargeld van huishoudens. Het spaargeld, niet gecorrigeerd voor inflatie, neemt nog steeds trendmatig toe en steeg in 2025 met 7,0 procent.

Natuurlijk kapitaal

In 2023 had Nederland met afstand het hoogste stikstofoverschot van de 18 landen waarvoor cijfers beschikbaar zijn. Het overschot was in 2023 in Nederland meer dan tweemaal zo hoog als het overschot in Italië, dat op de een-na-laatste plaats stond. In dat jaar had nog altijd bijna 70 procent van de landnatuur last van te veel stikstof. Het stikstofoverschot is sinds 2008 min of meer stabiel en schommelt rond de 160 kilogram per hectare cultuurgrond.

De hoeveelheid groen-blauwe ruimte per inwoner neemt geleidelijk af en de kwaliteit van het oppervlaktewater is laag. In 2025 voldeed slechts 0,5 procent van het areaal van zoete oppervlaktewateren aan de chemische kwaliteitsnorm en is 3,0 procent van goede biologische kwaliteit. De biodiversiteit op het land wordt minder. De biodiversiteit in zoetwater en moeras neemt juist toe.

In de laatste jaren lijkt de verduurzaming van de economie te stagneren. De investeringen als aandeel van het bbp in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie zijn sinds het begin van de meting in 2018 niet zo laag geweest. De groei van het economisch belang van de milieusector is gestopt. In 2025 is er voor het eerst in lange tijd een toename van broeikasgasemissies. In de afgelopen jaren daalden de broeikasgasemissies en steeg de economische groei. In 2025 nam de uitstoot weer toe, maar omdat de economie harder groeide bleef de broeikasgasintensiteit van de economie dalen. Het totale energieverbruik per inwoner was in 2024 hoger dan in de meeste EU-landen.

In sommige opzichten wordt de druk op het natuurlijk kapitaal lichter. Het gebruik van elektrische auto's groeit snel en het aandeel hernieuwbare energie in het totale verbruik ook. Ook neemt het opgestelde vermogen uit water, wind en zon toe. De luchtkwaliteit verbetert en de onttrekking van grondwater en van zoet oppervlaktewater neemt af.

Menselijk kapitaal

Het opleidingsniveau van de bevolking stijgt en het aandeel van mensen zonder startkwalificatie daalt. Nog altijd heeft ongeveer een kwart van de bevolking in 2025 geen startkwalificatie. Dit aandeel was in 2024 hoog binnen de EU, maar het aandeel hbo'ers en universitair geschoolden ook. Net als het percentage van de volwassen bevolking dat een opleiding of cursus volgt ('leven lang ontwikkelen'). De groep die als onderwijsniveau havo, vwo, mbo-2-4 behaalde daalt al jaren en nam in 2025 verder af tot 36,1 procent. Verder heeft Nederland in 2025 het grootste aandeel inwoners van de EU-27 met ten minste een basisniveau aan digitale vaardigheden.

In 2025 was de gezonde levensverwachting van mannen ruim twee jaar hoger dan dat van vrouwen. In de Europese cijfers over levensverwachting zonder gezondheidsproblemen, stond Nederland in 2023 bij mannen in het midden van de EU-ranglijst (17e van de 26) maar bij vrouwen bijna onderaan (23e van de 26). In 2025 beoordeelde bijna 77 procent van de bevolking de eigen gezondheid als goed of zeer goed.

Indicatoren voor de mogelijkheden om werkzaam te zijn laten een gunstig beeld zien: de (langdurige) werkloosheid is laag en dalend, het onbenut arbeidspotentieel neemt af en de nettoarbeidsparticipatie stijgt. Het aantal uren dat de gemiddelde inwoner per jaar werkt neemt ook trendmatig toe. Wel is het gemiddelde aantal gewerkte uren in 2025 met 1,4 procent gedaald ten opzichte van 2024.

Sociaal kapitaal

De Nederlandse samenleving is in 2025 minder hecht geworden, vooral door een daling in het vertrouwen. Dit maakt de samenleving minder duurzaam. Onderling vertrouwen is nodig voor een functionerende samenleving, zowel voor het welzijn van de huidige generatie als voor toekomstige generaties. De stijgende trend van het vertrouwen in andere mensen is gestopt en in 2025 is het vertrouwen zelfs gedaald. In vergelijking met andere EU-landen was het vertrouwen in andere mensen in 2023 nog wel hoog (2e van 19 landen, achter Finland). Verder is de sociale cohesie in de woonbuurt tussen 2023 en 2025 gedaald. Naast vertrouwen in anderen is ook het vertrouwen in instituties in 2025 afgenomen. Toch laten internationale cijfers over goed bestuur nog wel zien dat de kwaliteit van de Nederlandse publieke instituties hoog is in vergelijking met andere EU-landen.

Sociale contacten en deelname aan de samenleving via vrijwilligerswerk en informele hulp zijn in 2025 afgenomen. Het aandeel mensen (van 15 jaar of ouder) dat minstens een keer per week vrijwilligerswerk doet is gedaald tot 47 procent. Na een stijgende trend tot 2024 verleent 34,1 procent van de mensen in de vrije tijd onbetaald (informele) hulp aan anderen.

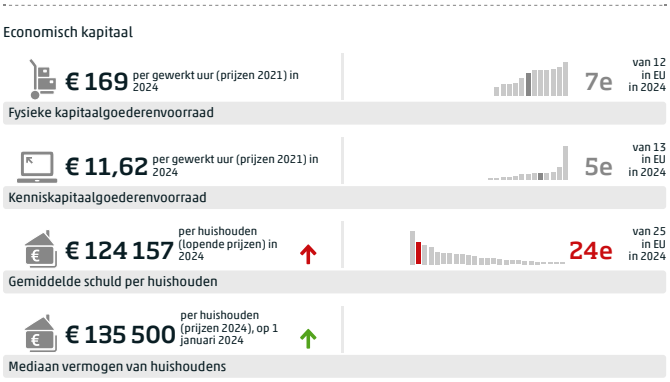
Economisch kapitaal

Naar het overzicht van 'Later'

Economisch kapitaal omvat de machines en werktuigen, de ICT, het kenniskapitaal en de infrastructuur die nodig zijn voor het opbouwen van materiële welvaart en het genereren van economische groei. Ook wordt bij economisch kapitaal gekeken naar vermogens en schulden. Schuld wordt daarbij gezien als negatief kapitaal, waartegenover bezittingen staan.

- Het doorsnee vermogen van huishoudens stijgt trendmatig, maar is de laatste jaren niet verder gestegen.
- De schulden van huishoudens zijn hoog vergeleken met andere EU-landen en ze nemen toe.
- Investeringen om het economische kapitaal op peil te houden blijven min of meer gelijk ten opzichte van het bbp.

Brede welvaart 'later'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Brede welvaart 'later' meet de duurzaamheid van onze kwaliteit van leven. Hier worden de hulpbronnen gemeten die de mensen die nu in Nederland leven (de huidige generatie) gebruiken om hun brede welvaart vorm te geven en die de generaties na ons nodig gaan hebben voor hun brede welvaart. Mensen zetten 'hier en nu' hulpbronnen in om hun leven vorm te geven. Vermogen en spaargeld worden gebruikt om een woning te kopen of te huren, een auto te kopen, lang vakantie te nemen of aanvullend pensioen op te bouwen. Indicatoren die zijn uitgedrukt in euro zijn gecorrigeerd voor inflatie. Het basisjaar waarvan het prijspeil constant wordt gehouden is niet overal gelijk.

De fysieke kapitaalgoederenvoorraad en de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur meten de kapitaalintensiteit van de productie. Beide hebben een stabiele trend. Verder kijkend dan de trendperiode neemt de kapitaalintensiteit geleidelijk af. De fysieke kapitaalgoederenvoorraad groeide vanaf het begin van de tijdreeks in 1995 tot 2013 tot 177 euro per gewerkt uur, maar is sindsdien geleidelijk gedaald naar 169 euro in 2024. Tussen 1995 en 2015 nam de kenniskapitaalgoederenvoorraad nog toe van 7,14 euro naar 12,97 euro per gewerkt uur. Vanaf 2015 is deze voorraad licht afgenomen naar 11,62 euro in 2024. De totale fysieke kapitaalgoederenvoorraad en de kenniskapitaalgoederenvoorraad, gecorrigeerd voor inflatie, nemen gestaag toe maar de gewerkte uren stijgen sneller. Nederland is een van de weinige landen waar de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur daalt in plaats van stijgt. Nederland stond in 2024 nog op de vijfde plaats in de EU-ranglijst met 13 andere landen, maar verliest geleidelijk haar voorsprong.

De investeringen om het economisch kapitaal op peil te houden blijven min of meer gelijk, uitgedrukt als percentage van het bbp. Uitgaven aan materiële vaste activa zijn stabiel en investeringen in ICT nemen af. De investeringen in grond-, weg- en waterbouw – noodzakelijk voor het onderhoud en de verbetering van de infrastructuur – blijven op middellange termijn op hetzelfde niveau (SDG 9.1 Infrastructuur en mobiliteit). Het aandeel van totale R&D-uitgaven en van private R&D-uitgaven in het bbp stijgt, terwijl het aandeel van publieke R&D-uitgaven stabiel blijft. (SDG 9.3 Kennis en innovatie).

Het mediane vermogen stijgt trendmatig, maar is de laatste paar jaar niet verder gestegen. De prijzen zijn in diezelfde periode wel sterk gestegen, waardoor het mediane vermogen van huishoudens na correctie voor prijsveranderingen is gedaald na 2022. De daling hangt ook samen met de instroom van Oekraïners, die nauwelijks tot geen (in Nederland geregistreerd) vermogen hadden. Op 1 januari 2024 bedroeg het mediane vermogen van huishoudens 135 500 euro.

De schulden van huishoudens zijn ten opzichte van andere EU-landen hoog (24e van de 25 landen in 2024) en ze nemen toe. In 2024 was de gemiddelde schuld van huishoudens alleen in Luxemburg hoger. Tegenover de schulden staat het spaargeld van huishoudens. Het spaargeld neemt nog steeds trendmatig toe en steeg in 2025 met 7,0 procent. De overheidsschuld daalt trendmatig maar nam in 2025 toe tot 44,4 procent van het bbp. De schuldquote ligt op het op twee na laagste niveau van de meting die begon in 1995 en ver onder de formele Europese norm van maximaal 60 procent van het bbp (SDG 10.2 Financiële houdbaarheid).

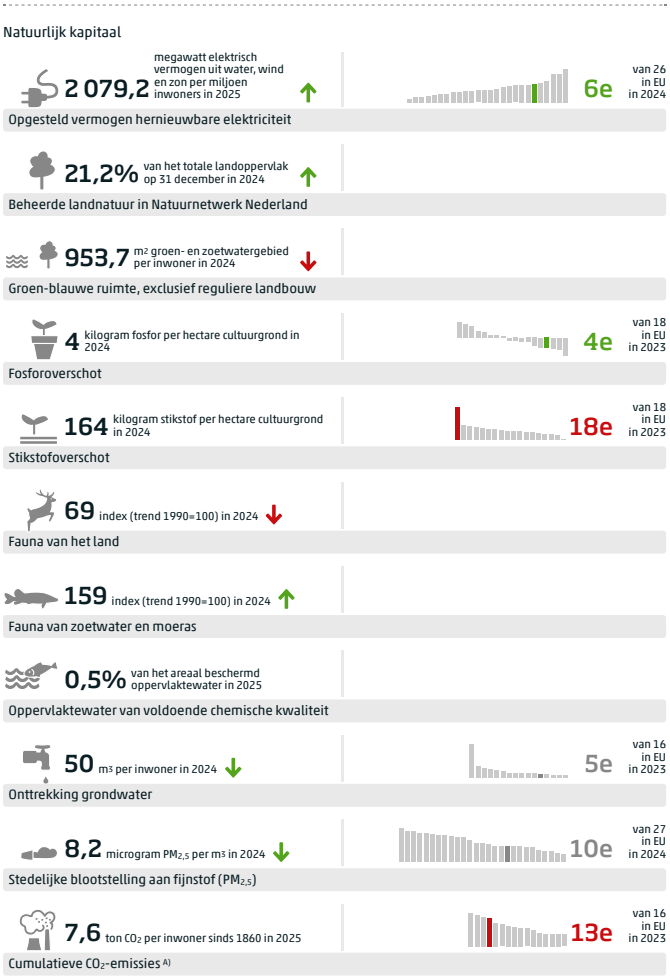
Natuurlijk kapitaal

Naar het overzicht van 'Later'

Natuurlijk kapitaal gaat over de natuurlijke hulpbronnen die door mens, maatschappij en economie worden gebruikt. Dit omvat bodem, water en lucht, evenals de bijbehorende ecosystemen zoals bossen, heide en akkers, en de daarin voorkomende planten en dieren. De natuur draagt bij aan allerlei aspecten van brede welvaart, zoals welzijn en gezondheid, voedselproductie en vrijetijdsbesteding.

- De biodiversiteit op het land neemt af maar in zoetwater en moeras neemt de biodiversiteit juist toe.
- Het stikstofoverschot is zeer hoog en neemt niet af.
- De kwaliteit van het oppervlaktewater is laag.

Brede welvaart 'later'

Brede welvaart 'later' meet de duurzaamheid van onze kwaliteit van leven. Hier worden de hulpbronnen gemeten die de mensen die nu in Nederland leven (de huidige generatie) gebruiken om hun brede welvaart vorm te geven en die de generaties na ons nodig gaan hebben voor hun brede welvaart. Mensen zetten 'hier en nu' hulpbronnen in om hun leven vorm te geven. Natuur in de leefomgeving biedt mensen de mogelijkheid om te recreëren en te genieten van frisse lucht, rust en de schoonheid van een landschap. Wanneer natuurlijk kapitaal wordt uitgeput, helemaal wanneer dat wereldwijd gebeurt, komt de basis van het menselijk leven in gevaar.

De hoeveelheid groen-blauwe ruimte per inwoner neemt geleidelijk af. Het totale areaal neemt toe, maar de bevolking groeit sneller. In 2024 was er voor iedere inwoner gemiddeld 953,7 vierkante meter groen-blauwe ruimte beschikbaar. De omvang van het areaal beheerde natuurgebieden groeit wel. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) omvat het Nederlandse areaal van bestaande en nieuw ingerichte natuurgebieden op het land. In 2024 besloeg het beheerde NNN-areaal 21,2 procent van het landoppervlak.

De biodiversiteit op het land neemt af. De populaties of de verspreiding (afhankelijk van de soort) van Nederlandse landfauna nemen af. Sinds 1990 is de index voor landfauna met 31 procent afgenomen. Vogelpopulaties nemen ook trendmatig af. De populatie boerenlandvogels daalt (SDG 15 Leven op het land). Sinds 1995 is de populatie met 45 procent afgenomen. Dit duidt op sterk verslechterde leefomstandigheden voor vogels. Vogelpopulaties in de stad nemen ook af (SDG 11.2 Leefomgeving). Het aandeel diersoorten dat niet bedreigd wordt neemt heel geleidelijk toe. (SDG 15 Leven op het land). De biodiversiteit in zoetwater en moeras neemt juist toe. Sinds 1990 is de biodiversiteit in zoetwater en moeras met 59 procent toegenomen. De oorzaken van deze stijging zijn divers en per soortgroep verschillend (SDG 6 Schoon water en sanitair).

Het stikstofoverschot is sinds 2008 min of meer stabiel en schommelt rond de 160 kilogram per hectare cultuurgrond. Een overschot aan fosfor en stikstof heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit van oppervlaktewater en ecosystemen zoals heide, bos en duinen. Een teveel aan stikstof in de bodem leidt tot achteruitgang van de diversiteit van planten- en diersoorten, en vergroot de kans dat kwetsbare soorten verdwijnen. Het overschot was in 2023 in Nederland meer dan tweemaal zo hoog als het overschot in Italië dat op de een-na-laatste plaats in de ranglijst met 19 beschikbare EU-landen staat. De stikstofdepositie in de landnatuur daalt geleidelijk. In 2023 had nog altijd bijna 70 procent van de landnatuur last van te veel stikstof (SDG 15 Leven op het land).

De kwaliteit van het oppervlaktewater is laag. In 2025 voldeed slechts 0,5 procent van het areaal van zoete oppervlaktewateren aan de chemische kwaliteitsnorm en is 3,0 procent van goede biologische kwaliteit (SDG 6 Schoon water en sanitair). Ook de kwaliteit van het zeewater is laag vergeleken met andere landen in de Europese Unie (SDG 14 Leven in het water). De onttrekking van grondwater en van zoet oppervlaktewater neemt af. In 2024 ging het per inwoner om 50 m^3 grondwater en 346 m^3 zoet oppervlaktewater, in beide gevallen het laagste niveau van deze eeuw. De totale hoeveelheid onttrokken grondwater hangt sterk samen met het weer. In 2024 bedroeg de totale onttrekking van zoetwater 15,3 procent van de totaal beschikbare zoetwaterbronnen (SDG 6 Schoon water en sanitair).

De luchtkwaliteit verbetert. De stedelijke blootstelling aan fijnstof ($PM_{2,5}$ ofwel deeltjes met een diameter kleiner dan 2,5 micrometer) neemt af. De hoeveelheid verzurende stoffen (zwaveloxide, stikstofoxide en ammonia) daalt trendmatig maar is sinds 2020 stabiel (SDG 11.2 Leefomgeving).

De cumulatieve CO_2-emissies zijn groot vergeleken met andere EU-landen (13^e van 16 landen in 2023). Sinds 1860 is per inwoner gemiddeld 7,6 ton CO_2 per jaar uitgestoten. De cumulatieve emissies geven een indicatie van het Nederlandse aandeel in de wereldwijde historische CO_2-uitstoot. De jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen neemt trendmatig af, maar in 2025 zijn ze toegenomen ten opzichte van 2024. De broeikasgasintensiteit van de economie neemt af en is relatief laag (7^e van de EU27 in 2024). In de afgelopen jaren daalde de broeikasgasemissies en steeg de economische groei. In 2025 nam de uitstoot weer toe, maar omdat de economie harder groeide harder bleef de broeikasgasintensiteit van de economie dalen (SDG 13 Klimaatactie).

Wat betreft het opgestelde vermogen voor hernieuwbare energie is Nederland gestegen op de EU-ranglijst van de 22^e plaats in 2017 naar de 6e plaats in 2024. Dit vermogen uit wind, water en zon is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De uitbreiding van het vermogen ging in 2024-2025 veel langzamer dan in voorgaande jaren. Het totale energieverbruik per inwoner is hoger dan in de meeste EU-landen (23^e van de 27 in 2024), al neemt het trendmatig af. Een groeiend percentage van dit verbruik bestaat uit hernieuwbare energie. In 2024 ging het om 20,2 procent (SDG 7 Betaalbare en duurzame energie).

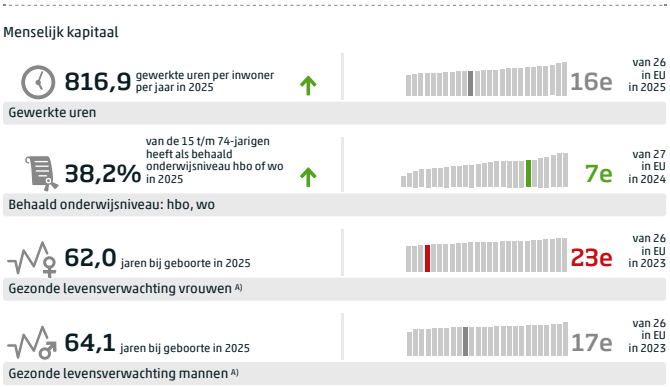
Menselijk kapitaal

Naar het overzicht van 'Later'

Menselijk kapitaal gaat over de kennis en vaardigheden die mensen tijdens hun leven opbouwen en de gezondheid waarin ze verkeren, waardoor ze in staat zijn hun mogelijkheden zo goed mogelijk te gebruiken en verder te ontwikkelen, goed te functioneren in de maatschappij en regie te houden over hun eigen leven.

- Het opleidingsniveau van de bevolking stijgt en het aandeel van mensen zonder startkwalificatie daalt.
- De langdurige werkloosheid is laag en dalend, het onbenut arbeidspotentieel neemt af en de nettoarbeidsparticipatie stijgt.
- De gezonde levensverwachting van mannen en vrouwen is niet hoog vergeleken met andere landen.

Brede welvaart 'later'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Brede welvaart 'later' meet de duurzaamheid van onze kwaliteit van leven. Hier worden de hulpbronnen gemeten die de mensen die nu in Nederland leven (de huidige generatie) gebruiken om hun brede welvaart vorm te geven en die de generaties na ons nodig gaan hebben voor hun brede welvaart. Mensen zetten 'hier en nu' hulpbronnen in om hun leven vorm te geven. Kennis en vaardigheden stellen mensen in staat om goed te functioneren in de maatschappij, hun tijd zinvol en gezond te besteden, en om regie te houden over hun eigen leven. Uitkomsten op het gebied van gezondheid, opleiding en werkzaamheid worden doorgegeven van generatie op generatie.

Het opleidingsniveau van de bevolking stijgt. Het percentage mensen dat een hbo- of wo-diploma heeft stijgt trendmatig. In 2025 gaat het om ruim 38 procent van de bevolking van 15 tot 75 jaar. Een startkwalificatie is belangrijk om goed mee te komen in de maatschappij. Ongeveer een kwart van de bevolking van 15 tot 75 jaar heeft in 2025 geen startkwalificatie. Dit aandeel daalt wel. De groep die als onderwijsniveau havo, vwo, mbo-2-4 behaalde daalt al jaren en nam verder af tot 36,1 procent van de 15- tot 75-jarigen in 2025. Het aandeel in de bevolking van mensen met een hbo- of wo-diploma is relatief hoog vergeleken met andere EU-landen (7^{e} van de EU-27 in 2024). Het aandeel van mensen zonder startkwalificatie is ook relatief groot (22^{e} van de EU-27 in 2024). Daardoor is het aandeel van mensen met havo, vwo, mbo-2-4 juist relatief klein (21^{e} van de EU-27 in 2024). Het percentage van de volwassen bevolking dat een opleiding of cursus volgt ('leven lang ontwikkelen') is daarentegen relatief hoog (SDG 4 Kwaliteitsonderwijs).

De reken- en leesvaardigheden van Nederlandse leerlingen van 15 jaar nemen af (SDG 4 Kwaliteitsonderwijs). Niet eerder namen de rekenvaardigheden in Nederland zo sterk af als tussen 2018 en 2022. De leesvaardigheden nemen al sinds 2012 af en zijn in 2022 verder afgenomen. Nederlanders hebben goede rekenvaardigheden vergeleken met andere EU-landen, terwijl de leesvaardigheden juist relatief beperkt zijn. Nederland heeft in 2025 het grootste aandeel inwoners van de EU-27 met ten minste een basisniveau aan digitale vaardigheden.

In 2025 was de gezonde levensverwachting van mannen 64,1 jaar en van vrouwen 62,0 jaar. In de Europese cijfers over levensverwachting zonder gezondheidsproblemen, stond Nederland in 2023 bij mannen in het midden van de EU-ranglijst (17e van de 26) maar bij vrouwen bijna onderaan (23e van de 27). De gezonde levensverwachting geeft aan hoe lang mensen vanaf hun geboorte kunnen verwachten in een goede gezondheid te leven. In 2025 beoordeelde bijna 77 procent van de bevolking de eigen gezondheid als goed of zeer goed (SDG 3 Goede gezondheid en welzijn). In 2025 kampte 4,5 procent van de bevolking (van 16 jaar of ouder) als gevolg van problemen met de gezondheid langdurig met ernstige beperkingen bij het dagelijks functioneren.

Het aantal uren dat de gemiddelde inwoner per jaar werkt neemt trendmatig toe. Wel is het gemiddelde aantal gewerkte uren in 2025 met 1,4 procent gedaald ten opzichte van 2024. Andere indicatoren voor de mogelijkheden om werkzaam te zijn laten ook een gunstig beeld zien: de (langdurige) werkloosheid is laag en dalend, het onbenut arbeidspotentieel neemt af en de nettoarbeidsparticipatie stijgt (SDG 8.2 Arbeid en vrije tijd).

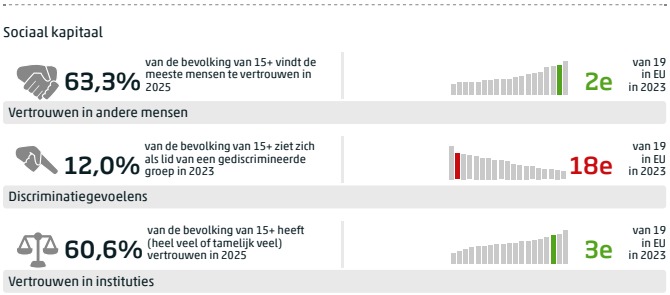
Sociaal kapitaal

Naar het overzicht van 'Later'

Sociaal kapitaal gaat over de kwaliteit van sociale verbanden in de samenleving. Vertrouwen en sterke sociale relaties zijn een randvoorwaarde voor een functionerende samenleving en economie.

- Vertrouwen in andere mensen is gedaald en de trend is niet langer stijgend.
- Relatief veel mensen voelen zich gediscrimineerd.
- Het vertrouwen in de Tweede Kamer neemt af.

Brede welvaart 'later'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Brede welvaart 'later' meet de duurzaamheid van onze kwaliteit van leven. Hier worden de hulpbronnen gemeten die de mensen die nu in Nederland leven (de huidige generatie) gebruiken om hun brede welvaart vorm te geven en die de generaties na ons nodig gaan hebben voor hun brede welvaart. Mensen zetten 'hier en nu' hulpbronnen in om hun leven vorm te geven. Sociale netwerken helpen bij het vinden van een baan, om vrije tijd in te vullen met vrienden en bekenden, of om eenzaamheid te voorkomen. In lokale gemeenschappen helpen mensen elkaar om veiligheid en geborgenheid te vinden en tradities in stand te houden. Sociale verbanden in de samenleving gaan ook over instituties. Goed functionerende instituties en bijbehorend vertrouwen in deze instituties zorgen voor een toekomstbestendige, hechte samenleving.

De Nederlandse samenleving is in recente jaren minder hecht geworden, vooral door een daling in het vertrouwen. Dit maakt de samenleving minder duurzaam. Onderling vertrouwen is nodig voor een functionerende samenleving, zowel voor het welzijn van de huidige generatie als voor toekomstige generaties. In 2025 had 63,3 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder vertrouwen in andere mensen. Dit is lager dan in 2024 toen het nog 66,1 procent was en de trend is niet meer stijgend. In vergelijking met andere EU-landen was het vertrouwen in andere mensen in 2023 nog wel hoog (2e van 19 landen, achter Finland). Onderling vertrouwen komt voort uit sociale activiteiten (SDG10.1 Sociale

samenhang en ongelijkheid). Het deel van de bevolking dat minstens één keer in de week contact heeft met familie, vrienden of buren nam in 2025 af tot 70,9 procent, hoewel er geen dalende trend is. Ook het aandeel van de bevolking dat in haar vrije tijd onbetaalde (informele) hulp geeft aan anderen buiten het eigen huishouden daalde in 2025 tot 34,1 procent en de trendmatige stijging is gestopt.

Het vertrouwen in instituties is relatief groot, maar nam van 2024 op 2025 af met 2,3 procentpunt. De daling van het vertrouwen in instituties komt door een sterke daling van het vertrouwen in de Tweede Kamer. Het vertrouwen in de Tweede Kamer neemt trendmatig af. In 2025 had nog 24,6 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder vertrouwen in de Tweede Kamer, ten opzichte van 31,3 procent een jaar eerder. Deze waarde is de laagste in de hele tijdreeks die begon in 2012. Het vertrouwen in rechters is groot en groeit, terwijl het vertrouwen in de politie groot is maar niet meer groeit (SDG 16.1: Veiligheid en vrede en SDG 16.2: Instituties). Internationale cijfers over goed bestuur laten zien dat de kwaliteit van de Nederlandse publieke instituties hoog is in vergelijking met andere landen, hoewel er wel een afname zichtbaar is (SDG 16.2: Instituties).

Relatief veel mensen voelen zich gediscrimineerd. In 2023 beschouwde 12 procent van de mensen van 15 jaar of ouder zich als lid van een gediscrimineerde groep. Dit is ongeveer evenveel als in 2020 en het op een na hoogste percentage van de 19 EU-landen waarvoor vergelijking mogelijk is, alleen in Frankrijk voelden meer mensen zich onderdeel van een gediscrimineerde groep. Sociale cohesie in de woonbuurt was in 2025 iets lager dan in 2023 (SDG 11.2: Leefomgeving). In 2025 waardeerden mensen de sociale cohesie met een 6,5. Op de lange termijn is de sociale cohesie vrij constant. In 2025 vond 20,7 procent van de volwassen bevolking dat normen en waarden de goede kant op gaan of gelijk blijven (SDG 10.1: Sociale samenhang en ongelijkheid). Normen zijn concrete gedragsregels en verwachtingen, deze komen vaak vanuit de waarden of overtuigingen die mensen hebben. Gedeelde normen en waarden werken verbindend tussen mensen en bevorderen de sociale samenhang. Van de overige mensen vindt 34,7 procent dat ze duidelijk de verkeerde kant op gaan en 44,6 procent dat ze iets meer de verkeerde dan de goede kant op gaan.

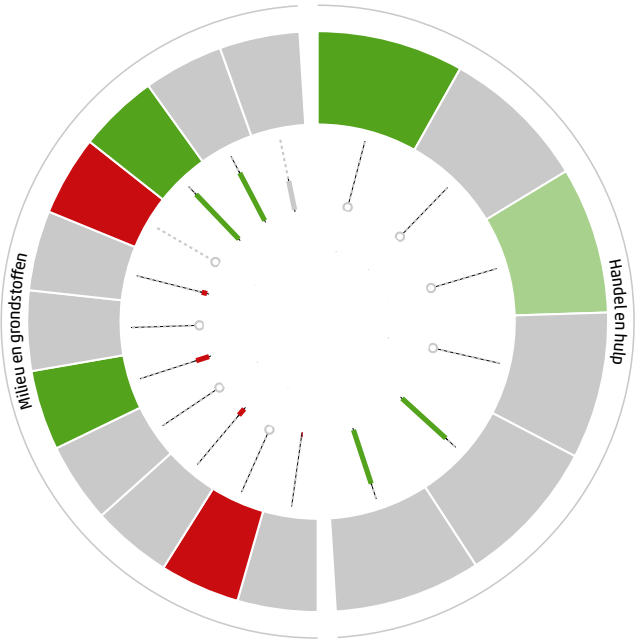
Elders

Brede welvaart 'elders' gaat over de gevolgen van keuzes van Nederlanders voor mensen elders in de wereld. Handel en hulp leveren banen en inkomens op. Nederland heeft ook een grote voetafdruk op (niet-hernieuwbare) hulpbronnen en het milieu in andere landen.

Elders: Samenvatting

Naar het overzicht van 'Elders'

Wielweergave Lijstweergave

Weergaveopties

- [x] Toon positie in de Europese Unie
- (•) Trend: 2018-2025
- ( ) Meest recente ontwikkeling

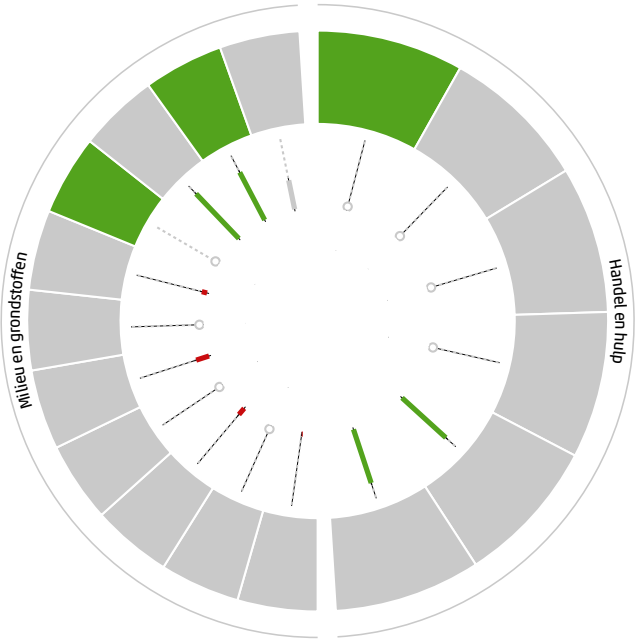
Legenda

Trend en ontwikkeling

- Stijging brede welvaart
- Daling brede welvaart
- Geen verandering
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Positie in de Europese Unie

- Hoog
- Laag
- Midden
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Weergaveopties

- [x] Toon positie in de Europese Unie
- ( ) Trend: 2018-2025
- (•) Meest recente ontwikkeling

Legenda

Trend en ontwikkeling

- Stijging brede welvaart
- Daling brede welvaart
- Geen verandering
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Positie in de Europese Unie

- Hoog
- Laag
- Midden
- Onvoldoende data(kwaliteit)

Brede welvaart 'elders' gaat over de gevolgen van keuzes die Nederlanders maken voor de brede welvaart 'hier en nu' en 'later' van mensen elders in de wereld. Nederland heeft een grote voetafdruk in de wereld, die positieve en negatieve effecten heeft op de brede welvaart van huidige en toekomstige generaties in andere landen.

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De keuzes van Nederlanders om hun leven vorm te geven hebben gevolgen voor mensen in de rest van de wereld. Deze gevolgen kunnen positief zijn omdat ze bijvoorbeeld banen en inkomens stimuleren in het buitenland, maar ze kunnen ook negatief zijn doordat ze bijvoorbeeld de druk op hulpbronnen en het milieu in andere landen verhogen.

Handel en hulp

Er wordt voor meer geld aan goederen ingevoerd uit lage-inkomenslanden naar Nederland, maar het overgrote deel komt nog steeds uit hoge- en hogemiddeninkomenslanden. Hier komen dus ook de meeste effecten op banen en inkomens terecht. Slechts 0,2 procent van de goedereninvoer komt uit lage-inkomenslanden.

Nederland heeft de OESO-norm voor ontwikkelingshulp van 0,7 procent van het bruto nationaal inkomen (bni) niet gehaald in 2024. Ontwikkelingshulp bedroeg in 2024 0,6 procent van het bni. De inkomensoverdrachten door mensen die in Nederland wonen (ingezetenen) aan mensen die in andere landen wonen (niet-ingezetenen) en salarissen van niet-ingezetenen bedroegen 1,5 procent van het bbp. Hiermee stond Nederland in 2024 bovenin de EU-ranglijst (6^{e} van de 27 landen). De echte effecten op brede welvaart 'elders' worden bepaald door de manier waarop de ontvanger het geld uitgeeft.

Milieu en grondstoffen

Een deel van de invoer bestaat uit grondstoffen. Het winnen van deze grondstoffen gaat vaak gepaard met druk op de leefomgeving in de landen van herkomst. Nederland importeert per inwoner meer grondstoffen dan de meeste Europese landen. De invoer van fossiele brandstoffen per inwoner was in 2024 zelfs de hoogste van de EU.

Er wordt steeds minder land gebruikt om de consumptie van burgers en overheid in Nederland mogelijk te maken. Ondanks de structurele afname was er in 2023 meer dan driemaal de landoppervlakte van Nederland nodig. In 2023 nam ook de benodigde hoeveelheid grondstoffen af. De grondstofvoetafdruk daalde in het meest recente jaar (2023) met 11,7 procent. De broeikasgasvoetafdruk is stabiel. In 2023 werd per inwoner 12,2 ton CO_2-equivalenten uitgestoten. Vergeleken met andere landen in de EU zijn er voor de Nederlandse consumptie weinig land en grondstoffen in het buitenland nodig.

De invoer van grondstoffen uit de 44 Least Developed Countries (LDC's) is niet langer stabiel voor biomassa en fossiele brandstoffen. De invoer van beide soorten grondstoffen neemt trendmatig toe. In 2025 is de invoer van fossiele brandstoffen afkomstig uit de LDC's sterk gestegen. Dit komt door een verschuiving van de invoer uit niet-LDC's naar LDC's. Van alle invoer van grondstoffen samen kwam in 2025 2,3 procent uit de LDC's.

Het beeld van de brede welvaart 'elders' is waarschijnlijk te positief. Veel aspecten zijn ingewikkeld om te meten. Het is bijvoorbeeld moeilijk te bepalen wat de kwaliteit is van de banen die elders ontstaan door de Nederlandse invoer. Zo is het nog niet mogelijk om slechte arbeidsomstandigheden, kinderarbeid en gedwongen arbeid in de waardeketens van Nederlandse consumptiegoederen te kwantificeren.

Bovendien worden de cijfers over milieu en grondstoffen vergeleken met landen die, net als Nederland, horen bij de landen die wereldwijd de hoogste voetafdrukken hebben. De Spillover Index van de Verenigde Naties meet de positieve en negatieve effecten die ieder land heeft op alle andere landen. De Spillover Index is niet goed genoeg om te worden gebruikt voor statistische monitoring, maar geeft wel een indruk van de positie van de 27 EU-lidstaten (Sachs, Lafortune & Fuller, 2024; zie ook Fanning et al., 2022). Nederland staat hier bijna onderaan (164^{e} van 167 beschikbare landen). Dit betekent dat Nederland veel meer negatieve dan positieve effecten heeft op andere landen. Het EU-land met de hoogste positie is Bulgarije op de 118^{e} plaats.

Milieu en grondstoffen

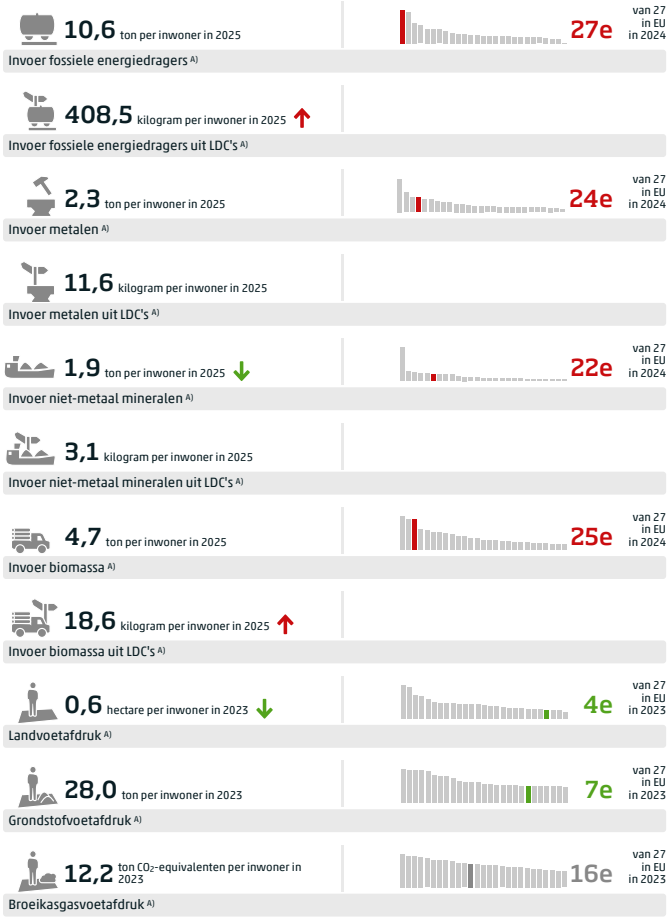
Naar het overzicht van 'Elders'

Milieu en grondstoffen gaat over de invoer van hulpbronnen en de gevolgen die dat heeft voor de brede welvaart van mensen elders in de wereld. Voor productie en consumptie in Nederland worden namelijk grondstoffen, land en water in andere landen gebruikt. Dit heeft gevolgen voor arbeidsomstandigheden, natuur en milieu, en het klimaat, vooral in de armste landen van de wereld.

- De invoer per inwoner van biomassa, fossiele brandstoffen, metalen en niet-metaal mineralen is hoger dan in de meeste landen van de EU-27.
- De landvoetafdruk daalt trendmatig maar blijft meer dan driemaal de landoppervlakte van Nederland.
- De grondstofvoetafdruk daalde in het meest recente jaar (van 2022 naar 2023) met 11,7 procent.

Brede welvaart 'elders'

Milieu en grondstoffen

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Veel van de goederen die nodig zijn voor consumptie en productie in Nederland worden ingevoerd uit andere landen. De invoer van grondstoffen draagt bij aan de uitputting van de grondstofvoorraden en natuurlijke hulpbronnen zoals olie, erts en mineralen in de landen van herkomst.

Voetafdrukken meten de hoeveelheid hulpbronnen die gebruikt worden voor de consumptie van burgers en overheid in Nederland. Ze meten daarnaast de effecten daarvan op natuur, klimaat en andere aspecten van brede welvaart die de Nederlandse consumptie wereldwijd veroorzaakt. Zo meet de grondstofvoetafdruk de hoeveelheid grondstoffen (biomassa, fossiele brandstoffen, metalen en niet-metaal mineralen) die wereldwijd worden gebruikt voor consumptie in Nederland. Op een vergelijkbare manier gaat het bij de landvoetafdruk om de hoeveelheid land die nodig is en bij de broeikasgasvoetafdruk om de hoeveelheid broeikasgassen (koolstofdioxide, methaan en distikstofoxide) die wordt uitgestoten.

De landvoetafdruk daalt trendmatig. In 2023 was voor de consumptiebehoefte van iedere inwoner 0,6 hectare land nodig. Dit komt neer op meer dan driemaal de landoppervlakte van Nederland. De broeikasgasvoetafdruk is stabiel. In 2023 werd per inwoner 12,2 ton CO_2-equivalenten uitgestoten. De grondstofvoetafdruk daalde in het meest recente jaar (van 2022 naar 2023) met 11,7 procent. In 2023 werd per inwoner wereldwijd 28 ton aan biomassa, fossiele brandstoffen, metalen en niet-metaal mineralen verbruikt voor de Nederlandse consumptie. In 2023 waren de landvoetafdruk en de grondstofvoetafdruk laag vergeleken met de EU-27. Dit beeld past bij de observatie in SDG 12 Verantwoorde consumptie en productie dat vergeleken met de EU het binnenlands materiaalverbruik per hoofd van de bevolking relatief laag is en de grondstoffenproductiviteit relatief hoog. Een relatief lage voetafdruk vergeleken met andere EU-landen laat waarschijnlijk een te positief beeld zien. De landen van de EU zijn net als Nederland hoge-inkomenslanden met een hogere voetafdruk op milieu en klimaat dan de meeste andere landen in de wereld.

De invoer per inwoner van biomassa, fossiele brandstoffen, metalen en niet-metaal mineralen is hoger dan in de meeste landen van de EU-27. De invoer van fossiele brandstoffen per inwoner was in 2024 zelfs de hoogste in de EU. De hoge invoer van grondstoffen hangt voor een deel samen met de rol van de Nederlandse zeehavens; de cijfers zijn inclusief wederuitvoer. Dat is de uitvoer van goederen die zonder noemenswaardige bewerking te hebben ondergaan, na tijdelijk in Nederlands bezit te zijn geweest, weer worden uitgevoerd naar andere landen.

De invoer van grondstoffen uit de 44 Least Developed Countries (LDC's) is niet langer stabiel voor biomassa en fossiele brandstoffen. De invoer van beide soorten grondstoffen neemt trendmatig toe. In 2025 is de invoer van fossiele brandstoffen afkomstig uit de LDC's sterk gestegen. Dit komt door een verschuiving van de invoer uit niet-LDC's naar LDC's. Hoewel de invoer van biomassa trendmatig toeneemt is de invoer in 2025 gedaald met 8,1 procent. Deze invoer is een klein deel van de totale invoer van grondstoffen. Van alle invoer van grondstoffen samen kwam in 2025 2,3 procent uit de LDC's.

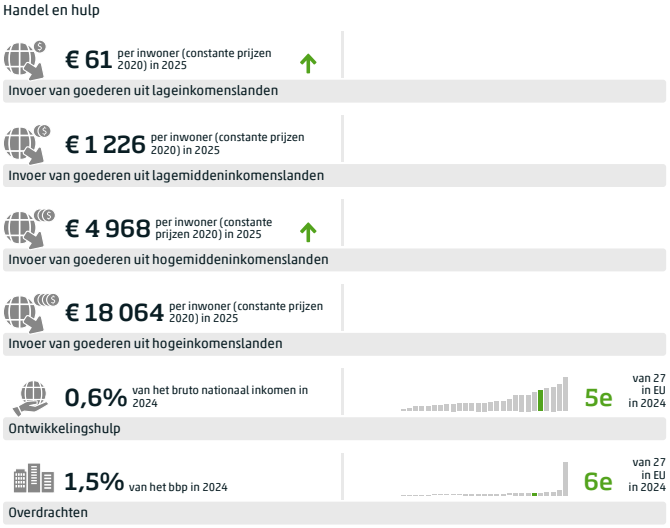
Handel en hulp

Naar het overzicht van 'Elders'

Handel en hulp gaat over de manieren waarop Nederland verbonden is met het buitenland. De brede welvaart in andere landen wordt beïnvloed door handel en ontwikkelingssamenwerking en door het geld dat mensen vanuit Nederland overmaken aan familie en vrienden in het buitenland.

- De Nederlandse invoer komt voor het grootste deel uit hoge- en hogemiddeninkomenslanden.
- Nederland heeft de OESO-norm voor ontwikkelingshulp niet gehaald in 2024.

Brede welvaart 'elders'

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Met de invoer van goederen heeft Nederland invloed op banen en inkomens in andere landen. In dit thema, Handel en hulp, wordt deze invloed positief geïnterpreteerd: meer invoer betekent meer banen en hogere inkomens. Het is echter niet bekend om wat voor banen het gaat en welke maatschappelijke en ecologische effecten de economische activiteiten hebben. Deze effecten worden voor een deel gemeten in het thema Milieu en grondstoffen.

Om een indruk te geven waar de effecten van Nederland op andere landen gevoeld worden, zijn de landen waarmee Nederland handelt ingedeeld in vier groepen: lage-inkomenslanden, lagemiddeninkomenslanden, hogemiddeninkomenslanden en hoge-inkomenslanden. Deze indeling is gemaakt door de Wereldbank en is gebaseerd op het bruto nationaal inkomen (bni) per hoofd van de bevolking van een land. De invoerwaarde is voor inflatie gecorrigeerd, alle bedragen zijn uitgedrukt in prijzen van het jaar 2020.

De invoer van goederen uit lage-inkomenslanden neemt voor het eerst trendmatig toe. Deze invoer is in 2025 met 12,7 procent toegenomen. Ongeveer 74 procent van de waarde van de goedereninvoer komt uit hoge-inkomenslanden en ongeveer 20 procent uit hogemiddeninkomenslanden. Hier komen dus ook de meeste effecten op banen en inkomens terecht. Slechts 0,2 procent van de goedereninvoer komt uit lage-inkomenslanden.

Ontwikkelingshulp en inkomensoverdrachten dragen op een vergelijkbare manier bij aan de brede welvaart van mensen elders in de wereld. Nederland haalt de afgesproken norm voor ontwikkelingssamenwerking niet. In 1970 kwamen VN-leden overeen jaarlijks 0,7 procent van hun bni aan ontwikkelingssamenwerking te besteden (de OESO-norm). Ontwikkelingshulp bedroeg in 2024 0,6 procent van het bni. De inkomensoverdrachten door mensen die in Nederland wonen (ingezetenen) aan mensen die in andere landen wonen (niet-ingezetenen) en salarissen van niet-ingezetenen bedroegen 1,5 procent van het bbp. Hiermee stond Nederland in 2024 aan de bovenkant van de EU-ranglijst (6e van de 27 landen). De echte effecten op brede welvaart 'elders' worden bepaald door de manier waarop de ontvanger het geld uitgeeft. De aanname is dat ontwikkelingshulp en inkomensoverdrachten een positieve bijdrage leveren aan de bestaansmogelijkheden in de ontvangende landen.

Verdeling

Actuele cijfers over de verdeling van de brede welvaart naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en migratieachtergrond. De brede welvaart is niet gelijk verdeeld over verschillende bevolkingsgroepen. Soms stapelen gunstige en ongunstige uitkomsten zich op bij dezelfde mensen.

Verdeling: Samenvatting

Naar het overzicht van 'Verdeling'

Om de informatie over de verdeling van de brede welvaart verder uit te diepen, is voor dertien brede welvaartsindicatoren allereerst nagegaan hoe de verdeling over groepen is, waarbij groepen zijn samengesteld op basis van geslacht, leeftijd, onderwijsniveau en herkomst. Daarnaast is op individueel niveau onderzocht of en in welke mate stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten op de brede welvaartsaspecten optreedt bij personen uit die groepen.

Geslacht:

- Tussen en mannen en vrouwen zijn er op een aantal indicatoren verschillen. Deze zijn niet heel groot, maar duidelijk is wel dat de brede welvaart voor mannen iets gunstiger dan gemiddeld en voor vrouwen juist wat minder gunstig.
- Sinds 2019 is er zowel voor mannen als vrouwen weinig veranderd in de brede welvaart. Bij mannen is alleen het institutioneel vertrouwen iets gedaald. Bij vrouwen is alleen de tevredenheid met werk gedaald.

Leeftijd:

- Het beeld van brede welvaart is het minst gunstig voor jongste leeftijdsgroepen tot 35 jaar. De brede welvaart is gunstiger voor 55- tot 65-jarigen.
- Ten opzichte van 2019 is het beeld van de brede welvaart ongunstiger voor de leeftijdsgroepen tot 55 jaar. Bij mensen jonger dan 25 jaar is de ontwikkeling het minst gunstig. De ontwikkeling is juist relatief gunstig bij 55- tot 65-jarigen.

Onderwijsniveau:

- Er zijn relatief grote verschillen in brede welvaart tussen hbo'ers en universitair geschoolden aan de ene kant (hoge brede welvaart) en mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma aan de andere kant (lagere brede welvaart).
- Hbo'ers en universitair geschoolden hebben meer ongunstige dan gunstige ontwikkelingen sinds 2019.

Herkomst:

- Mensen met een Nederlandse herkomst hebben een relatief hoge brede welvaart en ook een relatief gunstige ontwikkeling ten opzichte van 2019.
- Migranten van buiten Europa hebben meer ongunstige dan gunstige ontwikkelingen ten opzichte van 2019.

Stapeling:

- Bij hbo'ers en universitair geschoolden stapelen gunstige uitkomsten veel vaker dan bij mensen met een vmbo-diploma of daarmee vergelijkbaar, bij die laatste stapelen ongunstige uitkomsten juist vaak.
- Ook naar leeftijd en herkomst zijn er behoorlijke verschillen in stapeling. Zo komt een stapeling van ongunstige uitkomsten relatief vaak voor onder 65- tot 75-jarigen.
- Verder zitten mensen met een Nederlandse herkomst relatief vaak aan de bovenkant van de verdeling van gunstige uitkomsten en juist niet vaak aan de onderkant. De tweede generatie met een Europese herkomst bevindt zich ook relatief vaak aan de bovenkant van de verdeling. In deze groep zitten echter tegelijkertijd beduidend meer mensen met een ongunstige stapeling dan onder mensen met een Nederlandse herkomst. Migranten van buiten Europa zitten duidelijk vaker onderin en minder vaak bovenin de verdeling.

Samenvattend beeld

De analyses van de verdeling van de brede welvaart leveren voor de geselecteerde thema's en indicatoren inzicht in de situatie in 2025 (en voor inkomen, vermogen en de woonquote 2024), en in de ontwikkeling sinds 2019 voor bevolkingsgroepen naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau en herkomst. Daarnaast brengen de analyses in beeld of en hoe gunstige en ongunstige uitkomsten zich stapelen bij individuen en wat de kenmerken van die individuen zijn.

Indicatoren voor de verdeling van de brede welvaart

Thema	Indicator voor verdeling	CES-thema
Subjectief welzijn	Tevredenheid met het leven	subjectief welzijn (HWB1)
Materiële welvaart	Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen	consumptie en inkomen (HV
	Vermogen	consumptie en inkomen (HV
Gezondheid	Ervaren gezondheid	gezondheid (HWB4)
Arbeid en vrije tijd	Nettoarbeidsparticipatie	arbeid (HWB5)
	Tevredenheid met werk	arbeid (HWB5)
	Tevredenheid met vrije tijd	vrije tijd (HWB8)
Wonen	Woonquote	wonen (HWB7)
Samenleving	Vrijwilligerswerk	vertrouwen (HWB13)
	Vertrouwen in mensen	vertrouwen (HWB13)
	Vertrouwen in instituties	instituties (HWB14)
Veiligheid	Slachtofferschap van criminaliteit	fysieke veiligheid (HWB9)
Milieu	Last van milieuproblemen in woonomgeving	land en ecosystemen (HWB1

Download CSV

Indicatoren in 2025 en ontwikkelingen ten opzichte van 2019

Op basis van de geselecteerde indicatoren blijkt dat de brede welvaart vooral sterk samenhangt met herkomst, onderwijsniveau en in iets mindere mate met leeftijd. Ook zijn er sinds 2019 op alle thema's veranderingen zichtbaar. Deze waren voor vier thema's gunstig (materiële welvaart, milieu, veiligheid en wonen) of overwegend gunstig (werk en vrije tijd), voor één thema (samenleving) overwegend neutraal of ongunstig en voor twee thema's was de ontwikkeling ongunstig (gezondheid en subjectief welzijn). Voor de verschillende bevolkingsgroepen is gekeken of de ontwikkeling op de diverse thema's en indicatoren ten opzichte van 2019 gunstiger of ongunstiger was dan de gemiddelde ontwikkeling voor de gehele bevolking. Dit wordt hieronder per achtergrondkenmerk beschreven.

Ook als er geen significante gunstige/ongunstige ontwikkeling was ten opzichte van de algemene ontwikkeling, kan een cijfer sinds 2019 zijn veranderd. Dat geldt zowel voor de totaalcijfers als de cijfers per groep. De precieze cijfers, per verslagjaar, per indicator en per bevolkingsgroep zijn te vinden in Maatwerk Monitor Brede Welvaart 2026.

Geslacht: de verschillen tussen mannen en vrouwen zijn niet zo groot als tussen de andere bevolkingsgroepen, maar het beeld is voor mannen wel iets gunstiger dan voor vrouwen. Op twee thema's is de uitkomst voor mannen gunstiger dan voor vrouwen. Op één thema zien we voor vrouwen een gunstiger uitkomst. Binnen het thema samenleving is het beeld wat diverser; op één indicator is er geen verschil, op één aspect hebben mannen een gunstige uitkomst en op het derde aspect is dat voor vrouwen het geval. Als rekening gehouden wordt met de samenhang van geslacht met leeftijd, onderwijsniveau en herkomst (standaardisatie), verandert er niets aan dit patroon.

Vergeleken met 2019 gebeurde er zowel bij mannen als vrouwen weinig. Wel was er binnen het thema werk, op de indicator tevredenheid met het werk, voor mannen een gunstiger ontwikkeling. Binnen het thema samenleving is het beeld voor vrijwilligerswerk bij mannen wat gunstiger geworden, terwijl er bij het vertrouwen in instituties juist voor vrouwen een gunstiger ontwikkeling is.

Leeftijd: het beeld voor de jongste groepen (jonger dan 25 jaar en 25 tot 35 jaar) is relatief vaak ongunstig. Voor de mensen tussen 55 en 65 jaar zijn er juist veel gunstige uitkomsten. Dit is het geval op vier van de acht thema's, tegenover één thema waar deze leeftijdsgroep een ongunstiger beeld laat zien. Als rekening gehouden wordt met de samenhang van leeftijd met geslacht, onderwijsniveau en herkomst (standaardisatie) verandert het beeld enigszins. Op basis van de gestandaardiseerde cijfers verbetert het beeld vooral voor de 75-plussers; op het thema samenleving hebben zij dan niet langer een ongunstiger beeld dan gemiddeld. Bij de leeftijdsgroep van 25 tot 35 jaar treden juist enkele ongunstige verschuivingen op. Deze liggen beide op het gebied van vertrouwen.

Ten opzichte van 2019 was bij de leeftijdsgroepen tot 55 jaar en vooral bij de jongste leeftijdsgroep (tot 25 jaar) het aantal relatief ongunstige ontwikkelingen groter dan het aantal gunstige. Bij deze groepen nam de brede welvaart dus wat af. De groep 55- tot 65-jarigen zag juist veel relatief gunstige ontwikkelingen ten opzichte van 2019.

Onderwijsniveau: net als in eerdere edities van de Monitor Brede Welvaart & SDG's zijn er opnieuw relatief grote verschillen naar onderwijsniveau. Mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma hebben op vijf van de acht thema's een ongunstiger beeld dan gemiddeld en op één thema een gunstiger beeld. Bij hbo'ers en universitair opgeleiden is er op één thema een ongunstiger beeld dan gemiddeld, terwijl er op zes thema's een gunstig beeld is. Als rekening gehouden wordt met de samenhang van onderwijsniveau

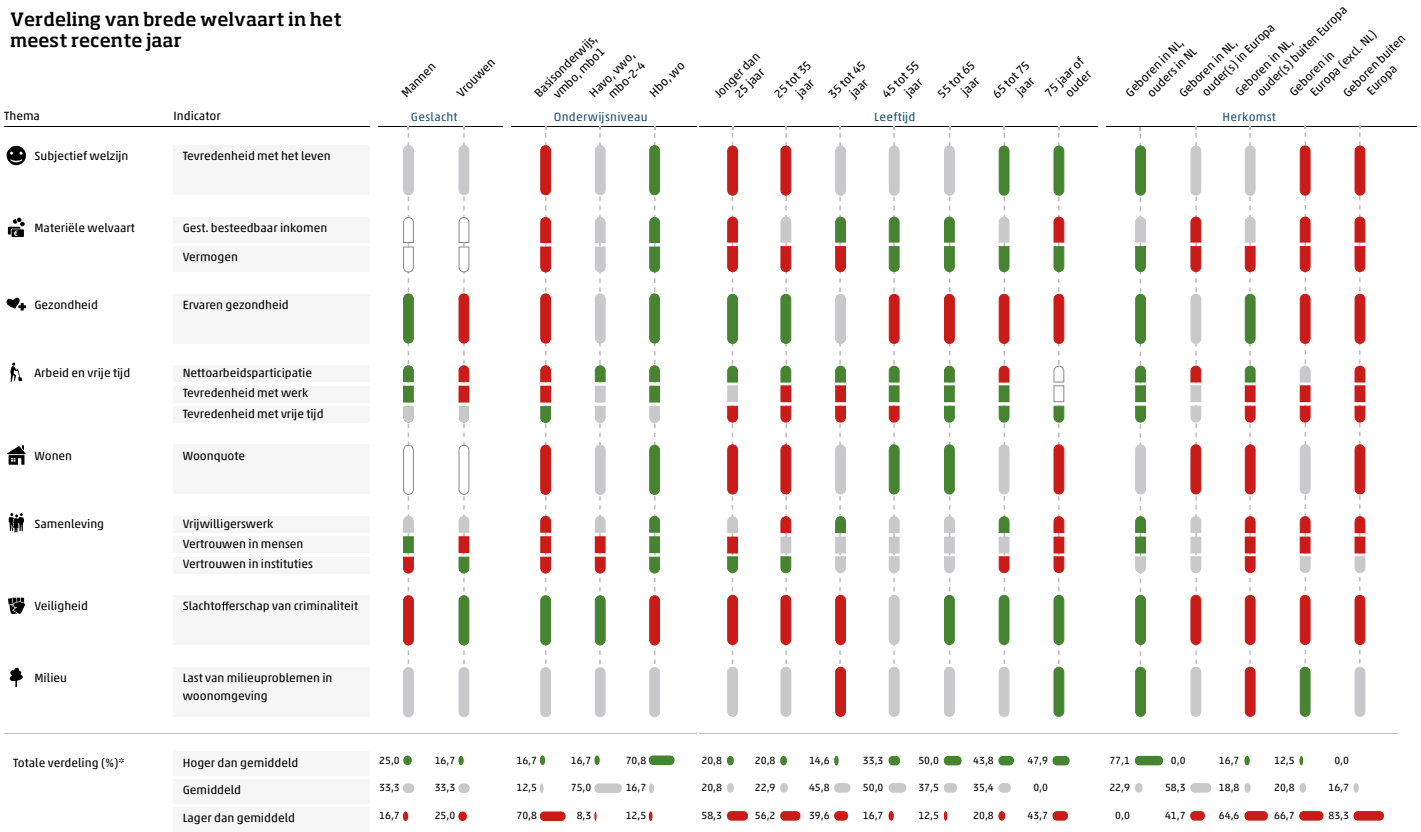
met geslacht, leeftijd en herkomst wordt bovenstaand beeld nog wat versterkt. Het beeld voor mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma wordt nog iets minder gunstig en ook voor mensen met een havo-, vwo-, of mbo-diploma is het beeld op enkele aspecten wat minder gunstig. Voor hbo'ers en universitair geschoolden is het beeld juist nog net iets gunstiger.

Vergeleken met 2019 waren er voor mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma meer gunstige ontwikkelingen dan ongunstige. Bij hbo'ers en universitair geschoolden was het beeld juist ongunstig, met één relatief gunstige ontwikkeling tegenover zes ongunstige.

Herkomst: Bij mensen met een Nederlandse herkomst is het beeld heel duidelijk. Zij hebben op vijf thema's een gunstige uitkomst, op twee thema's een overwegend gunstige of neutrale uitkomst en op één thema was de uitkomst neutraal. Zij hebben op geen enkel thema een lager dan gemiddelde uitkomst. Bij mensen van de tweede generatie is het beeld veel ongunstiger. Dit is ook het geval bij migranten, vooral van buiten Europa. Als rekening gehouden wordt met de samenhang van herkomst met geslacht, leeftijd en onderwijsniveau blijft dit beeld grotendeels ongewijzigd.

De positie van mensen met een Nederlandse herkomst ontwikkelde zich ten opzichte van 2019 relatief gunstig, met twee thema's en één indicator op een thema met drie indicatoren waarop een relatief gunstige ontwikkeling te zien was. Dit stond tegenover één thema (materiële welvaart) waarop, voor één van de twee indicatoren, een ongunstige ontwikkeling plaatsvond. Bij migranten van buiten Europa, was de ontwikkeling relatief iets minder gunstig; bij hen waren er op twee thema's (materiële welvaart en wonen) wel gunstige ontwikkelingen, maar daar stonden op twee andere thema's (arbeid en vrije tijd en samenleving), en daarbinnen op drie indicatoren, ongunstige ontwikkelingen tegenover.

Verdeling van brede welvaart in het meest recente jaar

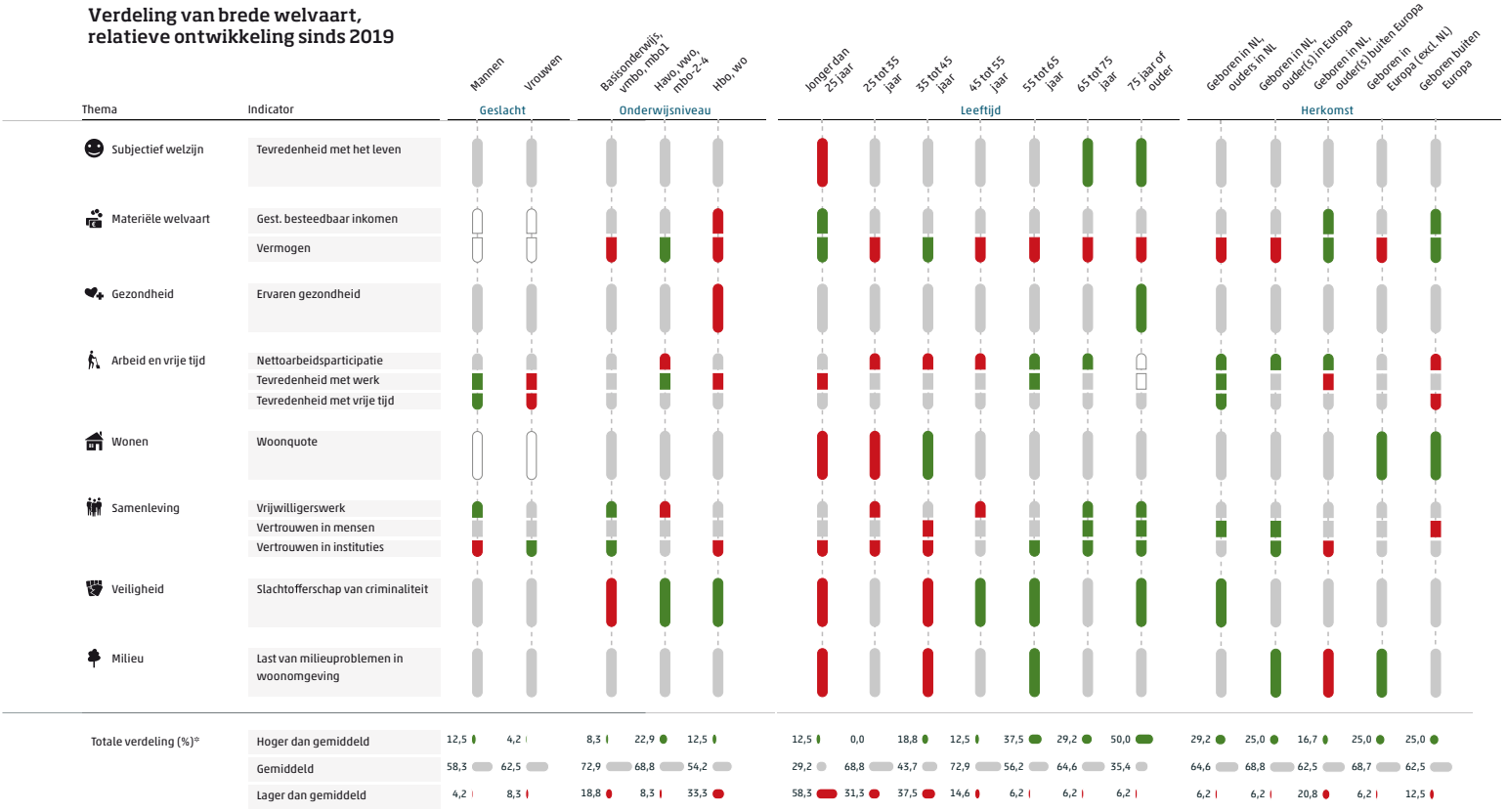

Legenda

- Lager dan het nationaal gemiddelde
- Niet gunstiger of ongunstiger dan het nationaal gemiddelde
- Hoger dan het nationaal gemiddelde
- Geen data
- Thema gemeten aan de hand van één indicator
- Thema gemeten aan de hand van twee indicatoren
- Thema gemeten aan de hand van drie indicatoren

* De percentages zijn gebaseerd op gelijke weging van de 8 thema's: elk thema telt voor 12,5 procent mee. Indicatoren verdelen dit gewicht gelijk binnen het thema: bij 1 indicator 12,5 procent, bij 2 indicatoren elk 6,25 procent en bij 3 indicatoren elk 4,2 procent.

Verdeling van brede welvaart, relatieve ontwikkeling sinds 2019

Stapeling

De stapelingsanalyse kijkt op individueel niveau hoe gunstige en ongunstige uitkomsten, gezien vanuit brede welvaart, zich opstapelen bij dezelfde personen en wat de kenmerken van die personen zijn. Daarbij komen negen indicatoren aan bod.

De bovenkant van de verdeling – de groep die bij zeven of meer indicatoren een gunstige brede welvaart heeft – bestaat uit 21,9 procent van de volwassen bevolking. Dit is het laagste aandeel sinds de start van de meting van de stapeling van indicatoren in 2019. De onderkant – drie of meer ongunstige uitkomsten – omvat 18,8 procent van de bevolking. De rest van de mensen (59,3 procent) vormt het midden van de verdeling. In vergelijking met 2019 is de groep aan de bovenkant van de verdeling wat kleiner geworden. Maar ook de groep aan de onderkant is in 2024 kleiner dan in 2019. Dat betekent dat er meer mensen in de middengroep (bij wie stapeling van gunstige of van ongunstige uitkomsten dus minder voorkomt) vallen. Tussen de bevolkingsgroepen zijn de volgende verschillen te zien:

Geslacht: tussen mannen en vrouwen is er een beperkt verschil in stapeling van gunstige uitkomsten. Mannen zitten daarbij iets vaker aan de bovenkant van de verdeling en vrouwen iets vaker aan de onderkant. Het aandeel mannen aan de bovenkant van de verdeling is gedaald, terwijl dat aandeel bij vrouwen niet veranderd is. Het aandeel aan de onderkant van de verdeling is bij mannen iets minder sterk gedaald dan bij vrouwen. Zowel bij mannen als vrouwen is de middengroep groter geworden ten opzichte van 2019.

Leeftijd: stapeling van gunstige uitkomsten komt relatief veel voor bij 18- tot 25-jarigen en bij 45- tot 65-jarigen en juist veel minder bij 65-plussers. Stapeling van ongunstige uitkomsten komt het vaakst voor onder 65- tot 75-jarigen. Ten opzichte van 2019 valt op dat in elke leeftijdsgroep de middengroep groter is geworden. Bij 18- tot 25-jarigen en bij 35- tot 45-jarigen komt dit vooral doordat de groep aan de bovenkant kleiner is geworden, terwijl onder 25- tot 35-jarigen ook de groep aan de onderkant van de verdeling minder groot is dan in 2019. Met name 65- tot 75-jarigen zitten vaker aan de bovenkant van de verdeling dan in 2019.

Onderwijsniveau: hier zijn relatief grote verschillen zichtbaar. Stapeling van gunstige uitkomsten komt het vaakst voor bij hbo'ers en universitair geschoolden en een stapeling van ongunstige uitkomsten is juist relatief vaak te zien bij mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma. Vergeleken met 2019 is bij de verschillende onderwijsniveaus te zien dat de ontwikkeling naar het midden trekt. Dit komt doordat de groepen aan de bovenkant én aan de onderkant van de verdeling gelijk zijn gebleven of kleiner zijn geworden.

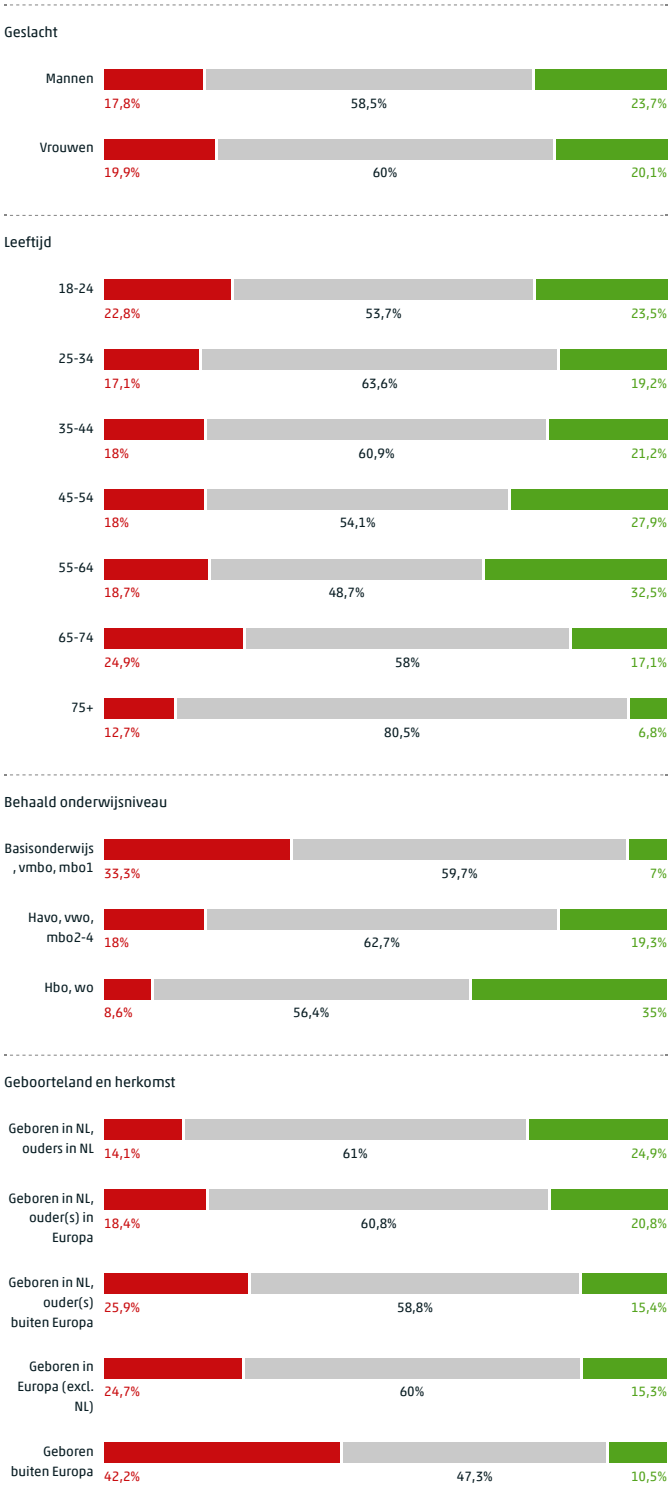
Herkomst: ook hier zijn relatief grote verschillen te zien. Migranten van buiten Europa zitten relatief vaak onderin en minder vaak bovenin de verdeling. Mensen van de tweede generatie én migranten uit Europa zitten iets vaker aan de bovenkant en iets minder vaak aan de onderkant van de verdeling in vergelijking met migranten van buiten Europa. Bij mensen met een Nederlandse herkomst is er relatief veel stapeling van gunstige en weinig

stapeling van ongunstige uitkomsten. Ten opzichte van 2019 vallen mensen van de tweede generatie van buiten Europa in 2025 beduidend vaker in het midden van de verdeling. Dit komt met name doordat bij hen het aandeel mensen aan de bovenkant relatief sterk gedaald is. Voor migranten van buiten Europa is een vergelijkbare verschuiving richting de middengroep te zien.

Rekening houdend met de onderlinge samenhang tussen geslacht, leeftijd, onderwijsniveau en herkomst blijkt het aantal indicatoren waarop mensen een gunstige of ongunstige uitkomst hebben het sterkst samen te hangen met het onderwijsniveau. Daarna volgen herkomst en leeftijd. Een geboorteland buiten Europa gaat daarbij gepaard met iets meer ongunstige indicatoren en een hogere leeftijd met iets meer gunstige indicatoren. Geslacht is het minst gerelateerd aan de stapeling van indicatoren.

Stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten bij individuen binnen groepen

Percentage van iedere bevolkingsgroep dat aan de bovenkant, in het midden of aan de onderkant van de verdeling van de brede welvaart zit

Verdeling: Subjectief welzijn

Naar het overzicht van 'Verdeling'

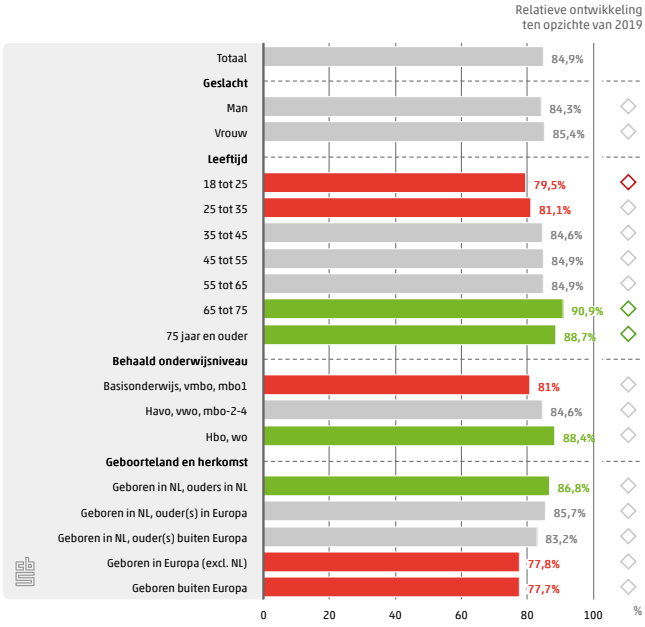
Subjectief welzijn gaat over hoe mensen hun leven waarderen. Het gaat om tevredenheid met het leven als geheel en met specifieke aspecten van het leven. Het gaat ook om positieve en negatieve gevoelens die mensen ervaren en de mate waarin ze het gevoel hebben dat hun leven doel en betekenis heeft. Subjectief welzijn wordt sterk bepaald door de mate waarin mensen regie over hun leven ervaren. De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met de tevredenheid met het eigen leven.

Subjectief welzijn – of het welbevinden van de bevolking – is een belangrijk aspect van brede welvaart, omdat het sterk verweven is met de kwaliteit van leven. Het welbevinden van mensen geeft inzicht in hoe zij hun eigen leven in het algemeen waarderen, dus relatief los van objectieve maatstaven zoals inkomen of positie op de arbeidsmarkt.

- 18- tot 35-jarigen, mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma en migranten zijn minder vaak dan gemiddeld tevreden met hun leven.
- Volwassenen van 65 jaar of ouder, hbo'ers en universitair geschoolden en mensen met een Nederlandse herkomst zijn vaker dan gemiddeld tevreden met het leven.
- Het totale aandeel mensen dat aangeeft tevreden te zijn met het leven, was in 2025 2,4 procentpunt lager dan in 2019. Bij de jongste leeftijdsgroep (18 tot 25 jaar) was de daling, met bijna 7 procentpunt, aanmerkelijk sterker dan gemiddeld.

Tevredenheid met het leven

Hoeveel mensen zijn tevreden met het leven?

In 2025 zei 84,9 procent van de volwassenen in Nederland tevreden te zijn met hun leven op dat moment. Dit is 2,4 procentpunten lager dan in 2019. Verder was in 2025 12,2 procent niet tevreden en niet ontevreden en een relatief kleine groep van 3,0 procent zei ontevreden met het leven te zijn.

Onder de 18- tot 25-jarigen geeft 79,5 procent aan tevreden te zijn met het leven, onder de 25- tot 35-jarigen is dat 81,1 procent. Bij de 18-tot 25-jarigen is de tevredenheid bovendien sterker dan gemiddeld afgenomen ten opzichte van 2019 (6,6 procentpunt lager). Volwassenen van 65 jaar of ouder zijn daarentegen vaker tevreden met het leven dan gemiddeld. Onder de 65- tot 75-jarigen geeft 90,9 procent aan tevreden te zijn met het leven, onder de 75-plussers is dat 88,7 procent. Ook heeft de tevredenheid bij deze groepen zich gunstiger dan gemiddeld ontwikkeld vergeleken met 2019. Ten opzichte van dat jaar was er bij hen geen sprake van een daling in het aandeel dat tevreden was met het leven.

Mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma zijn minder vaak dan gemiddeld tevreden met het leven. Hbo'ers en universitair geschoolden zijn juist bovengemiddeld vaak tevreden met het leven.

Mensen die in Nederland zijn geboren en hun ouders ook, zijn met 86,8 procent bovengemiddeld vaak tevreden over het leven. Migranten zijn minder vaak dan gemiddeld tevreden met het leven.

Verdeling: Materiële welvaart

Naar het overzicht van 'Verdeling'

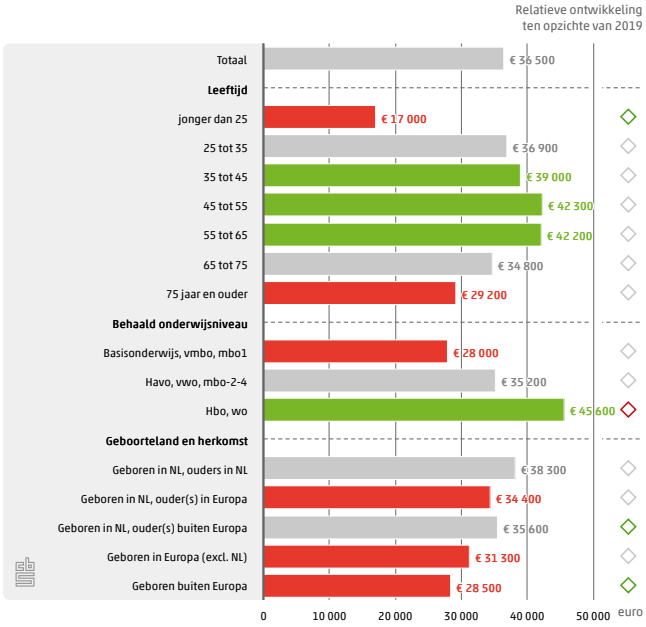
Materiële welvaart gaat over de mate waarin mensen in staat zijn om te voorzien in hun eerste levensbehoeften en invulling te geven aan hun leven. De materiële situatie is van belang voor meerdere aspecten van iemands leven. Een hoger welvaartsniveau biedt meer kansen en keuzemogelijkheden, bijvoorbeeld op het terrein van wonen, sociale activiteiten en gezondheid. Daarnaast zorgt een goede financiële positie voor meer zekerheid.

De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met het mediane gestandaardiseerd besteedbaar inkomen en het mediane vermogen. De materiële welvaartspositie wordt uiteindelijk bepaald door het samenspel tussen inkomen, bestedingen en vermogen van een huishouden. Met het besteedbaar inkomen betalen huishoudens hun uitgaven. Wordt het inkomen niet helemaal uitgegeven, dan kunnen huishoudens sparen en hun vermogen vergroten. Kunnen ze niet alles bekostigen uit hun inkomen, dan moeten ze ontsparen of schulden maken en wordt hun vermogen kleiner. Omdat de indicatoren voor materiële welvaart worden gemeten op het niveau van huishoudens, wordt hier gekeken naar de kenmerken van de hoofdkostwinner van het huishouden. Daarom worden er geen cijfers voor mannen en vrouwen apart weergegeven.

- Huishoudens met een hoofdkostwinner tot 25 jaar, met basisonderwijs of een vmbo-diploma of met een hoofdkostwinner die geboren is in het buitenland, hebben een relatief laag mediaan huishoudensinkomen.
- Hoe ouder de hoofdkostwinner van een huishouden, hoe hoger het vermogen. Huishoudens met een hbo- of universitair geschoolde hoofdkostwinner hebben de hoogste vermogens. Huishoudens met de jongste kostwinners of met een hoofdkostwinner die geboren is in het buitenland, hebben de laagste vermogens.

Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen

Hoe hoog is het mediane inkomen van huishoudens?

In 2024 bedroeg het mediane inkomen van huishoudens in Nederland 36,5 duizend euro. Dit is 8 procent hoger dan in 2019. Het gemiddelde inkomen in 2024 was hoger: 41,9 duizend euro. Het gemiddelde ligt hoger dan de mediaan doordat huishoudens ongelijk zijn verdeeld over de inkomensladder: er zijn meer huishoudens met een inkomen onder het gemiddelde dan huishoudens met een inkomen erboven. Het mediane inkomen geeft een betere indicatie van het 'doorsnee' inkomen.

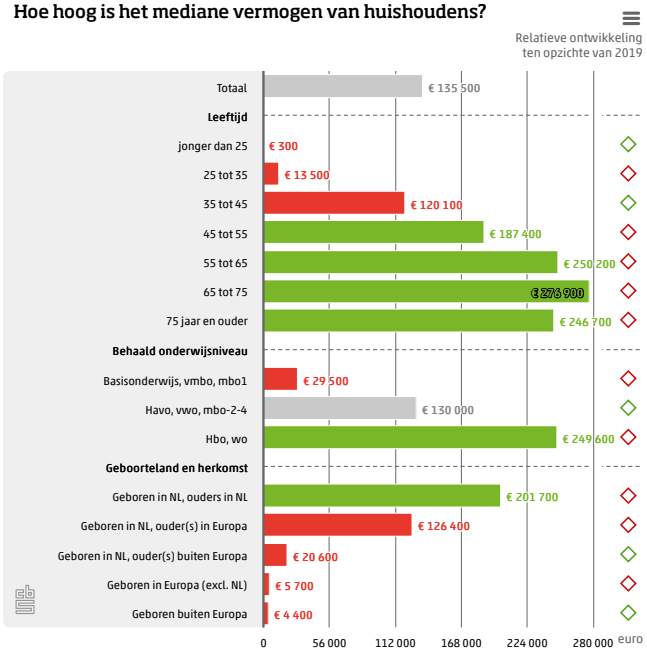
Hoe hoog het inkomen van een huishouden is, is mede afhankelijk van hoe oud de hoofdkostwinner is. Jongere huishoudens hebben over het algemeen minder te besteden: de volwassenen in deze huishoudens staan nog aan het begin van hun carrière. Het inkomen in de groep tot 25 jaar ligt duidelijk onder het mediane inkomen. Vervolgens loopt dit op met de leeftijd. Huishoudens met een 35- tot 65 jarige hoofdkostwinner hebben meer dan de mediaan te besteden. Van mensen die met pensioen zijn, is het inkomen weer wat lager en 75 plus-huishoudens hebben minder dan het mediane inkomen te besteden. Bij de jongste huishoudens (met een kostwinner tot 25 jaar) groeide het mediane inkomen tussen 2019 en 2024 substantieel meer dan dat van huishoudens in het algemeen.

Onderwijsniveau laat ook een duidelijke relatie zien met de hoogte van het inkomen. Als de hoofdkostwinner basisonderwijs of een vmbo-diploma heeft, is het mediane inkomen het laagst en als dit hbo- of universitair niveau of daarmee vergelijkbaar is, is het mediane inkomen het hoogst. Voor mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma ligt het inkomen daar tussenin.

Huishoudens met een hoofdkostwinner van Nederlandse herkomst hadden het hoogste mediane inkomen, migrantenhuishoudens het laagste. Bij die laatsten maakt het verschil of de hoofdkostwinner afkomstig is uit een Europees land of uit een niet-Europees land. Migrantenhuishoudens van buiten Europa kwamen lager uit dan migrantenhuishoudens uit een Europees land. Het inkomen van de tweede-generatiehuishoudens was hoger dan van migrantenhuishoudens, maar lager dan dat van mensen die in Nederland geboren zijn en van wie de ouders dat ook zijn. Ten opzichte van 2019 zijn de inkomens van de mensen die in Nederland geboren zijn met ouders die buiten Europa zijn geboren en van de mensen die zelf buiten Europa geboren zijn, wel sterker toegenomen dan van alle huishoudens.

Vermogen

Hoe hoog is het mediane vermogen van huishoudens?

Vermogen is het saldo van bezittingen en schulden. Op 1 januari 2024 kwam het gezamenlijke vermogen van de 8,3 miljoen huishoudens in Nederland uit op 2 754 miljard euro: tegenover 3 770 miljard euro aan gezamenlijke bezittingen stond 1 015 miljard aan gezamenlijke schulden. Het mediane vermogen loopt op met de hoogte van het besteedbaar inkomen: van 1,5 duizend euro in de eerste inkomensdecielgroep naar 520,2 duizend euro in de tiende en hoogste inkomensgroep. Van het totale vermogen van huishoudens in Nederland was ruim 4 procent in handen van de laagste-inkomensgroep, terwijl de hoogste-inkomensgroep over bijna 35 procent beschikte. In 2024 lag het mediane vermogen van huishoudens in Nederland op 135,5 duizend euro. Dit is iets minder dan een jaar eerder, toen dat 137,0 duizend euro was. Ten opzichte van 2019 lag

het mediane vermogen van alle huishoudens in 2024 ruim tweemaal zo hoog. Die toename komt vooral doordat woningen in waarde zijn gestegen. Bijna zes op de tien huishoudens hadden in 2024 een eigen woning, en dit vormde met 58 procent van de bezittingen het grootste vermogensbestanddeel. Daarna volgen aanmerkelijk belang in vennootschappen en financiële bezittingen, waaronder bank- en spaartegoeden. De hypotheekschuld is de grootste schuldenpost.

Hoe ouder, hoe hoger het vermogen. Jonge mensen aan het begin van hun arbeidscarrière verdienen relatief weinig, kunnen weinig geld opzij zetten en nemen door de sterk gestegen woningprijzen van de afgelopen jaren een relatief hoge schuldenlast op zich als zij een huis kopen. Met gezinsuitbreiding komen extra kosten en wordt het vervolgens moeilijker om vermogen op te bouwen. De jongste huishoudens hadden begin 2024 dan ook nauwelijks vermogen opgebouwd. Naarmate de hoofkostwinner ouder is, wordt de financiële positie ook merkbaar beter. Meer werkervaring en beter betaalde functies verhogen het arbeidsinkomen, en ook nalatenschappen dragen in de levensloop bij aan een verdere vermogensopbouw. Tegelijkertijd wordt vaak een steeds groter deel van de hypotheek afgelost. Bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd vallen de oudere huishoudens weliswaar terug in inkomen, maar zij zijn wel vaak woningbezitter en hebben ook relatief vaak nagenoeg hun hypotheek afgelost. De groep van 75 jaar of ouder is minder vermogend dan de voorgaande leeftijdsgroep: de aanvullende pensioenen zijn een stuk lager dan bij de 65- tot 75 jarigen en het woningbezit is ook lager. Het mediane vermogen van de huishoudens met een hoofdkostwinner tussen 35 en 45 jaar liet ten opzichte van 2019, met bijna een verdriedubbeling van het mediane vermogen, een bovengemiddelde toename van het vermogen zien. De andere huishoudens zagen hun mediane vermogen juist minder dan gemiddeld toenemen. Overigens was ook bij deze huishoudens wel overal sprake van een toename ten opzichte van 2019.

In 2024 hadden huishoudens met een hoofdkostwinner met basisonderwijs of een vmbo-diploma relatief weinig vermogen. Huishoudens met een hoofdkostwinner met een havo-, vwo- of mbo-diploma hadden een mediaan vermogen vergelijkbaar met dat van het totaal van alle huishoudens. Huishoudens met een hbo- of universitair geschoolde hoofdkostwinner hadden juist veel vermogen. Zowel bij huishoudens met een kostwinner met basisonderwijs of een vmbo-diploma als bij hbo- of universitair geschoolden nam het vermogen minder dan gemiddeld toe. Bij de kostwinners met een mbo-niveau of daarmee vergelijkbaar was de toename juist bovengemiddeld.

Het mediane vermogen van huishoudens van Nederlandse herkomst, lag substantieel hoger dan het mediane vermogen van alle huishoudens in Nederland. Bij tweede-generatiehuishoudens uit Europa, was het mediane vermogen wat lager dan dat van alle huishoudens. Bij de andere herkomstgroepen lag het mediane vermogen verder onder dat van de totale bevolking. Bij huishoudens van Nederlandse herkomst, nam het mediane vermogen ten opzichte van 2019 minder dan gemiddeld toe. Dat geldt ook voor Europese tweede-generatiehuishoudens. Bij tweede-generatiehuishoudens van buiten Europa, was er een relatief grote stijging van het vermogen. Dit geldt ook voor de migrantenhuishoudens van buiten Europa. Desondanks bleef van die laatste huishoudens het vermogen relatief laag. Een klein vermogen dat procentueel fors groeit, blijft een klein vermogen.

Verdeling: Gezondheid

Naar het overzicht van 'Verdeling'

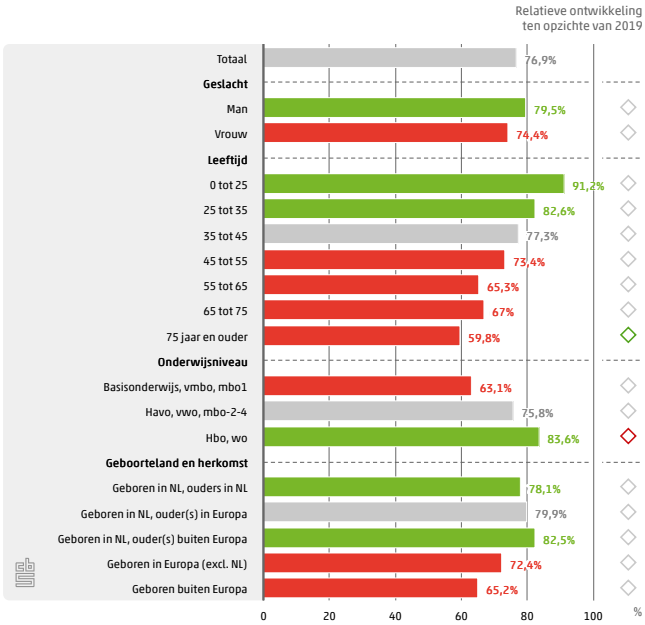
Gezondheid gaat over gezond zijn en je gezond voelen en heeft betrekking op fysiek, mentaal en sociaal welzijn. Goede gezondheid heeft intrinsieke waarde voor mensen, het stelt mensen in staat regie op hun leven te houden en het vergroot de kansen om actief en gelijkwaardig deel te nemen aan de samenleving.

De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met de ervaren gezondheid. Hoe mensen hun gezondheid ervaren, hangt sterk samen met hun welzijn: een slechte gezondheid gaat vaak samen met een lager welzijn (CBS, 2016) en kan zorgen voor problemen op het gebied van bijvoorbeeld werk, sociaal leven en wonen. Het raakt daarmee ook de brede welvaart. Dit geldt ook voor grote verschillen in gezondheid; deze hangen samen met problemen op meerdere aspecten van de brede welvaart. Meer informatie over de gezondheid van de Nederlandse bevolking is te vinden op StatLine (CBS, 2025a).

- In 2025 vond 77 procent van de bevolking in Nederland de eigen gezondheid goed of zeer goed.
- Vooral mensen tot 35 jaar en hbo'ers en universitair geschoolden beoordelen hun gezondheid meer dan gemiddeld als (zeer) goed.
- Het aandeel mensen dat hun gezondheid als goed of zeer goed beschrijft, is sinds 2019 licht gedaald.

Ervaren gezondheid

Hoeveel mensen vinden hun gezondheid (zeer) goed?

Hoe mensen over hun eigen gezondheid denken, is een goede indicator voor de algemene gezondheidstoestand. Concreet gaat het om het percentage dat de eigen gezondheid als goed of zeer goed beoordeelt. In 2025 vond 77 procent van de Nederlandse bevolking de eigen gezondheid goed of zeer goed. Dit was bijna 2 procentpunt lager dan in 2019. De volgende zaken vallen op in de verdelingscijfers.

Relatief meer mannen dan vrouwen hebben een (zeer) goede ervaren gezondheid. Er zijn ook meer vrouwen dan mannen met langdurige aandoeningen, lichamelijke beperkingen en belemmeringen door pijn (CBS, 2025b).

Het percentage mensen dat de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart neemt af met het ouder worden. Tot en met de leeftijdsgroep van 25 tot 35 jaar oordelen meer mensen dan gemiddeld positief over hun gezondheid; mensen in de leeftijdsgroepen vanaf 45 jaar juist minder. Er zijn ook relatief veel ouderen met gezondheidsklachten zoals langdurige aandoeningen, lichamelijke beperkingen en belemmeringen door pijn (CBS, 2025b). Bij de 75-plussers is het aandeel met een goede of zeer goede ervaren gezondheid met bijna 60 procent het laagste. Wel was bij hen de ontwikkeling ten opzichte van 2019, met een toename van bijna 5 procentpunt, relatief gunstig.

Hbo- en universitair geschoolden rapporteren meer dan gemiddeld een (zeer) goede gezondheid. Ten opzichte van 2019 ging dit aandeel bij hen wel sterker achteruit dan gemiddeld. Mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma komen, net als de 75-plussers, ruim onder het gemiddelde uit.

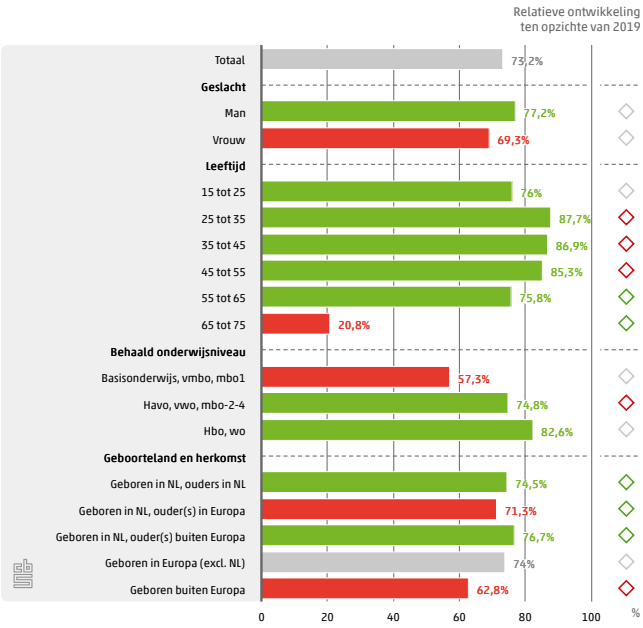
Mensen met een Nederlandse herkomst zijn iets meer dan gemiddeld positief over de eigen gezondheid. Dit geldt ook voor de tweede generatie met een herkomst buiten Europa. In deze groep zitten relatief veel jonge mensen, die hun gezondheid over het algemeen vaker als (zeer) goed ervaren. Als in de analyses door standaardisatie rekening wordt gehouden met de lagere leeftijd, is de ervaren gezondheid van deze groep niet meer gunstiger dan gemiddeld. Migranten zijn minder dan gemiddeld positief over hun gezondheid.

Arbeid en vrije tijd gaat over de hoeveelheid en kwaliteit van werk en over de balans tussen werk en vrije tijd. Betaald en onbetaald werk geeft mensen controle over hun leven, helpt bij het ontwikkelen van vaardigheden en van een gevoel van eigenwaarde en nut voor de samenleving. Vrije tijd draagt bij aan gezondheid, tevredenheid met het leven en sociale relaties. De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met de nettoarbeidsparticipatie, de tevredenheid met het werk en de tevredenheid over de hoeveelheid vrije tijd.

- Vooral mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma en migranten die buiten Europa geboren zijn, hebben minder vaak dan gemiddeld betaald werk.
- Met name werknemers van 45 tot 75 jaar, hbo'ers en universitair geschoolden en werknemers met een Nederlandse herkomst zijn bovengemiddeld vaak tevreden met hun werk.
- Bijna driekwart van de volwassenen in Nederland was in 2025 tevreden met de hoeveelheid vrije tijd. Vooral 65-plussers zijn vaker dan gemiddeld tevreden met de hoeveelheid vrije tijd die zij hebben.

Nettoarbeidsparticipatie

Hoeveel mensen hebben betaald werk?

De nettoarbeidsparticipatie is het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking. De werkzame beroepsbevolking bestaat uit mensen die betaald werk hebben. De gegevens over nettoarbeidsparticipatie hebben betrekking op de bevolking van 15 tot 75 jaar. Voor meer informatie over de arbeidsmarktpositie van de Nederlandse bevolking, zie De arbeidsmarkt in cijfers 2025 CBS (2026) en SDG 8.2 Arbeid en vrije tijd.
In 2025 had 73,2 procent van de bevolking van 15 tot 75 jaar betaald werk. Hierbij gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur. Ook werkenden met een kleine deeltijdbaan worden meegeteld. Ten opzichte van 2019 is de nettoarbeidsparticipatie gestegen. In 2019 was deze 70,0 procent. In 2024 en 2025 is de nettoarbeidsparticipatie echter vrijwel gelijk gebleven.

In 2025 was de nettoarbeidsparticipatie van mannen met 77,2 procent bovengemiddeld, die van vrouwen ondergemiddeld (69,3 procent). De nettoarbeidsparticipatie was met respectievelijk 87,7 procent, 86,9 procent en 85,3 procent het hoogst onder 25- tot 35-jarigen, 35- tot 45-jarigen en 45- tot 55-jarigen. Wel bleef bij deze groepen de toename van de arbeidsdeelname tussen 2019 en 2025 achter bij het gemiddelde. Onder 55- tot 65-jarigen (75,8 procent) en jongeren van 15 tot 25 jaar (76,0 procent) was de arbeidsdeelname lager, maar nog altijd bovengemiddeld. Van de 65- tot 75-jarigen had 20,8 procent betaald werk, dat is lager dan gemiddeld. Het grootste deel van deze groep is

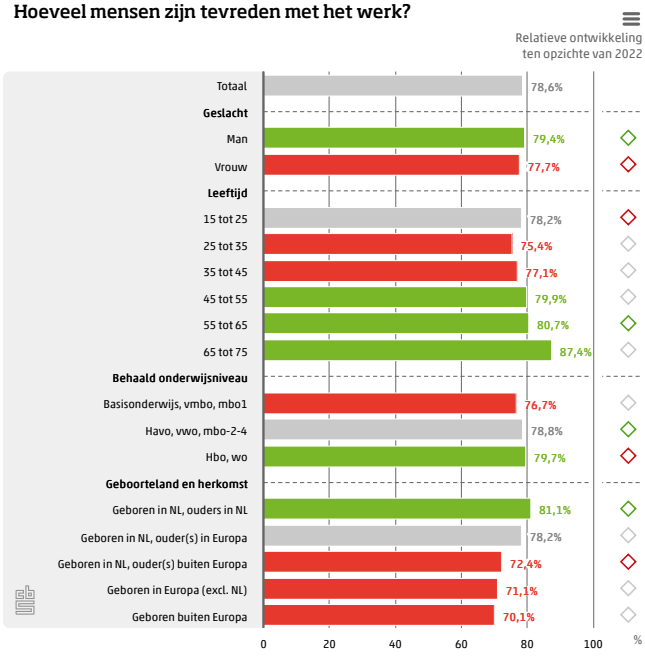
dan ook al gepensioneerd. Bij 55- tot 75-jarigen was de toename van de nettoarbeidsparticipatie ten opzichte van 2019 sterker dan gemiddeld.

Bij hbo'ers en universitair geschoolden (82,6 procent) en mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma (74,8 procent) was de nettoarbeidsparticipatie hoger dan gemiddeld. Van de mensen met een vmbo-diploma of daarmee vergelijkbaar had 57,3 procent betaald werk; dat is lager dan gemiddeld. Onder mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma bleef de toename van de nettoarbeidsparticipatie ten opzichte van 2019 achter bij de algemene ontwikkeling. Bij hbo'ers en universitair geschoolden en mensen met een vmbo-diploma of daarmee vergelijkbaar liep de ontwikkeling van de nettoarbeidsparticipatie in de pas met de algemene ontwikkeling.

Mensen met een Nederlandse herkomst hadden vergeleken met het gemiddelde een hogere nettoarbeidsparticipatie (74,5 procent). Dat geldt ook voor mensen van de tweede generatie van buiten Europa is geboren (76,7 procent). Bij mensen van de tweede generatie uit Europa (71,3 procent) en migranten van buiten Europa (62,8 procent) ligt de arbeidsparticipatie juist onder het gemiddelde. Op basis van de gestandaardiseerde cijfers blijkt dat mensen van de tweede generatie van buiten Europa, en Europese migranten, juist minder vaak betaald werk hebben dan gemiddeld. Dat hangt bij beide groepen vooral samen met leeftijd. Zo is de tweede generatie met een herkomst van buiten Europa relatief jong, met veel 15- tot 45-jarigen. En Europese migranten zijn relatief vaak tussen de 25 en 55 jaar. Dat zijn juist de leeftijdsgroepen waarin relatief veel mensen betaald werk hebben. De toename in het percentage mensen met betaald werk was sterker dan gemiddeld bij mensen die in Nederland zijn geboren, ongeacht of hun ouders daar ook zijn geboren. Bij migranten van buiten Europa bleef de stijging van de nettoarbeidsparticipatie achter bij de gemiddelde toename.

Tevredenheid met werk

Hoeveel mensen zijn tevreden met het werk?

In 2025 was 78,6 procent van alle werknemers van 15 tot 75 jaar (zeer) tevreden met hun werk. Dit blijkt uit de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) van het CBS en TNO. Dit percentage is iets hoger dan in 2022 (77,9 procent).

Mannelijke werknemers zijn in tegenstelling tot vrouwen vaker dan gemiddeld tevreden met hun werk, en de werktevredenheid nam bij hen ook sterker toe dan gemiddeld. Verder zijn jongere werknemers, met name van 25 tot 45 jaar, minder vaak dan gemiddeld tevreden met hun werk. Bij 15- tot 25-jarige werknemers was er tussen 2022 en 2025 ook een afname in de tevredenheid met het werk. Onder oudere werknemers nam de tevredenheid juist sterk toe met de leeftijd. Tussen 2022 en 2025 nam voor werknemers de tevredenheid van 55 tot 65 jaar sterker dan gemiddeld toe.

Werknemers met een afgeronde bachelor- of masteropleiding waren bovengemiddeld tevreden met hun werk. Wel nam bij hen de werktevredenheid iets af. Werknemers met een vmbo-diploma of daarmee vergelijkbaar zaten juist onder het gemiddelde. Onder werknemers met een havo-, vwo- of mbo-diploma was de tevredenheid met het werk vrijwel gemiddeld. Echter, na standaardisatie zijn zij iets minder vaak dan gemiddeld tevreden met hun werk. Wel is bij hen de toename van de tevredenheid met het werk ten opzichte van 2022 sterker dan gemiddeld.

Werknemers met een Nederlandse herkomst waren vaker dan gemiddeld tevreden met hun werk. Ook is bij hen de werktevredenheid ten opzichte van 2022 sterker toegenomen dan gemiddeld. Bij werknemers van de tweede generatie uit Europa, week de tevredenheid met het werk nauwelijks af van het gemiddelde. Werknemers van de tweede generatie van buiten Europa en werknemers die buiten Nederland zijn geboren was dat juist minder dan gemiddeld het geval. Bij werknemers van de tweede generatie van buiten Europa, nam de werktevredenheid tussen 2022 en 2025 bovendien af.

Tevredenheid met vrije tijd

In 2025 was 73,9 procent van de volwassenen in Nederland tevreden met de hoeveelheid vrije tijd die ze hadden. Dit is niet significant veranderd ten opzichte van 2019.

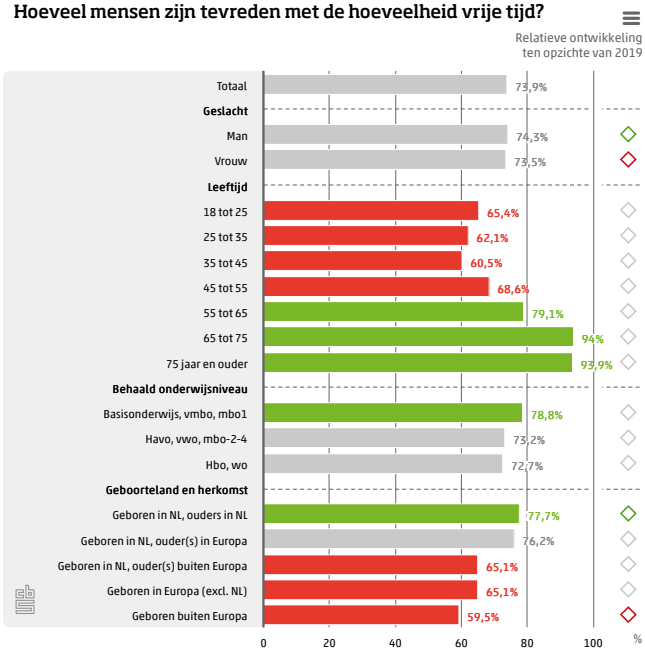
Mannen en vrouwen verschillen niet significant in hun tevredenheid met de vrije tijd. Wel ontwikkelde de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd zich sinds 2019 voor mannen iets gunstiger dan gemiddeld, met een stijging van 1,4 procentpunt. Voor vrouwen ontwikkelde de tevredenheid zich juist ongunstig, met een daling van 1,9 procentpunt.

Mensen van verschillende leeftijden oordelen anders over de hoeveelheid beschikbare vrije tijd. Zo zijn mensen tussen 18 en 55 jaar minder vaak dan gemiddeld tevreden met hun hoeveelheid vrije tijd (ongeveer twee derde van hen is tevreden), terwijl 55-plussers juist vaker dan gemiddeld tevreden zijn. Bij de 65-plussers is 94 procent tevreden met hun vrije tijd.

Mensen met een vmbo-niveau of daarmee vergelijkbaar zijn met 78,8 procent vaker dan gemiddeld tevreden met de hoeveelheid vrije tijd. Na standaardisatie, waarbij gecorrigeerd wordt voor de ongelijke samenstelling naar geslacht, leeftijd en herkomst, blijkt voor deze groep de tevredenheid met de vrije tijd niet langer bovengemiddeld.

Mensen met een Nederlandse herkomst zijn meer dan gemiddeld content met de beschikbare vrije tijd: 77,7 procent geeft aan hiermee tevreden zijn. In deze groep ontwikkelde de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd zich sinds 2019 bovendien gunstiger dan gemiddeld, met een stijging van 1,8 procentpunt. Migranten en de tweede generatie met een herkomst buiten Europa zijn minder dan gemiddeld tevreden. Na standaardisatie blijkt de tevredenheid met de vrije tijd voor deze laatste groep niet langer af te wijken van het gemiddelde. Dit geldt ook voor migranten die in Europa zijn geboren. Ten opzichte van 2019 ontwikkelde de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd zich voor mensen met een herkomst buiten Europa ongunstig, met een daling van 6,8 procentpunt.

Hoeveel mensen zijn tevreden met de hoeveelheid vrije tijd?

Literatuur

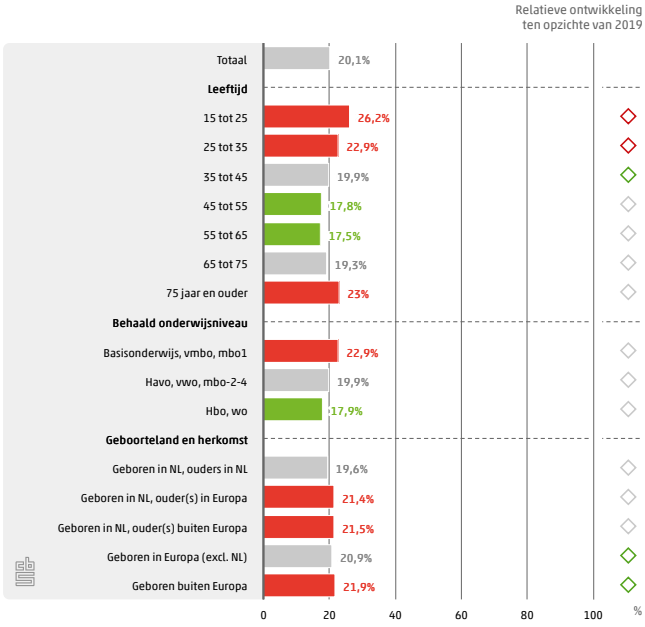
SCP, 2018, Alle ballen in de lucht. Tijdsbesteding in Nederland en de samenhang met kwaliteit van leven. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Wonen gaat over de woonsituatie van mensen. Een woning biedt onderdak, veiligheid, privacy en persoonlijke ruimte. Een goed en betaalbaar huis in een prettige buurt met toegang tot verschillende diensten draagt bij aan de kwaliteit van leven. Daarbij gaat het om sociale cohesie in de buurt, buurtvoorzieningen, maar ook om kenmerken van de woning zelf en de betaalbaarheid van wonen. De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met de mediane woonquote. Deze beschrijft het percentage van het inkomen dat besteed wordt aan wonen; de helft van de huishoudens geeft maximaal dit percentage van hun inkomen uit aan woonlasten. De woonlasten omvatten het totale bedrag aan woonkosten, zoals huur- of hypotheeklasten, maar ook alle bijkomende woonuitgaven zoals onroerendezaakbelasting, premies voor woonverzekeringen, rioolrechten, gas, water en elektra. Hoe lager het aandeel van het inkomen dat men aan wonen besteedt, hoe gunstiger voor de (brede) welvaart.

- Het deel van het inkomen van het huishouden dat besteed wordt aan wonen, de woonquote, is het hoogst voor de leeftijdsgroep van 15 tot 25 jaar.
- Voor leeftijdsgroepen tussen de 45 en 65 jaar of met een hbo- of universitair diploma ligt de woonquote van het huishouden relatief laag.
- De woonquote was in 2024 lager dan in 2019. Deze afname is met name te zien bij de leeftijdsgroep tussen 35 en 45 jaar en bij migrantenhuishoudens.

Woonquote

Hoe hoog is de mediane woonquote van huishoudens?

In januari 2024 gaf de helft van de huishoudens niet meer dan 20,1 procent van hun inkomen uit aan wonen en de andere helft gaf daar meer dan 20,1 procent van hun inkomen aan uit. De mediane woonquote was in 2024 lager dan in 2019 (22,9 procent).

De hoogte van de woonquote hangt samen met de leeftijd van de referentiepersoon. Als deze jonger is dan 35 jaar, dan is de woonquote relatief hoog. Ook is bij deze jongere huishoudens het inkomensaandeel dat aan wonen wordt besteed ten opzichte van 2019 minder sterk gedaald dan bij huishoudens in het algemeen. Bij de leeftijdsgroep tussen 35 en 45 jaar ligt is de woonquote vrijwel gelijk aan de mediaan van alle huishoudens, maar deze heeft zich wel relatief gunstig ontwikkeld ten opzichte van 2019. Voor de leeftijdsgroepen tussen 45 en 65 jaar ligt de woonquote relatief laag, terwijl 75-plussers een relatief hoge woonquote hebben.

Ook het onderwijsniveau hangt samen met de hoogte van de woonquote. Huishoudens met een referentiepersoon die basisonderwijs of een vmbo-diploma heeft, hebben een relatief hoge woonquote. Hbo- of universitair geschoolden besteden een relatief laag aandeel van het inkomen aan wonen.

De mediane woonquote is relatief hoog voor huishoudens met mensen van wie de ouders in een land buiten Nederland zijn geboren en ook voor huishoudens van migranten van buiten Europa. Ten opzichte van 2019 is de mediane woonquote van huishoudens van migranten (van binnen en buiten Europa) sterker gedaald dan die van huishoudens in het algemeen.

Verdeling: Samenleving

Naar het overzicht van 'Verdeling'

Samenleving gaat over sociale relaties en maatschappelijke participatie. Sociale netwerken geven ondersteuning en dragen bij aan de kwaliteit van leven. Het gaat ook om een samenleving waaraan iedereen kan deelnemen en waarin mensen kunnen vertrouwen op elkaar en op de overheid en andere instituties.

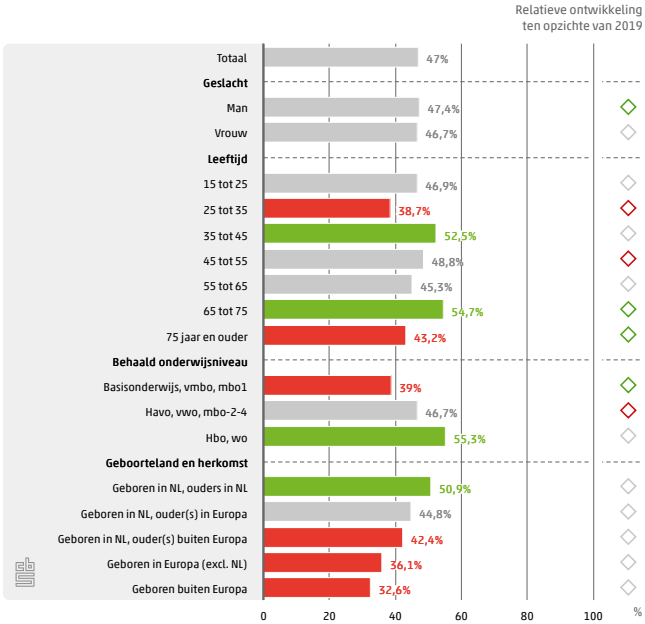
De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met deelname aan vrijwilligerswerk, vertrouwen in anderen en vertrouwen in instituties, belangrijke aspecten van sociale cohesie. Vertrouwen is van belang voor mensen afzonderlijk, maar ook voor de samenleving. Voor het individu draagt vertrouwen bij aan een hoger welbevinden: het is prettiger om omgeven te worden door mensen en instellingen die men vertrouwt. Voor de samenleving betekent vertrouwen vaak dat mensen meer geneigd zijn samen te werken en anderen te helpen. Dat laatste kan onder meer afgelezen worden aan een hogere deelname aan vrijwilligerswerk, tegelijkertijd een belangrijke graadmeter voor de participatie en het welzijn van mensen.

Voor meer informatie over participatie en vertrouwen in de Nederlandse samenleving, zie Schmeets (2018) en Schmeets en Exel, (2020) en Schmeets (2026).

- Mensen rond of net na de pensioenleeftijd doen het vaakst vrijwilligerswerk. Migranten doen dat juist het minst vaak.
- Hbo'ers en universitair opgeleiden hebben veruit het vaakst vertrouwen in anderen. Zij hebben ook meer dan gemiddeld vertrouwen in instituties. Mensen die geboren zijn buiten Europa hebben het minst vaak vertrouwen in anderen, maar wel meer dan gemiddeld vertrouwen in instituties. Mensen met basisonderwijs of een vmbo-, havo-, vwo of mbo-diploma hebben relatief weinig vertrouwen in anderen en in instituties.

Vrijwilligerswerk

Hoeveel mensen doen vrijwilligerswerk?

In 2025 zei 47,0 procent van de Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder in het voorafgaande jaar ten minste één keer vrijwilligerswerk voor een organisatie of vereniging te hebben gedaan. Dit is niet significant veranderd ten opzichte van 2019.

Mannen en vrouwen verschillen niet significant van elkaar in het doen van vrijwilligerswerk. Wel ontwikkelde het aandeel mannen dat vrijwilligerswerk heeft gedaan zich tussen 2019 en 2025 relatief gunstig, met een stijging van 1,9 procentpunt.

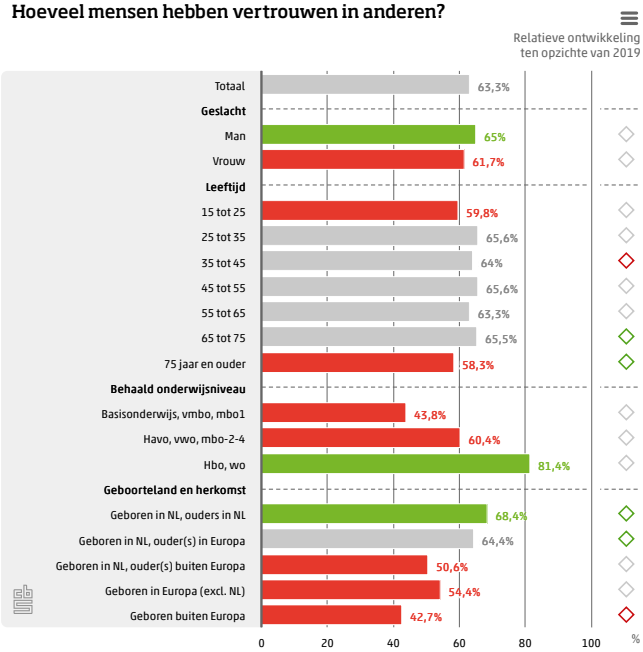
Mensen van 65 tot 75 jaar doen met 54,7 procent meer dan gemiddeld aan vrijwilligerswerk. Dit geldt ook voor mensen van 35 tot 45 jaar (52,5 procent). Mensen van 25 tot 35 jaar doen dit juist minder dan gemiddeld (38,7 procent), net als mensen van 75 jaar of ouder (43,2 procent). Echter, als ermee rekening wordt gehouden dat de samenstelling van leeftijdsgroepen verschilt naar geslacht, onderwijsniveau en herkomst, dan wijkt het aandeel vrijwilligers bij de 75-plussers niet langer af van het gemiddelde. Ten opzichte van 2019 was er bij mensen van 65 jaar of ouder een gunstigere ontwikkeling te zien dan gemiddeld. Bij mensen van 65 tot 75 jaar was er een toename van 7,0 procentpunt en bij de 75-plussers was er een stijging van 11,5 procentpunt ten opzichte van 2019. Bij andere leeftijdsgroepen was er een relatief ongunstige ontwikkeling in het aandeel vrijwilligers ten opzichte van 2019. Zo was er een daling van 3,6 procentpunt voor de 25- tot 35-jarigen en een daling van 4,6 procentpunt voor de 45- tot 55-jarigen.

Hbo'ers en universitair geschoolden doen met 55,3 procent vaker dan gemiddeld vrijwilligerswerk. Mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma doen dat juist minder dan gemiddeld (39,0 procent). Wel was er bij hen een relatief gunstige ontwikkeling, met een toename van 4,3 procentpunt tussen 2019 en 2025. Bij mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma ontwikkelde het vrijwilligerswerk zich juist wat ongunstiger dan gemiddeld, met een daling van 2,0 procentpunt ten opzichte van 2019.

Mensen die in Nederland zijn geboren en hun ouders ook, doen met 50,9 procent vaker dan gemiddeld vrijwilligerswerk. Migranten en de tweede generatie met een herkomst van buiten Europa doen dit minder vaak dan gemiddeld. Maar die laatste groep wijkt na standaardisatie niet meer af van het gemiddelde.

Vertrouwen in andere mensen

Hoeveel mensen hebben vertrouwen in anderen?

Van de Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder had in 2025 63,3 procent vertrouwen in de medemens, de rest vond dat je in de omgang met anderen niet voorzichtig genoeg kan zijn. Het aandeel mensen dat aangeeft vertrouwen te hebben in anderen was in 2025 niet significant anders dan in 2019.

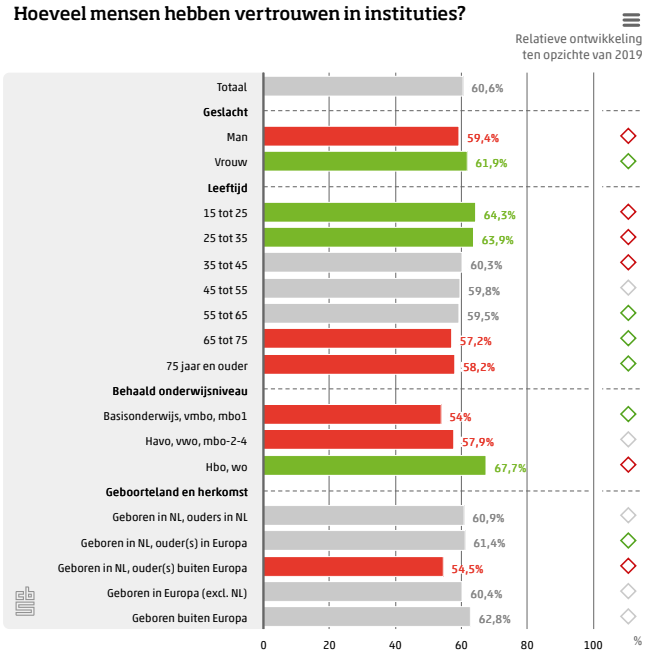
Vrouwen hebben iets minder dan gemiddeld vertrouwen in anderen (61,7 procent), mannen juist iets meer dan gemiddeld (65,0 procent).

Zowel 75-plussers (58,3 procent) als jongeren van 15 tot 25 jaar (59,8 procent) hebben minder dan gemiddeld vertrouwen in de medemens. Echter, na standaardisatie blijken deze leeftijdsgroepen niet meer te verschillen van het gemiddelde. De leeftijdsgroep tussen 25 en 35 jaar heeft dan juist ondergemiddeld vertrouwen in andere mensen. Vóór de standaardisatie was dat nog gemiddeld. Ten opzichte van 2019 ontwikkelde het vertrouwen in de medemens zich bij de leeftijdsgroep van 35 tot 45 jaar relatief ongunstig, met een daling van 4,5 procentpunt. Bij 65-plussers ontwikkelde het vertrouwen zich juist relatief gunstig, met bij mensen van 65 tot 75 jaar een stijging van 9,0 procentpunt en bij mensen van 75 jaar of ouder een stijging van 6,7 procentpunt.

Mensen met een hbo- of universitaire opleiding of daarmee vergelijkbaar hebben met 81,4 procent bovengemiddeld vaak vertrouwen in de medemens. Mensen met vmbo-niveau of daarmee vergelijkbaar (43,8 procent) en mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma (60,4 procent) hebben dit vertrouwen juist minder dan gemiddeld.

Mensen met een Nederlandse herkomst hebben relatief vaak vertrouwen in anderen (68,4 procent). Migranten en de tweede generatie met een herkomst buiten Europa hebben minder dan gemiddeld vertrouwen in de medemens. Bij mensen met een Nederlandse herkomst en de tweede generatie met een Europese herkomst, ontwikkelde het vertrouwen in de medemens zich relatief gunstig ten opzichte van 2019, met een stijging van respectievelijk 3,7 en 10,7 procentpunt. Bij migranten van buiten Europa ontwikkelde het aandeel mensen met vertrouwen in andere mensen zich sinds 2019 juist relatief ongunstig, met een daling van 7,4 procentpunt.

Vertrouwen in instituties

Bij het vertrouwen in instituties gaat het om hoeveel mensen vertrouwen hebben in de politie, rechters en de Tweede Kamer. Gemiddeld had 60,6 procent van de 15 plussers in 2025 vertrouwen in deze drie instituties. Dit is niet het percentage dat in alle drie de instituties vertrouwen heeft, maar het gemiddelde over de drie instituties. Het vertrouwen in de politie en in rechters was met respectievelijk 78,4 procent en 78,2 procent het hoogste. Het vertrouwen in de Tweede Kamer was met 24,6 procent duidelijk lager. Ten opzichte van 2019 is het vertrouwen in politie, rechters en de Tweede kamer gedaald met 2,5 procentpunt.

Vrouwen hebben met 61,9 procent iets meer vertrouwen in instituties dan gemiddeld. Mannen hebben juist iets minder dan gemiddeld vertrouwen in instituties (59,4 procent). Bij hen daalde het vertrouwen in deze instituties ten opzichte van 2019, met 3,7 procentpunt, ook meer dan gemiddeld. Vrouwen toonden een minder grote daling dan gemiddeld, met 1,1 procentpunt.

Oudere mensen hebben minder vertrouwen in instituties dan jongeren: in de leeftijdsgroepen vanaf 65 jaar lag het vertrouwen in instituties onder het gemiddelde. De jongere leeftijdsgroepen tot 35 jaar hadden juist meer dan gemiddeld vertrouwen in instituties en bij 35- tot 45-jarigen is het institutioneel vertrouwen gemiddeld. Hoewel 15- tot 45- jarigen een (boven)gemiddeld vertrouwen in instituties tonen, daalde het vertrouwen bij deze leeftijdsgroep relatief sterk tussen 2019 en 2025. Bij 55-plussers ontwikkelde het vertrouwen in instituties zich relatief gunstig en nam het vertrouwen juist toe. Desondanks bleef bij 65-plussers het vertrouwen in 2025 ondergemiddeld. Dit heeft te maken met de ongelijke samenstelling naar geslacht, onderwijsniveau en herkomst in elk van de leeftijdsgroepen. Na standaardisatie blijkt het vertrouwen in instituties voor de meeste leeftijdsgroepen niet meer af te wijken van het gemiddelde. Alleen 15- tot 25-jarigen hebben dan nog relatief vaak vertrouwen in instituties.

Hbo'ers en universitair geschoolden hebben met 67,7 procent bovengemiddeld vaak vertrouwen in instituties. Mensen met een ander onderwijsniveau hebben minder vaak vertrouwen in instituties. Mensen met een vmbo-niveau of daarmee vergelijkbaar kenden ten opzichte van 2019 een relatief gunstige ontwikkeling; het vertrouwen steeg met 0,7

procentpunt. Bij hbo'ers en universitair geschoolden was er juist een afname van 6,4 procentpunt.

Mensen van de tweede generatie met een herkomst van buiten Europa hebben met 54,5 procent minder vertrouwen in instituties dan gemiddeld. In 2019 was het vertrouwen in instituties bij deze groep nog wel gemiddeld. Sindsdien is dit vertrouwen bij hen sterk gedaald, met 8,2 procentpunt. Andere herkomstgroepen hadden in 2025 een gemiddeld vertrouwen. Echter, na standaardisatie hebben migranten van buiten Europa significant meer dan gemiddeld vertrouwen in instituties. Bij mensen van de tweede generatie uit Europa steeg het vertrouwen ten opzichte van 2019 met 4,9 procentpunt.

Verdeling: Veiligheid

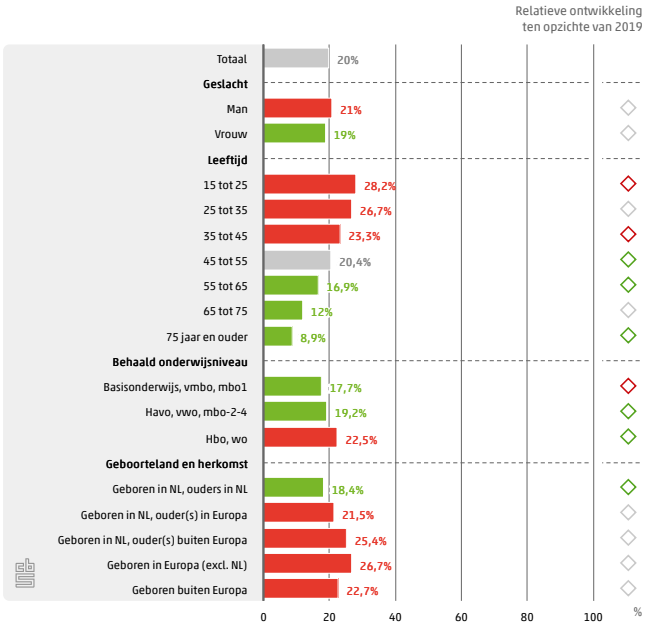
Naar het overzicht van 'Verdeling'

Misdaad en ervaren (on)veiligheid grijpen direct in op de kwaliteit van leven van burgers. Zowel feitelijk risico op slachtofferschap als het gevoel van (on)veiligheid doen ertoe. De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden hier gemeten met slachtofferschap van criminaliteit. Slachtoffers van criminaliteit kunnen – naast lichamelijke – ook financiële of emotionele schade oplopen die de kwaliteit van leven negatief beïnvloedt.

- Vooral 15- tot 35-jarigen zijn relatief vaak slachtoffer van traditionele criminaliteit.
- Vooral 75-plussers, mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma en mensen met een Nederlandse herkomst zijn minder vaak slachtoffer.
- Bij 15- tot 25-jarigen, 35- tot 45-jarigen en mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma was de ontwikkeling tussen 2019 en 2025 minder gunstig dan gemiddeld.

Slachtofferschap van traditionele criminaliteit

Hoeveel mensen zijn slachtoffer van criminaliteit?

In 2025 zei 20,0 procent van de Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder in de twaalf voorafgaande maanden slachtoffer te zijn geweest van traditionele criminaliteit. Daarbij gaat het om gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten. Vermogensdelicten waren met 11 procent het meest voorkomend; vernielingen en geweld volgden met beide 7 procent. Het gaat hierbij niet om cybercriminaliteit. Het aandeel in 2025 is iets (0,8 procentpunt) lager dan in 2019.

Mannen zijn iets vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit dan vrouwen. Verder is het percentage slachtoffers van traditionele criminaliteit lager naarmate de leeftijd hoger is. Het slachtofferpercentage is hoger dan gemiddeld in de leeftijdsgroepen tot 45 jaar, terwijl dit in de leeftijdsgroepen vanaf 55 jaar juist lager is. In de leeftijdsgroep 15 tot 25 jaar zijn de meeste slachtoffers, bij de 75-plussers de minste. Ten opzichte van 2019 is het

percentage jongere mensen (15 tot 25 jaar) dat slachtoffer werd met 1,6 procentpunt toegenomen. Bij 35- tot 45-jarigen was er met een toename van 1,2 procentpunt ook een relatief ongunstige ontwikkeling. Het percentage dat slachtoffer was, daalde juist bij de leeftijdsgroepen tussen 45 en 65 jaar en bij 75-plussers.

Het percentage slachtoffers van traditionele criminaliteit is hoger dan gemiddeld onder hbo'ers en universitair geschoolden en lager onder mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma en mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma. Ten opzichte van 2019 was de ontwikkeling in het slachtofferschap bij mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma ongunstiger dan gemiddeld: bij hen nam het slachtofferschap toe met 1,2 procentpunt. Bij mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma en bij hbo'ers en universitair geschoolden was de ontwikkeling juist gunstiger dan gemiddeld met in beide groepen een daling van 2,2 procentpunt.

Mensen met een Nederlandse herkomst geven minder vaak dan gemiddeld aan slachtoffer van traditionele criminaliteit te zijn geweest. Bij hen was de ontwikkeling ten opzichte van 2019, met een daling van 1,5 procentpunt wat gunstiger dan gemiddeld. Migranten of mensen van de tweede generatie, zijn relatief vaak slachtoffer. Na standaardisatie zijn de verschillen in slachtofferschap tussen groepen met een verschillende herkomst wat kleiner. Het beeld wordt dan wat minder ongunstig voor mensen van de tweede generatie van buiten Europa. Deze groep bevat relatief veel jongeren en zij zijn vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit.

Verdeling: Milieu

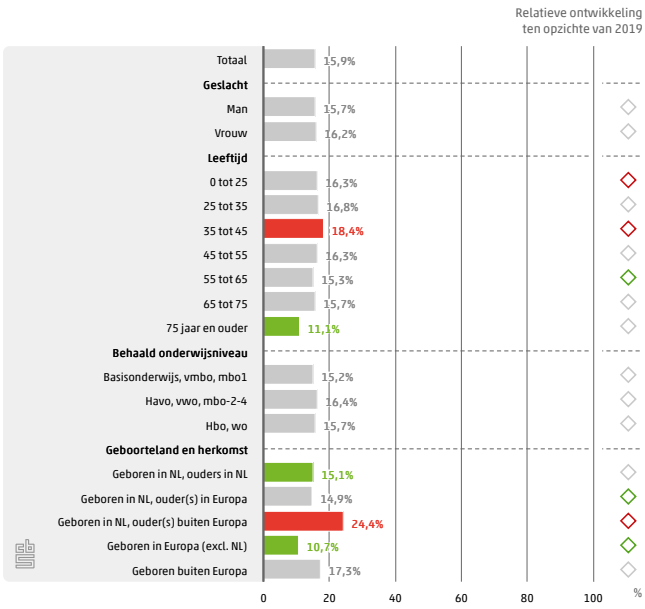
Naar het overzicht van 'Verdeling'

Milieu gaat over de kwaliteit van de omgeving waarin mensen leven. Een gezonde leefomgeving wordt gekenmerkt door schone lucht, schoon water, voldoende en gezonde natuur en biodiversiteit, en een bodem zonder vervuiling. De verschillen tussen bevolkingsgroepen worden gemeten met de door hen ervaren last van vervuiling in de woonomgeving. Milieuvervuiling in de omgeving kan gezondheidsproblemen veroorzaken door een verslechtering van de kwaliteit van lucht, water en aarde. Ook kan vervuiling van het milieu een negatief effect hebben op de kwaliteit van leven doordat mensen minder goed kunnen profiteren van alles wat de leefomgeving te bieden heeft.

- In 2025 behoorde 15,9 procent van de Nederlandse bevolking tot een huishouden met last van vervuiling of andere milieuproblemen, zoals rook, stof, stank of vervuild water.
- Vooral de leeftijdsgroepen tussen 35 en 45 jaar en mensen die in Nederland geboren zijn met ouders die buiten Europa geboren zijn, ervaren meer dan gemiddeld milieuproblemen.
- Het totale aandeel mensen in huishoudens met last van vervuiling in de woonomgeving was in 2025 iets hoger dan in 2019.

Last van milieuproblemen in woonomgeving

Hoeveel mensen hebben last van milieuvervuiling in hun woonomgeving?

In 2025 behoorde 15,9 procent van de Nederlandse bevolking tot een huishouden dat aangaf last te hebben van vervuiling in de woonomgeving. Daarbij gaat het specifiek om vervuiling of andere milieuproblemen, zoals rook, stof, stank of vervuild water. Dit aandeel was in 2025 iets hoger dan in 2019 (15,0 procent).

Vrouwen ervaren vrijwel even vaak milieuproblemen in hun woonomgeving als mannen. Mensen van 35 tot 45 jaar behoren vaker dan gemiddeld tot een huishouden dat aangeeft last te hebben van milieuvervuiling. Ten opzichte van 2019 laten zij bovendien een ongunstigere ontwikkeling zien dan gemiddeld. Dit geldt ook voor de jongste groep tot 25 jaar. De leeftijdsgroep tussen 55 en 65 jaar laat ten opzichte van gemiddeld, met een daling van 3,3 procentpunt, juist een relatief gunstige ontwikkeling zien. 75-plussers hebben juist minder vaak last van milieuvervuiling dan gemiddeld.

Mensen met een Nederlandse herkomst, rapporteren minder vaak dan gemiddeld last te hebben van rook, stof, stank of vervuild water in de woonomgeving. Dat is ook het geval voor migranten uit Europa. Mensen die zelf in Nederland geboren zijn, maar met ouders die geboren zijn buiten Europa ervaren juist relatief vaak vervuiling. Ook is bij hen een relatief ongunstige ontwikkeling te zien ten opzichte van 2019. Het aandeel dat milieuvervuiling ervaart, steeg bij hen met 6,3 procentpunt. Bij mensen die zelf of van wie de ouders in een ander land in Europa geboren zijn, is een relatief gunstige ontwikkeling te zien. Het aandeel onder hen dat milieuvervuiling ervaart, daalde met respectievelijk 7,2 en 2,2 procentpunt.

Naar het overzicht van 'Verdeling'

De verschillen tussen bevolkingsgroepen die bij individuele indicatoren te zien zijn, gaan niet per se over dezelfde mensen. Op individueel niveau kunnen uitkomsten op verschillende thema's stapelen. Veel mensen hebben een hogere brede welvaart op een paar thema's en lagere brede welvaart op andere. Bij een deel van de mensen is een stapeling van uitkomsten te zien: zij hebben op veel thema's een hoge brede welvaart of juist een lage brede welvaart.

- De stapeling van gunstige uitkomsten concentreert zich vooral bij hbo'ers en universitair geschoolden, maar ook bij mensen met een Nederlandse herkomst en mensen van 45 tot 65 jaar. Mannen zitten iets vaker bovenin de verdeling dan vrouwen.
- De stapeling van ongunstige uitkomsten komt vooral voor bij mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma, migranten van buiten Europa en 65- tot 75-jarigen. Onderin komt bij vrouwen de stapeling van ongunstige uitkomsten iets vaker voor dan bij mannen.
- Als we rekening houden met de onderlinge samenhang tussen indicatoren blijkt dat gezondheid het meest samenhangt met het aantal gunstige uitkomsten. Vervolgens hangt het hebben van betaald werk sterk samen met de stapeling van gunstige uitkomsten. Gezondheid en het hebben van werk zijn eveneens het sterkst gerelateerd aan het aantal ongunstige uitkomsten. Daarnaast hangt ook vertrouwen in anderen sterk samen met de stapeling van ongunstige uitkomsten.

Verdeling: Stapeling

Stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten

Bij de Indicatoren is gekeken naar de mate waarin de brede welvaart 'hier en nu' van verschillende bevolkingsgroepen op afzonderlijke indicatoren afwijkt van die voor de totale bevolking. Als een bevolkingsgroep op een indicator gemiddeld lager dan de totale bevolking scoort, betekent dat echter niet dat alle mensen in deze groep laag scoren op deze indicator. Gemiddeld is bijvoorbeeld 84,9 procent van de mensen tevreden met het leven, terwijl dit onder 18- tot 25-jarigen 79,5 procent is. Hoewel dit lager is dan gemiddeld, zijn ook de meeste jongeren tevreden.

Daarnaast is het zo dat niet alle mensen die onder het gemiddelde scoren op één van die indicatoren, dat ook doen op andere indicatoren waarop de desbetreffende groep relatief laag scoort. Het is wel mogelijk dat gunstige of ongunstige uitkomsten op afzonderlijke indicatoren vaker voorkomen bij dezelfde mensen.

Dit roept de vraag op of gunstige en ongunstige uitkomsten evenwichtig verdeeld zijn over alle personen in een bevolkingsgroep, of dat telkens dezelfde mensen boven- en ondergemiddeld scoren. In dat laatste geval is sprake van een stapeling – of cumulatie – van gunstige of ongunstige uitkomsten. Die stapeling van (on)gunstige uitkomsten is in beeld gebracht door een selectie van indicatoren voor de brede welvaart 'hier en nu' tezamen te bekijken per individu. Als (on)gunstige uitkomsten zich opstapelen bij personen, wordt bekeken in welke mate deze stapeling voorkomt en wat de achtergrondkenmerken zijn van de personen bij wie dit voorkomt.

De gegevens over hoeveel gunstige en ongunstige uitkomsten zich stapelen op individueel niveau zijn gebaseerd op het CBS-onderzoek Sociale samenhang en welzijn 2025, met hieraan gekoppeld gegevens uit de Integrale inkomens- en vermogensstatistiek van het voorafgaande jaar. Per persoon is bepaald wat de 'score' is op diverse indicatoren van brede welvaart. De indicatoren die daarbij geselecteerd zijn, vallen onder de acht thema's van de brede welvaart 'hier en nu'.

Het uitgangspunt is om voor elk van de acht thema's ten minste één indicator mee te nemen. In de praktijk is dat gelukt voor zes van de acht thema's, waarbij voor de thema's Materiële welvaart en Samenleving twee indicatoren zijn meegenomen. Het thema Arbeid en vrije tijd betreft twee onderwerpen en wordt ook met twee indicatoren beschreven. In totaal zijn er dus 9 indicatoren, die staan weergegeven in de tabel hieronder. Daarin staat ook aangegeven wanneer een uitkomst als gunstig of als ongunstig wordt gezien. Hoewel de indicatorenset onveranderd is ten opzichte van de editie van 2025, dient opgemerkt te worden dat er wel wijzigingen zijn in vergelijking met het referentiejaar 2019. Daarom zijn, voor vergelijkingsdoeleinden, enkele analyses herhaald voor dit referentiejaar. Uitgebreidere informatie is te vinden in de Technische toelichting.

Indicatoren voor stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten

Monitor-thema	Indicator	Ongunstig
Subjectief welzijn	Tevredenheid met het leven	Score 1-4
Materiële welvaart	Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen	Laagste 20%-g
	Vermogen van huishouden	Laagste 20%-g
Gezondheid	Ervaren gezondheid	Minder dan go
Arbeid en vrije tijd	Arbeidsparticipatie	Heeft geen be
	Tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd	Score 1-4
Wonen	Tevredenheid met de woning	Score 1-4
Samenleving	Vertrouwen in mensen	Heeft geen ve
	Vertrouwen in instituties (politie, rechters, Tweede Kamer)	Vertrouwen in

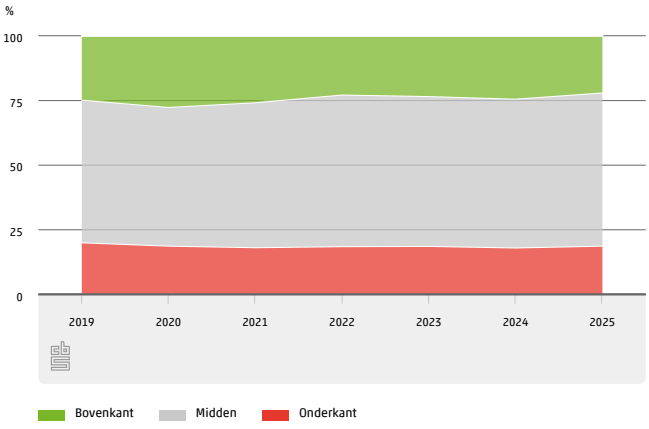
Download CSV

Totaalbeeld

Gemiddeld hadden mensen in 2025 op 5,1 van de 9 indicatoren een gunstige, op 2,3 indicatoren een neutrale en op 1,4 indicatoren een ongunstige uitkomst. De groep mensen die bij 7 of meer indicatoren een gunstige brede welvaartsuitkomst heeft, wordt hier de bovenkant van de verdeling genoemd. Deze groep beslaat 21,9 procent van de bevolking. De groep mensen met minimaal 3 ongunstige uitkomsten wordt hier de onderkant van de verdeling genoemd; 18,8 procent van de bevolking behoort tot deze groep. De rest van de mensen (59,3 procent) vormt het midden van de verdeling.

Door aanpassingen in de indicatorenset en de afbakening van de boven- en onderkant van de verdeling zijn cumulatiecijfers uit edities van deze monitor van vóór 2022 niet één op één vergelijkbaar met de cijfers uit deze editie. Als de nieuwe selectie en afbakening toegepast worden op de data sinds 2019, blijkt dat de groep mensen voor wie gunstige uitkomsten samenkomen iets kleiner is geworden (in 2025 21,9 procent tegen 24,7 procent in 2019). Ook in de andere, tussenliggende jaren, is dit aandeel niet zo laag geweest als in 2025. De groep mensen bij wie de ongunstige uitkomsten zich opstapelen, is nagenoeg gelijk gebleven (in 2025 18,8 procent tegen 20,1 procent in 2019). De middengroep – bij wie noch gunstige noch ongunstige uitkomsten stapelen – is daardoor gegroeid (van 55,2 procent in 2019 naar 59,3 procent in 2025).

Ontwikkeling in stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten

Download CSV

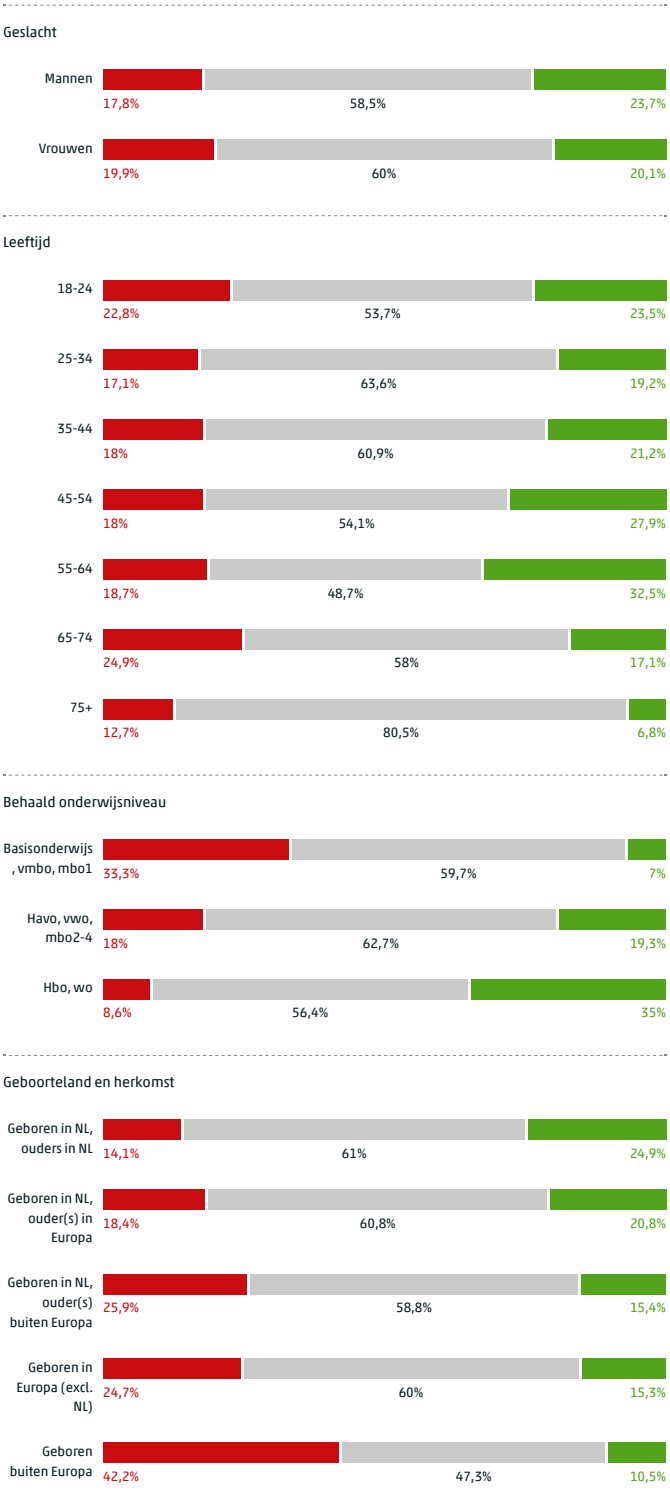
Toon tabel

Stapeling naar bevolkingsgroepen

Uit de gegevens over de verschillen tussen bevolkingsgroepen voor de afzonderlijke indicatoren bleek dat zowel het onderwijsniveau als de herkomst van mensen sterk samenhangen met het hebben van een boven- of ondergemiddelde brede welvaart. Ook tussen leeftijdsgroepen zijn er behoorlijke verschillen. De verschillen tussen mannen en vrouwen zijn relatief klein, maar ook hier is te zien dat mannen iets vaker gunstige uitkomsten hebben. Hieronder wordt voor dezelfde bevolkingsgroepen beschreven in hoeverre er sprake is van cumulatie van (on)gunstige uitkomsten bij individuele personen binnen die groepen.

Stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten bij individuen binnen groepen

Percentage van iedere bevolkingsgroep dat aan de bovenkant, in het midden of aan de onderkant van de verdeling van de brede welvaart zit

Ontwikkeling stapeling (on)gunstige uitkomsten tussen 2019 en 2025 (

Categorie		Bovenkant	Midden
Totaal	Totaal	-2,8	4
Geslacht	Mannen	-3,7	4,3
Geslacht	Vrouwen	-1,9	3,8
Onderwijsniveau	Basisonderwijs, vmbo, mbo1	-5,1	2,9
Onderwijsniveau	Havo, vwo, mbo2-4	-5,7	8,2
Onderwijsniveau	Hbo, wo	-7,1	4,1
Leeftijd	18-24	-1,8	2,6
Leeftijd	25-34	1,5	1,6
Leeftijd	35-44	2,7	2,6
Leeftijd	45-54	-1,9	1,9
Leeftijd	55-64	-1,9	1,9
Leeftijd	65-74	-3,1	4,4
Leeftijd	75+	-5,4	6,6
Herkomst/geboorteland	Geboren in NL, ouders in NL	-1,5	4,2
Herkomst/geboorteland	Geboren in NL, ouder(s) in Europa	1,6	0
Herkomst/geboorteland	Geboren in NL, ouder(s) buiten Europa	-9,4	10,9
Herkomst/geboorteland	Geboren in Europa (excl. NL)	-1,8	0,9
Herkomst/geboorteland	Geboren buiten Europa	-5,3	3,3

Download CSV

Geslacht

Mannen zitten iets vaker bovenin de verdeling (24 procent) dan vrouwen (20 procent). Onderin komt bij vrouwen iets vaker een stapeling van ongunstige uitkomsten voor (20 procent) dan bij mannen (18 procent). Vrouwen scoren met name minder vaak dan mannen gunstig op gezondheid, het hebben van betaald werk, en vertrouwen in anderen. De verschillen tussen mannen en vrouwen zijn kleiner dan de verschillen naar andere kenmerken. Vergeleken met 2019 is het verschil in stapeling van uitkomsten tussen mannen en vrouwen wat kleiner geworden. Het aandeel mannen dat een stapeling van gunstige uitkomsten heeft, is met 3,7 procentpunt gedaald, terwijl de daling bij vrouwen 1,9 procentpunt was. Aan de andere kant is het aandeel mannen met een stapeling van ongunstige uitkomsten iets minder sterk gedaald (met 0,5 procentpunt) dan bij vrouwen (afname van 1,9 procentpunt). Zowel onder mannen als vrouwen is de middengroep groter geworden ten opzichte van 2019.

Leeftijd

Mensen van 18 tot 25 jaar (23 procent) en mensen van 45 tot 65 jaar (28 tot 33 procent) zitten relatief vaak aan de bovenkant van de verdeling. Tegelijkertijd heeft 23 procent van de jongvolwassen een stapeling van ongunstige uitkomsten. Ook dat is relatief hoog. Bij 65-plussers is het beeld anders; voor 17 procent van de 65- tot 75-jarigen en 7 procent van de 75-plussers stapelen gunstige uitkomsten zich. In laatstgenoemde groep stapelen ongunstige uitkomsten zich echter ook minder vaak dan gemiddeld: 13 procent tegenover gemiddeld 19 procent. Dit betekent dat relatief veel 75-plussers in de middengroep zitten (80 procent). Een stapeling van ongunstige uitkomsten komt met 25 procent wel relatief vaak voor onder 65- tot 75-jarigen (tegen 19 procent gemiddeld). Voor mensen van 65 jaar of ouder geldt dat gezondheid en het vertrouwen in anderen bepalend zijn voor de stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten. Het stapelingsbeeld voor mensen in deze leeftijdsgroep wijkt wat af van het beeld dat voor de 65- tot 75-jarigen wordt geschetst op basis van de 13 afzonderlijke indicatoren over brede welvaart: daar heeft deze groep iets meer gunstige dan ongunstige uitkomsten.

Ten opzichte van 2019 valt op dat in elke leeftijdsgroep de middengroep groter is geworden. Bij 18- tot 25-jarigen en 35- tot 45-jarigen komt dit vooral doordat de groep aan de bovenkant kleiner is geworden, terwijl onder 25- tot 35-jarigen ook de groep aan de onderkant van de verdeling minder groot is dan in 2019. Met name 65- tot 75-jarigen zitten vaker in de bovenkant van de verdeling dan in 2019.

Onderwijsniveau

De verschillen tussen de onderwijsniveaus zijn relatief groot op gebied van de stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten. Van de mensen met een hbo- of universitair niveau behoort 35 procent tot de bovenkant van de verdeling met een hoge brede welvaart, tegenover 19 procent van de mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma en 7 procent van de mensen met basisonderwijs of een vmbo-diploma. Deze laatste groep zit vaker aan de onderkant van de verdeling; dat geldt voor 33 procent. Onder de andere twee groepen liggen die aandelen met respectievelijk 9 en 18 procent beduidend lager. De groep met een vmbo-niveau of daarmee vergelijkbaar scoort met name relatief vaak ongunstig op gezondheid, het hebben van betaald werk en vertrouwen in de medemens. Al met al concentreert de stapeling van gunstige uitkomsten

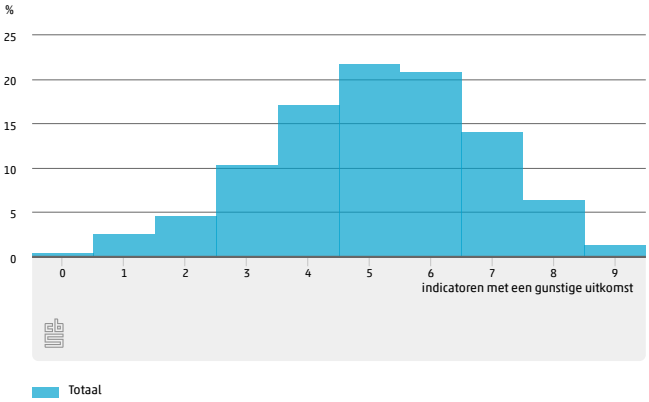
zich dus sterk bij de hbo'ers en universitair geschoolden, terwijl de stapeling van ongunstige uitkomsten juist vooral voorkomt bij de groep met basisonderwijs of een vmbo-diploma.

Dit beeld komt overeen met eerdere jaren. Wel is ten opzichte van 2019 te zien dat de ontwikkeling op alle onderwijsniveaus naar het midden trekt. De groepen aan de bovenkant en aan de onderkant van de verdeling zijn kleiner geworden of vrijwel gelijk gebleven. De groep in het midden van de verdeling is daardoor groter geworden. Bij mensen met een havo-, vwo- of mbo-diploma is deze middengroep met 4,4 procentpunt gegroeid, en bij de hbo'ers en universitair geschoolden is dit 6,6 procentpunt.

Herkomst

Mensen met een Nederlandse herkomst zitten relatief vaak aan de bovenkant van de verdeling en juist niet vaak aan de onderkant. Mensen van de tweede generatie van buiten Europa, of migranten, bevinden zich relatief vaak onderin en minder vaak bovenin de verdeling. Met name migranten die buiten Europa zijn geboren, zitten met 42 procent vaker onderin de verdeling dan de totale bevolking (19 procent). Voor deze groep zijn met name betaald werk en gezondheid bepalende factoren voor de stapeling van gunstige en ongunstige uitkomsten. Ten opzichte van 2019 valt op dat mensen van de tweede generatie van buiten Europa, in 2025 beduidend vaker in het midden van de verdeling vallen (10,9 procentpunt) dan in 2019. Dit komt met name doordat bij hen het aandeel mensen aan de bovenkant met 9,4 procentpunt gedaald is. Voor migranten van buiten Europa, is een vergelijkbare verschuiving richting de middengroep te zien. Deze is gegroeid met ruim 3,3 procentpunt, ten koste van de groep aan de bovenkant, die met 5,3 procentpunt is afgenomen.

Verdeling van het aantal indicatoren met een gunstige uitkomst per bevolkingsgroep

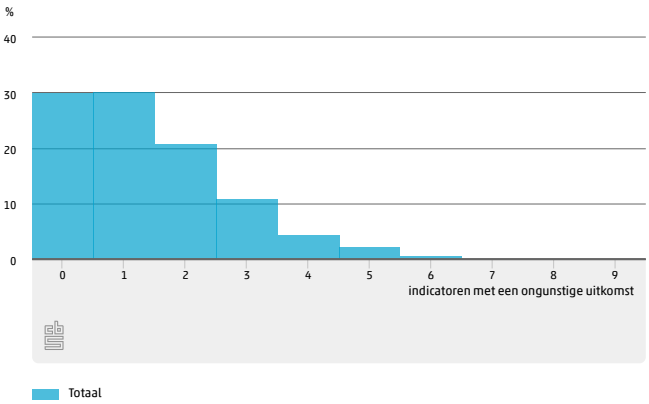

Toon categorie: Totaal

Toon gemiddelden

Download CSV | Toon tabel

Verdeling van het aantal indicatoren met een ongunstige uitkomst per bevolkingsgroep

Toon categorie: Totaal

Toon gemiddelden

Samenhang tussen kenmerken en indicatoren

De kenmerken van de bevolking (geslacht, leeftijd, onderwijsniveau en herkomst) hangen deels met elkaar samen. Zo zijn bijvoorbeeld mensen die in Nederland geboren zijn maar waarvan tenminste één ouder in het buitenland geboren is gemiddeld relatief jong en hebben ouderen minder vaak dan gemiddeld een hbo- of universitair diploma of daarmee vergelijkbaar. Als er rekening wordt gehouden met de onderlinge samenhang van kenmerken blijkt onderwijsniveau nog steeds het meest verband te houden met het aantal indicatoren waarop mensen een gunstige of ongunstige uitkomst hebben. Daarna volgen herkomst en leeftijd. Een geboorteland buiten Europa gaat gepaard met iets meer ongunstige indicatoren en een hogere leeftijd met iets meer gunstige indicatoren. De samenhang met geslacht is het minst sterk.

Niet alleen de bovengenoemde kenmerken van de bevolking hangen met elkaar samen, maar dat geldt ook voor de indicatoren voor brede welvaart. Inkomen en vermogen correleren bijvoorbeeld, maar ook de ervaren gezondheid en het al dan niet hebben van betaald werk hangen samen. Als we rekening houden met de onderlinge samenhang tussen indicatoren blijkt gezondheid het meest verband te houden met het aantal gunstige uitkomsten, gevolgd door het hebben van betaald werk en het vertrouwen in anderen. Deze drie indicatoren houden ook het meest verband met het aantal ongunstige uitkomsten.

Voor verschillende bevolkingsgroepen zijn specifieke indicatoren relatief meer of minder gerelateerd aan het aantal (on)gunstige uitkomsten dan gemiddeld. Voor 45- tot 55-jarigen hangt het hebben van betaald werk sterker samen met het aantal gunstige uitkomsten dan voor anderen. Voor 65-plussers is het verband met het vermogen relatief bepalender. Voor 18- tot 55-jarigen is dat meer dan bij hogere leeftijdsgroepen ook de tevredenheid met de vrije tijd.

Waar het hebben van werk, gezondheid en vertrouwen in anderen gemiddeld het meest gerelateerd zijn aan het aantal ongunstige uitkomsten, is voor 75-plussers het hebben van werk minder gerelateerd en is inkomen juist relatief sterk gerelateerd aan het aantal ongunstige uitkomsten. Voor mensen die buiten Europa geboren zijn, is het vertrouwen in anderen ook sterker gerelateerd aan het aantal ongunstige uitkomsten dan voor mensen met een andere herkomst.

Schokbestendigheid

Grote schokken, zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne, raken alle aspecten van brede welvaart. Hoe goed is Nederland in staat om op korte termijn een grote schok op te vangen? Schokbestendigheid gaat over de vragen of mensen nog in hun levensonderhoud kunnen voorzien ('hier en nu'), of natuur, samenleving, economie en belangrijke systemen sterk genoeg zijn ('later') en hoe afhankelijk Nederland is van de rest van de wereld ('elders').

Schokbestendigheid: Samenvatting

Naar het overzicht van 'Schokbestendigheid'

Grote schokken, zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne, raken alle aspecten van brede welvaart. Hoe goed is Nederland in staat om een grote schok op te vangen? Schokbestendigheid gaat over de vragen of mensen nog in hun levensonderhoud kunnen voorzien ('hier en nu'), of natuur, samenleving, economie en belangrijke systemen sterk genoeg zijn ('later' en 'kritieke systemen'), en hoe afhankelijk Nederland is van de rest van de wereld ('elders').

- Huishoudens zijn gemiddeld goed in staat om in het geval van een schok te voorzien in het eigen levensonderhoud.
- De Nederlandse samenleving is in recente jaren minder hecht geworden en daardoor minder schokbestendig, vooral door een daling in het vertrouwen.
- De schokbestendigheid van kritieke systemen is afgenomen.

Het gemiddelde huishouden is goed in staat om in het geval van een schok te voorzien in het eigen levensonderhoud. Vermogen, spaargeld en nettoarbeidsparticipatie nemen trendmatig toe. De nettoarbeidsparticipatie en de ervaren gezondheid zijn relatief hoog vergeleken met andere EU-landen. Wel ervoer in 2025 minder dan de helft van de bevolking in hoge mate regie over het eigen leven. Nog twee van de vier gemeten kwetsbare groepen nemen af. De werkloosheid is laag vergeleken met de EU-27 en daalt trendmatig maar is sinds 2022 ieder jaar iets toegenomen. Het aandeel mensen zonder startkwalificatie neemt af, maar is groot in vergelijking met de EU-27. Het percentage mensen met ernstige langdurige beperkingen door gezondheidsproblemen is laag in vergelijking met andere EU-landen maar daalt niet langer. Ook het aandeel arme zzp'ers is stabiel. Eerder namen nog drie van de vier kwetsbare groepen af.

De robuustheid van de natuur lijkt te verbeteren. De groen-blauwe ruimte per inwoner neemt geleidelijk af. Stikstofdepositie in de landnatuur is gedaald van 74,6 procent in 1995 naar 69,9 procent in 2023. De snelle groei van hernieuwbare energie betekent dat Nederland relatief minder fossiele brandstoffen nodig heeft om in het energieverbruik te voorzien.

De Nederlandse samenleving is in recente jaren minder hecht geworden en daardoor minder schokbestendig. Dit komt vooral door een daling in het vertrouwen. In 2025 waren het vertrouwen in andere mensen en het vertrouwen in instituties lager dan in 2024. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt is in de meest recente jaren gedaald en relatief veel mensen in Nederland voelen zich lid van een gediscrimineerde groep.

De Nederlandse economie lijkt robuust. De brutoarbeidsparticipatie, het aandeel mensen met een hbo- of wo-opleiding en de mediane solvabiliteit van niet-financiële bedrijven nemen toe. De kapitaalgoederenvoorraden per gewerkt uur hebben een stabiele trend. Verder terugkijkend dan de trendperiode (2018 tot en met 2025) neemt de kapitaalintensiteit geleidelijk af. Nederland is een van de weinige landen waar de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur daalt in plaats van stijgt.

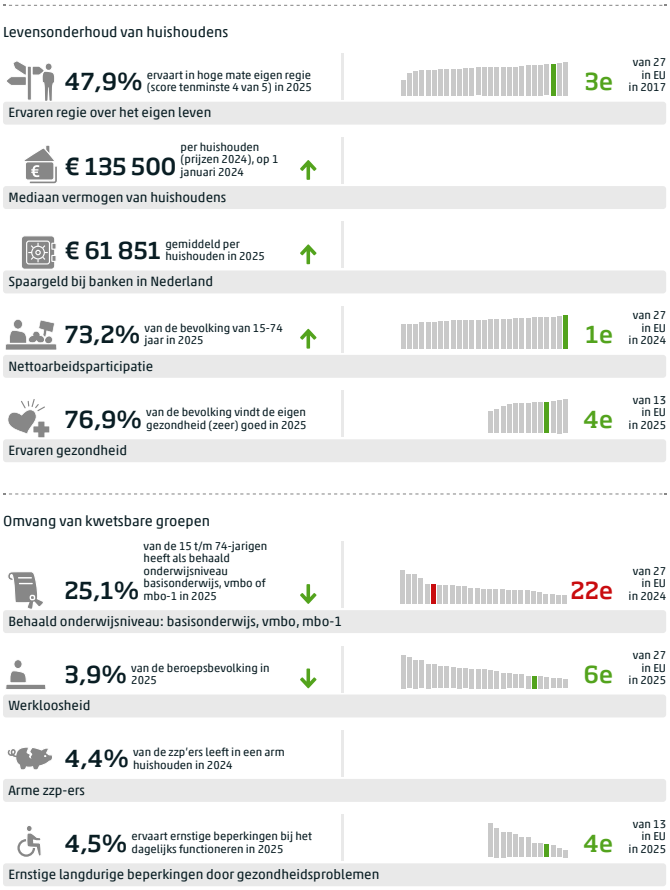
Schokbestendigheid: Hier en nu

Naar het overzicht van 'Schokbestendigheid'

Een grote schok brengt de brede welvaart 'hier en nu' van huishoudens en kwetsbare groepen in gevaar. Zullen huishoudens nog steeds in hun levensonderhoud kunnen voorzien? Hoe groot zijn kwetsbare groepen die in het geval van een schok als eerste de gevolgen zullen merken? Kwetsbare groepen zijn onder meer mensen die als hoogste opleiding basisonderwijs, vmbo of mbo-1 hebben voltooid, werklozen, zzp'ers en mensen met gezondheidsproblemen.

- Huishoudens zijn goed in staat om in het geval van een schok te voorzien in het eigen levensonderhoud.
- De grootte van de groep mensen die ernstige langdurige beperkingen door gezondheidsproblemen ervaart neemt niet langer af.

Schokbestendigheid van de brede welvaart 'hier en nu'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

Een schok kan grote gevolgen hebben voor de brede welvaart 'hier en nu'. Huishoudens moeten in staat zijn om de gevolgen op te vangen. De lockdown tijdens de coronapandemie en de plotselinge stijging van energieprijzen zijn voorbeelden van zulke situaties. In het thema 'levensonderhoud van huishoudens' wordt gemeten in hoeverre huishoudens gemiddeld genomen de middelen hebben om een eventuele schok op te vangen. In het thema 'omvang van kwetsbare groepen' wordt gemeten welk deel van de bevolking hoort bij bepaalde kwetsbare groepen. Het gaat om mensen die een opleiding basisonderwijs, vmbo of mbo-1 hebben voltooid, werklozen, arme zzp'ers en mensen met langdurige beperkingen door gezondheidsproblemen. Kwetsbare groepen hebben meestal minder middelen om een schok op te vangen.

Huishoudens zijn gemiddeld genomen goed in staat om in het geval van een schok te voorzien in het eigen levensonderhoud. Het netto mediaan vermogen, het gemiddelde spaargeld bij banken in Nederland, en de nettoarbeidsparticipatie nemen trendmatig toe. Het spaargeld van huishoudens is van 2024 op 2025 (niet gecorrigeerd voor inflatie) met 7 procent toegenomen. De nettoarbeidsparticipatie en het aandeel mensen met een als goed ervaren gezondheid zijn hoog vergeleken met andere EU-landen. De ervaren gezondheid heeft een stabiele trend. Tegenover deze positieve ontwikkelingen staat dat in 2025 minder dan de helft van de bevolking (47,9 procent) in hoge mate regie over het eigen leven ervoer.

Vergeleken met vorige edities van de Monitor worden minder kwetsbare groepen kleiner. Nog twee van de vier gemeten kwetsbare groepen nemen af, eerder ging het nog om drie van de vier. De werkloosheid is laag en daalt nog trendmatig en het percentage van de 15- tot 75-jarigen zonder startkwalificatie (hooguit basisonderwijs, vmbo of mbo-1 voltooid) daalt ook. De relatieve omvang van de groep mensen zonder startkwalificatie is wel groot in vergelijking met andere EU-landen (22e van de EU-27 in 2024). Het percentage mensen met ernstige langdurige beperkingen door gezondheidsproblemen is laag in vergelijking met andere EU-landen maar daalt niet langer. In absolute zin gaat het om bijna 400 duizend werklozen, meer dan 680 duizend mensen met ernstige langdurige beperkingen, ongeveer 56 duizend zzp'ers in een arm huishouden en 3,4 miljoen mensen zonder startkwalificatie.

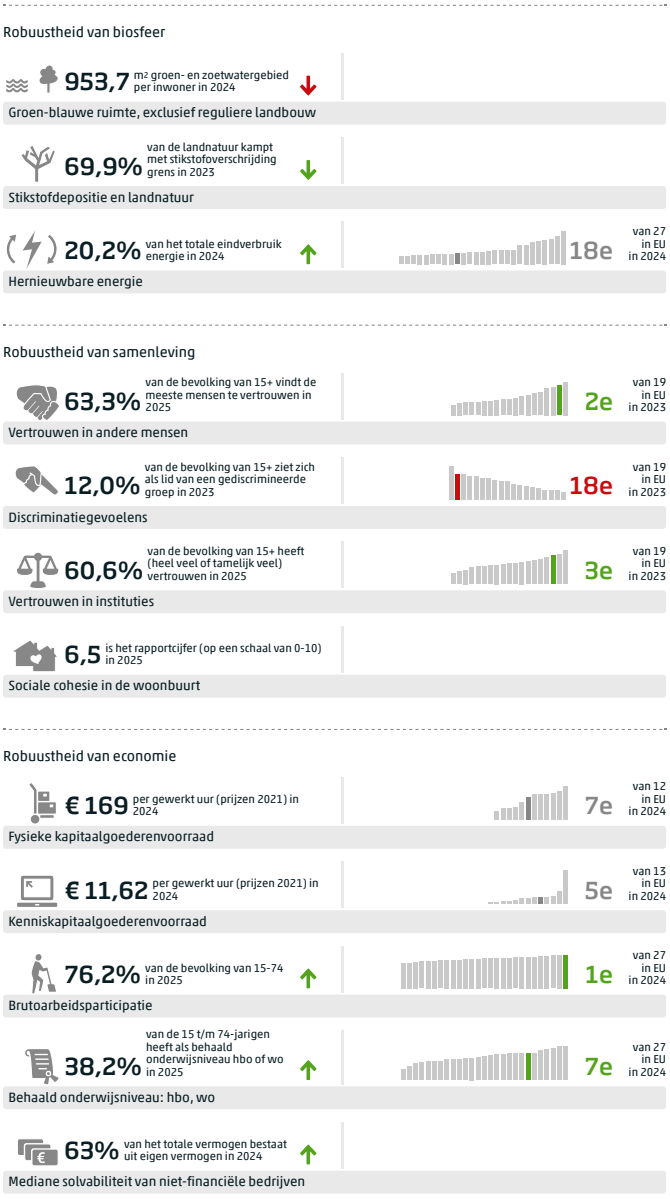
Schokbestendigheid: Later

Naar het overzicht van 'Schokbestendigheid'

Een grote schok kan gevolgen hebben voor de brede welvaart van latere generaties. Wanneer de natuur verslechtert, de sociale samenhang verdwijnt of de economische infrastructuur verzwakt, is onze samenleving mogelijk niet sterk genoeg om grote schokken op te vangen. Dat maakt het moeilijk voor de volgende generatie om een zelfde niveau van brede welvaart 'hier en nu' te bereiken.

– De Nederlandse samenleving is in 2025 minder robuust geworden.
– De Nederlandse economie lijkt robuust.

Schokbestendigheid van de brede welvaart 'later'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De brede welvaart van latere generaties is afhankelijk van hulpbronnen die de huidige generaties op de lange termijn nalaten. De vraag is of de grote systemen die de huidige brede welvaart mogelijk maken – biosfeer, samenleving en economie – robuust genoeg zijn om grote (externe) schokken op te vangen.

De hoeveelheid landnatuur die kampt met een stikstofoverschrijding is sinds het begin van de meting in 1995 geleidelijk afgenomen van 74,6 procent naar 69,9 procent in 2023. Het aandeel van hernieuwbare energie in het totale energieverbruik groeit daarentegen sterk. Tussen 2017 en 2024 is dit aandeel ongeveer drie keer zo groot geworden. Dit betekent dat we in Nederland relatief minder fossiele brandstoffen nodig hebben om in ons energieverbruik te voorzien. De oppervlakte groen-blauwe ruimte per inwoner neemt geleidelijk af. Dit komt voornamelijk door een stijging van het aantal inwoners.

De Nederlandse samenleving is in recente jaren minder hecht geworden en daardoor minder schokbestendig. De stijgende trend van het vertrouwen in andere mensen is gestopt. In 2025 waren het vertrouwen in andere mensen en het vertrouwen in instituties lager dan in 2024. Wel was het vertrouwen ten opzichte van de andere EU-landen in 2023 hoog. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt is in de meest recente jaren (tussen 2023 en 2025) gedaald. Relatief veel mensen in Nederland voelden zich gediscrimineerd. In 2023 zag 12 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder (ruim 1,8 miljoen mensen) zich als lid van een gediscrimineerde groep. Dit was het op een-na-hoogste niveau in de EU (18^{e} van 19 landen).

De Nederlandse economie lijkt robuust. De brutoarbeidsparticipatie, het aandeel mensen met een hbo- of wo-opleiding en de mediane solvabiliteit van niet-financiële bedrijven nemen toe. De brutoarbeidsparticipatie was in 2024 de hoogste van de EU. De fysieke kapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur is stabiel ondanks een afname in 2024 en de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur daalt niet langer. De fysieke kapitaalgoederenvoorraad en de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur meten de kapitaalintensiteit van de productie. Deze kapitaalintensiteit is de waarde van de beschikbare productiemiddelen ten opzichte van de hoeveelheid arbeid die wordt ingezet. Verder terugkijkend dan de trendperiode (2018 tot en met 2025) neemt de kapitaalintensiteit geleidelijk af. De fysieke kapitaalgoederenvoorraad groeide vanaf het begin van de tijdreeks in 1995 tot 2013 tot 177 euro per gewerkt uur (prijzen 2021), maar is sindsdien geleidelijk gedaald naar 169 euro in 2024. Tussen 1995 en 2015 nam de kenniskapitaalgoederenvoorraad nog toe van 7,14 euro naar 12,97 euro per gewerkt uur. Vanaf 2015 is deze voorraad licht afgenomen naar 11,62 euro in 2024. De totale waarden van deze goederenvoorraden, gecorrigeerd voor inflatie, nemen wel gestaag toe maar de gewerkte uren stijgen harder. Nederland is een van de weinige landen waar de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur daalt in plaats van stijgt.

Schokbestendigheid: Kritieke systemen

Naar het overzicht van 'Schokbestendigheid'

Om een grote schok goed op te kunnen vangen, zijn sommige systemen voor de brede welvaart als geheel of voor bepaalde SDG's van kritiek belang. Kritieke systemen zijn systemen die niet mogen uitvallen of die een maatschappelijke functie hebben die te belangrijk is om te mogen falen. De slagkracht van de overheid is vooral belangrijk wanneer een schok grote delen van de bevolking treft.

- Nederland is voor bijna driekwart van de energiebehoefte afhankelijk van invoer maar het aandeel van hernieuwbare energie neemt sterk toe.
- De schokbestendigheid van kritieke systemen met een essentiële maatschappelijke functie is afgenomen.
- De slagkracht van de overheid is afgenomen.

Schokbestendigheid van kritieke systemen

Kritieke systemen: Systeemfalen

23 minuten geen stroom als gevolg van storing per aansluiting in 2025
Stroomstoringen

72,9% van de energie komt uit import in 2025
20e van 27 in EU in 2024
Afhankelijkheid van energie-invoer

20,2% van het totale eindverbruik energie in 2024 ↑
18e van 27 in EU in 2024
Hernieuwbare energie

7% had te maken met een door kwaadwillenden veroorzaakt incident in 2024 ↓
ICT-veiligheidsincidenten in het bedrijfsleven

8% had te maken met een door kwaadwillenden veroorzaakt incident in 2023 ↓
ICT-veiligheidsincidenten in de informatie- en communicatiesector

Kritieke systemen: Essentiële maatschappelijke functie

16,1% eigen vermogen ten opzichte van het totale risico dat Nederlandse banken lopen in 2024
21e van 27 in EU in 2024
Common equity Tier 1 ratio

60,6% van de bevolking van 15+ heeft (heel veel of tamelijk veel) vertrouwen in 2025
3e van 19 in EU in 2023
Vertrouwen in instituties

5,63 voertuigverliesuren per inwoner in 2024
Tijdverlies door files en vertraging

43 vacatures per 1 000 banen op 31 december in 2025 ↑
25e van 26 in EU in 2024
Vacaturegraad gezondheids- en welzijnszorg

15,3% zoetwater onttrokken aan totaal beschikbare zoetwaterbronnen in 2024
15e van 27 in EU in 2022
Niveau van waterstress

Slagkracht van de overheid

44,4% van het bruto binnenlands product in 2025 ↓
9e van 27 in EU in 2024
Schuld van de overheid

1,75 score op schaal van -2,5 (zwak) tot 2,5 (deugdelijk) in 2024 ↓
5e van 27 in EU in 2024
Effectiviteit van overheidsbestuur

1,71 score op schaal van -2,5 (zwak) tot (2,5) deugdelijk in 2024 ↓
5e van 27 in EU in 2024
Rechtsorde

Systemen die niet mogen uitvallen zijn de energievoorziening en de IT-infrastructuur. De afhankelijkheid van energie-invoer ligt de laatste jaren rond de 70 procent. In 2025 was Nederland voor 72,9 procent van het energieverbruik afhankelijk van de invoer van energiebronnen uit andere landen. In SDG7 Betaalbare en duurzame energie is te zien dat in 2025 de vulgraad van de Nederlandse gasopslagen (bedoeld om tijdelijke gastekorten op te vangen) relatief laag is maar dat het aandeel van aardgasarme en aardgasvrije woningen stijgt. Het aandeel van hernieuwbare energie in het totale energieverbruik groeit. Rond de eeuwwisseling was dit aandeel minder dan 2 procent. In 2018 groeide dit naar 7,4 procent en in 2024 bestond één vijfde van het totale eindverbruik uit hernieuwbare energie. Het percentage bedrijven dat met ICT-veiligheidsincidenten te maken had neemt af. In 2024 had 7 procent van alle bedrijven te maken met een ICT-incident veroorzaakt door mensen met slechte bedoelingen. In de informatie- en communicatiesectorsector had in 2023 8 procent van de bedrijven met veiligheidsincidenten te maken.

Banken, instituties, verkeer en vervoer, watervoorziening en zorg zijn systemen die een maatschappelijke functie hebben die te belangrijk is om te mogen falen. In het algemeen is de schokbestendigheid van kritieke systemen met een essentiële maatschappelijke functie afgenomen.

Het vertrouwen in instituties is relatief hoog (3^{e} van 19 landen in 2023). In 2025 was het echter 2,3 procentpunt lager dan in 2024. In SDG 16.1 Veiligheid en vrede en SDG 16.2 Instituties is te zien dat deze afname vooral kwam door een sterke daling van het vertrouwen in de Tweede Kamer. Het vertrouwen in rechters wordt groter en ongeveer 8 op de 10 mensen hebben vertrouwen in de politie, hoewel dit niet langer trendmatig toeneemt.

De schaarste aan personeel in de zorg is groot vergeleken met andere EU-landen en neemt toe. Eind 2025 waren er 43 vacatures per duizend banen in de zorg. De totale vacaturegraad stijgt echter niet meer, maar is nog altijd aanzienlijk hoger dan in andere EU-landen (SDG8.2 Arbeid en vrije tijd) Het tijdverlies door files en vertragingen is van 2023 op 2024 toegenomen (met 4,4 procent) naar 5,63 voertuigverliesuren per inwoner.

Nederlandse banken zijn minder goed bestand tegen een langdurige periode van lage groei, hoge rentetarieven en hoge inflatie dan andere EU-landen. De Common Equity Tier 1 ratio (CET1) meet de verhouding tussen het eigen vermogen van een bank en het risico dat deze loopt met de uitstaande leningen. In het Bazel III Akkoord is een ondergrens afgesproken van 4,5 procent eigen vermogen ten opzichte van het totale risico. Nederland stond in 2024 met 16,1 procent ruim boven de ondergrens maar laag op de EU-ranglijst (21^{e} in de EU-27).

De slagkracht van de overheid is belangrijk wanneer een schok grote delen van de bevolking treft. De schuld van de overheid daalt trendmatig, maar is in het meest recente jaar (van 2024 op 2025) toegenomen met 0,6 procent van het bbp tot 44,4 procent. De effectiviteit van overheidsbestuur en de rechtsorde nemen beide af. De kwaliteit van Nederlandse publieke instituties is hoog in vergelijking met andere landen (5^{e} in de EU-27 voor beide indicatoren in 2024). Alles bij elkaar wijst dit op een afname van de slagkracht van de overheid.

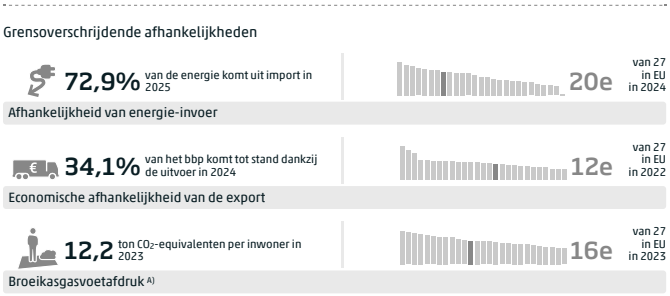
Schokbestendigheid: Elders

Naar het overzicht van 'Schokbestendigheid'

Een schok in de rest van de wereld kan gevolgen hebben voor de brede welvaart van Nederland. Afhankelijkheden van de rest van de wereld maken deze brede welvaart kwetsbaar. Er zijn schaarse grondstoffen die in Nederland niet gevonden worden. Het is ook niet altijd zeker dat deze grondstoffen geleverd kunnen worden, bijvoorbeeld door geopolitieke spanningen.

– Nederland is sterk afhankelijk van de invoer van energie uit andere landen.

Schokbestendigheid van de brede welvaart 'elders'

Download CSV | Toon tabel

Uitleg dashboard, kleuren en noten

De brede welvaart van Nederland wordt kwetsbaar wanneer Nederland niet zelf over benodigde grondstoffen beschikt en leveringszekerheid, bijvoorbeeld door onrust in de wereld of oorlogen, niet gegarandeerd is. Nederland is sterk afhankelijk van het buitenland voor de energievoorziening, voor zeldzame en kostbare metalen in onmisbare producten als computers, telefoons, zonnepanelen en elektrische auto's, en ook voor de economische opbrengsten van de export van goederen en diensten. De vraag naar schaarse grondstoffen is groot. Hoe meer producten worden ingevoerd, hoe groter de voetafdruk van Nederland is elders in de wereld.

De afhankelijkheid van energie-invoer ligt de laatste jaren rond de 70 procent. In 2025 was Nederland voor 72,9 procent van het energieverbruik afhankelijk van de invoer van energie uit andere landen. Tegelijkertijd is het aandeel van hernieuwbare energie in het totale energieverbruik sterk gegroeid naar 20,2 procent in 2024 (SDG7 Betaalbare en duurzame energie).

De export van goederen en diensten draagt meer dan een derde bij aan het bruto binnenlands product (34,1 procent in 2024). De exportafhankelijkheid is niet hoog of laag vergeleken met andere EU-landen (12e van de 27 landen in 2022). Ook wat betreft de broeikasgasvoetafdruk staat Nederland rond het midden van de EU-ranglijst (16e van de 27 landen in 2023).

Sustainable Development Goals

De Sustainable Development Goals laten zien hoe het gaat met de brede welvaart in Nederland op specifieke thema's. Voor iedere SDG worden indicatoren gepresenteerd voor middelen en mogelijkheden die er zijn, het gebruik dat mensen ervan maken, relevante uitkomsten en de subjectieve beleving. De focus ligt hierbij op de ontwikkelingsdoelen bekeken vanuit de Nederlandse context.

SDG's: Samenvatting

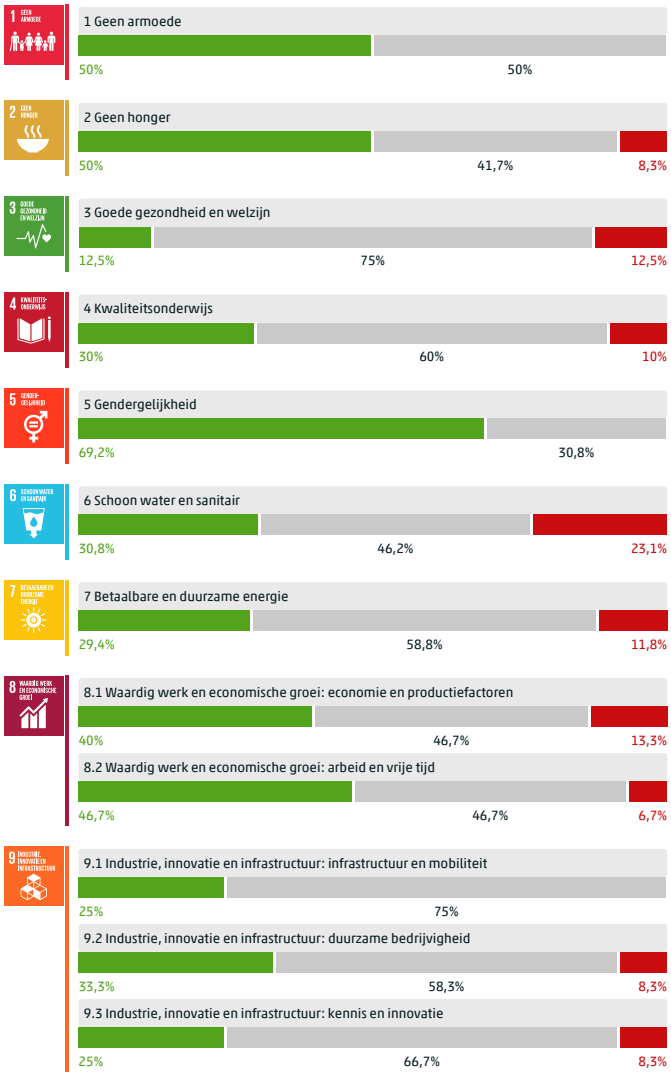
Naar het overzicht van 'SDG's'

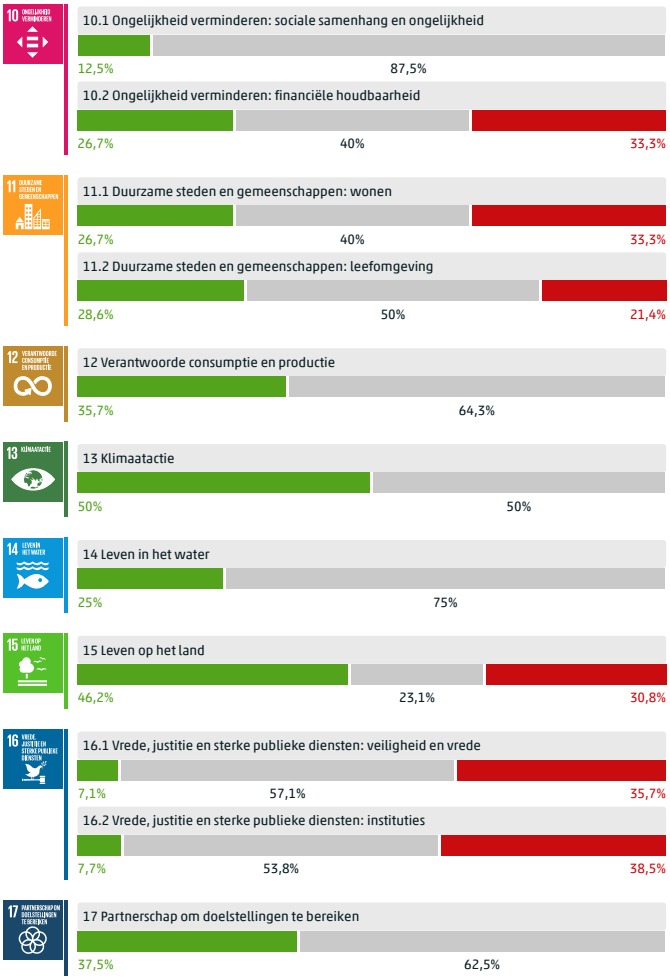
De Sustainable Development Goals (SDG's) laten zien hoe het gaat met de brede welvaart op specifieke beleidsrelevante thema's. De SDG's raken aan alle ecologische, sociale en economische aspecten van brede welvaart. Ze bieden het CBS een mogelijkheid om neutraal en systematisch deze thema's in kaart te brengen.

Trends in Nederland van de 17 SDG^{plus}-doelstellingen

Deze figuur toont per doelstelling het aandeel in het totale aantal gemeten indicatoren.

Sorteer op SDG
Sorteer op percentage groene trends, hoog naar laag
Sorteer op percentage rode trends, hoog naar laag

Download CSV | Toon tabel

Trends

De samenvattende figuur is gebaseerd op de indicatoren waarvoor een middellangetermijntrend (2018 tot en met 2025) berekend kon worden. De figuur toont welk percentage van de indicatoren zich in de richting van het doel beweegt (groen), welk deel een neutrale trend heeft (grijs), en welk deel van het doel af beweegt (rood).

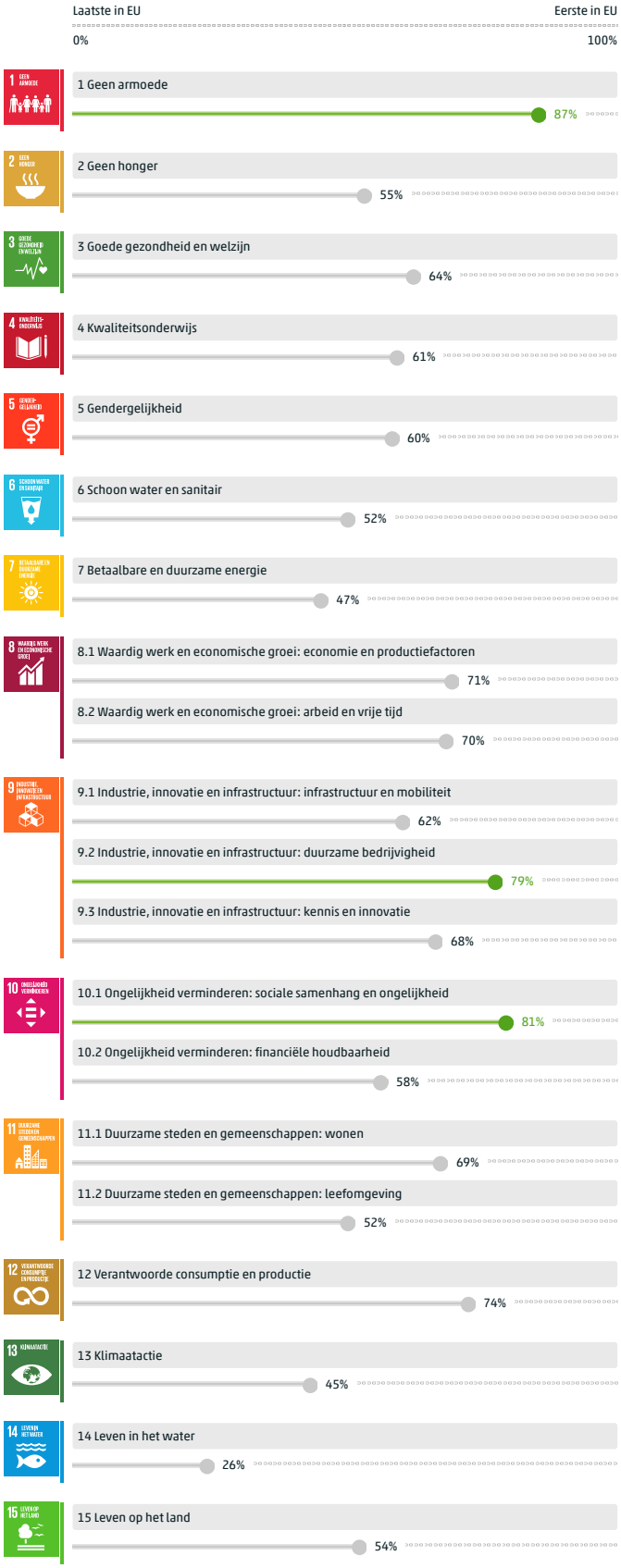
De 17 SDG's zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld. Regeringsleiders van 193 landen committeerden zich aan deze agenda voor duurzame ontwikkeling die loopt tot 2030. We zijn inmiddels ruim over de helft van de termijn waarbinnen de doelen gehaald moeten zijn.

- Minstens de helft van de indicatoren beweegt zich in de richting van hogere brede welvaart in gendergelijkheid (SDG 5), geen armoede (SDG 1), geen honger (SDG 2) en klimaatactie (SDG 13).
- Een kwart of meer van de indicatoren beweegt zich in de richting van lagere brede welvaart bij instituties (SDG 16.2), veiligheid en vrede (SDG 16.1), financiële houdbaarheid (SDG 10.2), wonen (SDG 11.1) en leven op het land (SDG 15).

Positie van Nederland binnen de EU per SDG^{plus}-doelstelling

Deze figuur toont per doelstelling het gemiddelde over de gemeten indicatoren.

Sorteer op SDG
Sorteer op positie, hoog naar laag
Sorteer op positie, laag naar hoog

Download CSV | Toon tabel

Posities

Het is niet mogelijk voor alle indicatoren in de monitor een internationale vergelijking te maken. Voor de indicatoren waarbij dit wel kan, is per SDG de gemiddelde positie van Nederland binnen de EU-27 bepaald.

Nederland staat in de EU-27 hoog op de ranglijst bij geen armoede (SDG 1), sociale samenhang en ongelijkheid (SDG 10.1), instituties (SDG 16.2), duurzame bedrijvigheid (SDG 9.2) en partnerschap (SDG 17). Bij geen enkele SDG is de gemiddelde positie van Nederland laag.

Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld.

Voor wat er **feitelijk** gebeurt

Uitgave 2026